

I.ALEGERI:1928 /1931/1932

Guvern de alegeri .Iuliu Maniu , 11 nov.'28

---

1).Formarea guvernului Maniu (PNȚ) , (reportaj) 11 nov.' 28 .

După o săptămână,criza guvernamentală s-a încheiat.

Pentru prima oară în România Mare , un guvern "**cerut de masse**".

Prima ședință a guvernului :**Maniu** face apel să se respecte **legalitatea**

Decret cu dizolvarea Parlamentului.

Fixarea alegerilor : **12 dec.** (cameră și Senat) ;**15 dec.** (comunale și județene) ,

17 dec.(camere profesionale) , **19 dec** (senatul universit.)

Deschiderea parlamentului : **22 dec.'28**

Maniu / '28

Declarația:

" Sunt , înainte de toate, recunoscător **Înaltei Regențe** , pentru încrederea cu care ne-a onorat

și pentru că , în conformitate cu **adevăratul parlamentarism**, a dat atențiune [...]

indicațiilor corpului electoral

[...] **Viitoarele alegeri** vor fi conduse într-un spirit de **legalitate desăvârșită** ,

de **ordine și libertate** ." ("Dimineața", 12 nov.'28 + fotografii)

- instalarea guvernului Maniu -

2.).Manifestul Program al guvernului Maniu , 29 nov.'28

("Dimineața", 30 nov.'28)

[**LD: sublinierile, floricelele, adausul din paranteze drepte, îmi aparțin.**]

[...][...]

O eră nouă în viața țării [**concept antiliberal, Iuliu Maniu**]

"Venirea noului guvern la cîrma statului deschide o **eră nouă** în viața țării ,
era **guvernelor de opinie publică**, întemeiate pe **acordul** desăvârșit
dintre **Coroană și Națiune**.

"Prin dizolvarea parlamentului , prin ridicarea stării de asediu și desființarea cenzurii
și prin **alegeri legale, libere și cinstitute** ,**cari vor manifesta adevărata voință a**
Națiunii ,

se face cel dintîi pas către **normalizarea vieții de stat** .

Programul guvernului Iuliu Maniu (29 nov. '28)

3.Comparații cu alegerile trecute : 1926 , 1927,1928

("Dimineața " , 16 dec. 1928)

	1926 (Averescu)	1927(Brătianu)	1928 (Maniu)
Votați	2. 622.565	2. 762. 779	2. 840.041
Voturile Guvernului	1. 366. 160 PP+ minorit.	1. 704.435 PNL+ UER	2. 208. 518 PNȚ+ PSD+ sioniști +germ .
Voturile Opoziției	PNL- 192. 399 PNȚ +PND+ Lupu-727. 202 PSD - 40. 594 PCR - 39. 203 LANC - 124.778 (împreună)	PP -53.371 PNȚ singur- 610.149 PSD- 50. 059 PCR - 31. 505 Cuza -52.481 Codreanu - 10. 761	PNL- 185. 514 PP+PND- 70. 654 PCR- 38. 343 LANC-32.276 (împreună)

4.Rezultate la alegerile din dec.'28 .

("Dimineața", 15 și 16 dec.'28)

[Tabele și sistematizare L.D]

▫ **Votanți 2. 840.000.**

PNȚ + PSD +PGerm +P.Evr + ucr.+ bulg =	2. 208. 518 (77,76 %)
PNL + UER	= 185.514 (6,53%)
PP+PND (Averescu + Iorga)	= 70.654 (2,40 %)
BMȚ și PCR	= 38. 343 (1,25 %)
Maghiarii	= 171.017 (6, 02 %)
PȚ-Lupu	= 71.196 (2,51%)
LANC (ACCuza+Codreanu)	= 32. 276 (1,15 %)

▫ **Rezultate pe județe [LD , pentru a stabili "fiefuri " și "amploare"]**

VECHIUL REGAT

Județul	PNȚ	PNL	PP+PND	PȚ	LANC	BMȚ	Maghiari	Dizidenți
București	65.068	9.991	5.055	3.012	1.088	912	-	
Argeș	38. 877	4.172	512	-	-	-	-	
Bacău	31.579	4.068	939	1.979	67	-	-	
Botoșani	24.829	4.028	1. 464	2.274	2.102	-	-	588 liberali
Brăila	20. 809	5.096	2. 351	1.630	625	248	-	
Buzău	31.787	6.537	759	1.054	215	-	-	-
Covurlui	22.210	3.661	1.292	1.054	601	369	-	(Galați)
Dorohoi	28.502	3. 895	-	-	2.670	-	-	
Dimbovița	47.287	3.644	1.683	-	-	-	-	
Dolj	61. 620	9.713	4.600	3.266	337	358	-	279 independ.
Fălciu	16. 188	1.476	114	2. 997	1.087	-	-	(Huși)
Fălțiceni	22.343	2.572	305	867	1.701	-	-	124 independ
Gorj	27. 448	3.344	589	-	-	-	-	-
Iași	29. 397	7.462	1.656	792	1.697	686	-	-
Ialomița	35. 435	5.411	3.265	2.584	-	-	-	

Județul	PNȚ	PNL	PP+PND	PȚ	LANC	BMȚ	Maghiari	Dizidenți
Muscel	20. 957	1.812	1.083	363	-	-	-	(Cîmpulung)
Mehedinți	42. 647	700	2.044	-	-	504	-	(Tr.Severin)
Neamț	21. 217	3.393	364	-	975	232	-	-
Olt	25. 301	2.404	300	-	-	-	(Slatina)	877 Sfat negust.
Prahova	45.120	6.445	1.240	5.671	757	552	-	-
Putna	26. 772	2.739	1.373	844	-	60	-	(Focșani)
Romanați	36. 229	4.689	2.370	1.720	-	-	-	(Caracal)
Roman	16. 733	2.388	742	1.068	1. 311	-	-	(Roman)
R.Sărat	25. 114	3.809	1.067	-	532	-	-	-
Tutova	17. 501	2. 259	577	692	-	-	-	(Bîrlad)
Teleorman	45. 520	4.821	4.751	1.850	-	-	-	(Tg.Măgurele)
Tecuci	21. 883	1.588	841	-	-	174	-	-
Vâlcea	31. 089	8.910	317	-	254	-	-	(R.Vâlcea)
Vlașca	39. 291	5.118	1.192	2.821	193	-	-	(Giurgiu)
Vaslui	16. 969	3.042	1.482	-	665	-	-	-

ARDEAL

Județul	PNȚ	PNL	PP+PND	PȚ	LANC	BMȚ	Maghiari	Dizidenți
Alba	32. 759	721	318	106	-	-	2.866	-
Arad	64. 162	2.263	702	1. 710	869	3.747	11. 119	-
Bistrița	23.209	467	161	1. 389	145	-	1.096	-
Brașov	21.046	988	415	-	-	514	4. 893	-
Bihor	54.009	1.277	1.588	-	-	7.164	14.650	(Oradea)
Ciuc	2. 517	88	746	284	-	835	18. 223	(Miercurea)
Caraș	42.432	1.240	-	-	376	204	X	(Oravița,Reșița)
Cluj	38. 161	450	516	-	304	528	9.760	
Hunedoara	56.544	1.548	721	695	-	594	3.210	(Huned. Deva,Petroș.)

Năsăud	23.209	167	161	1.398	145	-	1.097	
Mureș	27.546	384	1.378	-	-	426	12.089	(Tg.Mureș)
Maramureș	19.401	330	120	283	49	43	1.244	(Sighet)
Odorhei	4.702	182	164	-	-	602	14.728	

Județul	PNȚ	PNL	PP+PND	PȚ	LANC	BMȚ	Maghiari	Dizidenți
Sibiu	31.251	1.402	1.120	616	-	380	1.036	
Sălaj	38.545	395	1.298	-	-	1.790	16.805	(Zalau,Carei)
Severin	43.993	1.145	409	-	753	584+79 PCR	1.970	
Someș	32.907	569	475	-	-	216	4.796	(Dej)
Satu Mare	31.288	636	731	995	-	860	11.346	
Turda	24.444	652	330	-	200	-	5.036	
TîrnavaM.	25.186	961	657	711	-	177	2.421	(Sighișoara)
Tîrnava m.	20.821	783	444	-	-	-	5.247	(Blaj)
Timiș	82.511	1.459	-	-	-	-	X	(Timișoara)
TreiScaun	4.051	269	573	-	-	-	17.462	(Sf.Gheorghe)

BASARABIA

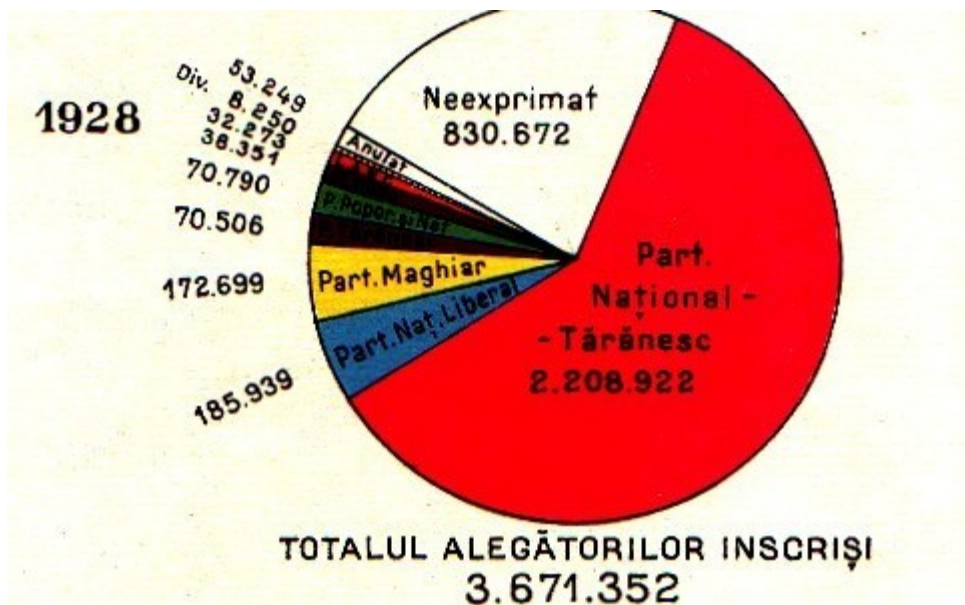
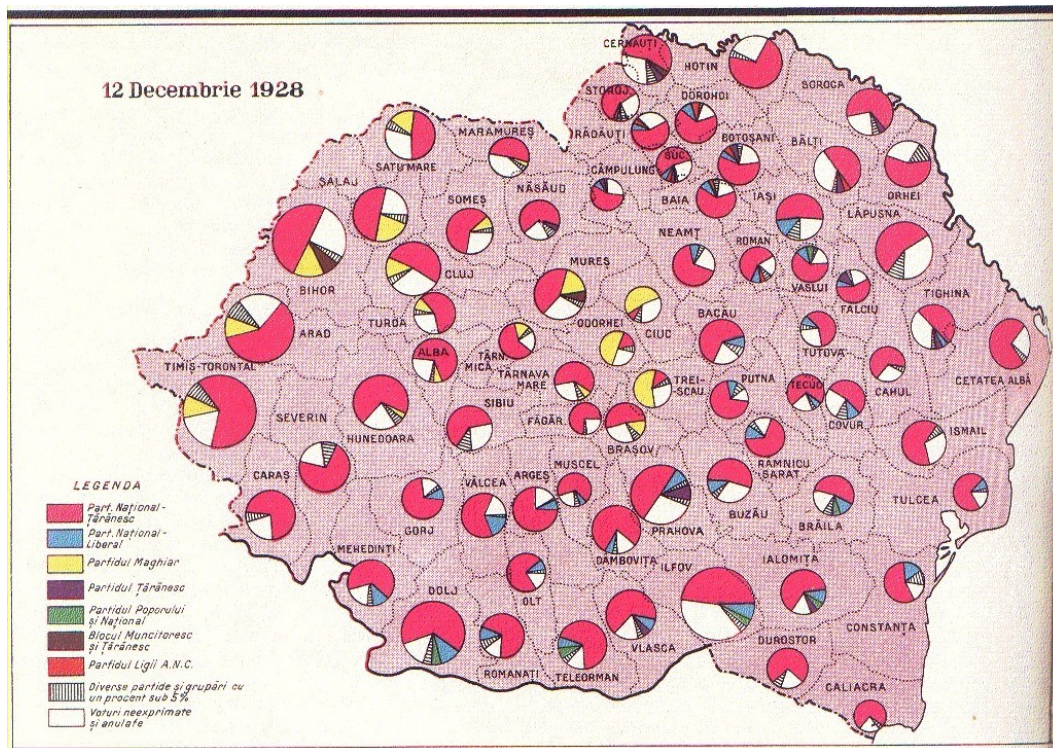
Județul	PNȚ	PNL	PP+PND	PȚ	LANC	BMȚ	Maghiari	Dizidență
Bălți	30.730	1511	653	2.706	2.959	900	-	
Chișinău(oraș)	6.920	972	149	248	-	862	-	
Cahul	23.391	1.098	524	-	-	-	-	
Cetatea Alba	44.663	908	595	647	-	-	-	
Hotin	49.545	1.564	631	-	-	-	-	
Ismail	30.588	1.479	819	-	-	-	-	1.214 PNȚ
Reni (oraș)	551	106	138	-	-	-	-	942 PNȚ
Lăpuș	43.793	2.336	446	2.578	-	1.177	-	
Orhei	31.064	1.905	1.104	1.424	1.629	494	-	
Orhei -oraș	1.987	27	106	62	-	52	-	
Soroca	40.929	1.306	653	-	264	2.585	-	
Tighina	28.223	2.028	526	2.460	471	886	-	

DOBROGEA

Județul	PNȚ	PNL	PP+PND	PȚ	LANC	BMȚ	Maghiari	Dizidență
Constanța	24.085	6.113	1.562	1.374	183	340	Istrate Micescu -	1.399
Caliacra	19.237	358	185	-	97	-	-	
Durostor	29.181	870	511	-	-	233	-	
Tulcea	23.062	2.085	303	394	-	-	-	

BUCOVINA

Județul	PNȚ	PNL	PP+PND	PȚ	LANC	BMȚ	Maghiari	Dizidență
Cîmpulung	13.962	1.553	178	1.106	-	-	-	
Cernăuți	33.974	1.761	306	2.956	565	2.950	-	
Rădăuți	22.324	2.454	308	-	1.482	-	-	
Suceava	15.827	1.675	487	1.460	1.315	-	-	
Storojineț	22.264	1.333	200	1.497	1.476	1.058	-	

L.D. Cîteva concluzii ,la primă vedere, despre **spectrul politic al României**, după 10 ani de exercițiu al **votului universal** , în ceea ce s-a chemat **cea mai liberă** (sau **prima liberă**) **confruntare electorală**.

A fost **cea mai amplă , ofensivă, agresivă, mobilizare electorală** . (vezi la **PNȚ**)

PNR, rămas în aceeași structură "națională", ca înainte de 1918, neclarificat social sau doctrinar, percepe "**Vechiul Regat**" ca pe fostul **stat impilator**, iar **PNL**, principalul său **adversar**.

Sigur pe șansele sale în Ardeal , **PNR** și-a asociat tot soiul de formațiuni în celelalte zone, fără nici un criteriu doctrinar sau moral, cu scop exclusiv electoral, începînd cu **conservatorii** (absorbtie în "22-'23), **țărăniștii** (fuziunea din '26), **minoritarii** ,afară de unguri (germani, ucraineni, bulgari, evrei) și **socialiștii** (cartel)

d) PNL și celelalte partide din regat (**PP-Averescu**, **PND-Iorga**, **PȚ-Mihalache**, **naționaliștii cuziști**) nu au înregistrat decît înregimentări minore,quasi-personale.

PȚ , partid de clasă, cu caracter de "mișcare", cu doctrină articulată în atmosfera exproprierii și împrumutării , **rămas fără "obiect de atac"** după realizarea lor,

mărit prin adiționarea grupărilor similare din provinciile unite (Basarabia, Bucovina, Dobrogea , nu și Ardeal), a făcut fuziunea cu PNR , din rațiuni antiliberale și din dorința pătrunderii în Ardeal .

Formațiunile naționaliste - fie **LANC-ul cuzist**, fie **ramura codrenistă** - cu doctrina fixată încă pe **spiritul art. 7 din vechea Constituție**, cu aderență doar în orașele în care evreimea era o entitate compactă , vizibilă (pătrunzând și în provinciile unite , mai ales în Basarabia și Bucovina , din aceleași rațiuni) .Fără a fi un fenomen de masă, o mișcare, începîndu-și ascensiunea pe fundalul creizei economice .

PSD, partid "istoric" real, cu doctrină și program doar în Bucovina și Ardeal.

Cu ombilicul netăiat de la **social-democrația din imperiul austro-ungar**, avînd ca "**busolă**" **social-democrația austriacă**, contaminat și surescit de **valul revoluționar bolșevic** (atît din Rusia cît și din Ungaria postbelică) , căutînd raliere și unificare cu organizațiile din Vechiul Regat.

Punînd miză pe cucerirea democrației prin luptă politică, inclusiv parlamentară , încheie cartel electoral cu PNȚ pe temeuri exclusiv electorale, deci trecătoare.

PCR (electoral **BMT**) , cu aderențe modeste (atestare prin vot, nu prin membrii înregimentați într-un partid) , în centre **industriale** sau **portuare**, **mai mult în Ardeal decît în Basarabia** (cum era receptat în epocă și preluat de istoriografia comunistă) .

Partidele minorităților, organizate pe **criteriu etnic, nu doctrinar**, luptînd pentru perpetuarea unor **privilegii trecute** (maghiari, sași) ,

pentru găsirea unei **identități "naționale "** (sioniștii evrei) ,

pentru păstrarea unei **identități fragile** (ucraineni, bulgari,ș.a).

Preluînd drept etalon programatic "**Hotărîrile de la Alba Iulia "** (1918)

(document exclusiv românesc -ardelean) și **Tratatul pentru minorități** (1920)

(document impus și neagreat de statele successorale) , mereu nemulțumite, cu tendințe emoționale centrifuge.

Livia Dandara

5.) V.Toncescu (raportor la mesaj)

Discurs final la dezbateri mesaj , 28 ian.'29

(DAD, MO.20, șe. 28ian.'29, p. 582- 590)

Duca , în **Declarația la validări** , reclamase ingerințe și violență în alegeri,

Iar în **Declarația la Mesaj**, fusese unul din motivele pentru care

nu a votat Răspunsul la Mesaj.

Ingerințele administrative se pot face de către ofițeri de poliție administrativă, sau organe administrative.Este mai curînd o "**ingerință de operetă "**, pe care dl or o invocă la adresa alegerilor libere.

Prezintă o statistică(de la Ministerul de Interne) : în **16 județe**, n-a fost **nici o reclamație** ;

în **45 județe** au fost "**plîngeri electorale**" (între alegători) ,fără amestecul administrației ;

în **10 județe** au fost plîngeri care pot fi taxate de "**ingerințe**".

În aceste 10 județe, au fost trimiși **inspectori administrativi** (puși de PNL !) ,

care au cercetat, au făcut Rapoarte , și au declarat că **reclamațiile erau neîntemeiate**.

-M.Negură (PNL) : în cazul reclamat de el (Prefectură,Interne, Parchet)

nu s-a cercetat , nici azi nu avea răspuns.

-Gr.Iunian (Min.Juștiției) :îl contreză.Polemică juridică.

Toncescu /'29

«Comentarii (alegeri '28) **români-unguri** .

În **județele de frontieră** din Ardeal, **partidele românești** au obținut **330.825 voturi**,

iar **partidul maghiar** , **61.202 voturi**.

/ În întregul Ardeal, **partidele românești** au obținut **812.040 voturi** ,

iar **maghiarii** **172.699 voturi** .

PNM , la tribuna Senatului și Camerei, a afirmat că alegerile au fost libere,rezultatele sunt cele știute .

Cum se poate susține că... românii nu sunt în majoritate și

că nu au dreptul să domine viața politică a Ardealului ?!

- Ioszeff Willer : "Niciodată nu am afirmat acest lucru "

-Toncescu : **peste graniță se duce campanie pe această temă.**"Dvs. sunteți foarte leali [...]" (p. 584)

Toncescu /'29

«Comentarii (alegeri '28) , Basarabia.

Basarabia a fost **atacată**, sub toate formele , când s-a motivat **menținerea stării de asediu și cenzurei presei** ,pe motiv că este ..."**bolșevism** ". Iată că acestea s-au desființat și în Basarabia este liniște

Partidele de ordine românești, au obținut 410.268 voturi , iar **PCR... doar 3.441voturi.** (adică nici 1% !) (p. 584)

Guvern de alegeri Iorga Argetoianu,31 apr.'31

Dizolvarea parlamentului PNȚ.

Decretul de convocare a Corpului electoral, 30 aprilie 1931.

(DAD, MO nr.1, șed. din 30 apr.'31, p. 1-4

D.S. , MO. Nr. 1, șed. de joi, 30 apr.'31, p. 1-4)

Iorga - trece la tribună și dă citire :

<CAROL al II -lea,

Prin grația lui Dumnezeu și voința națională, Rege al României ,
La toți de față și viitori, sănătate.

Asupra **raportului Președintelui** Consiliului de Miniștri cu nr. 2.043, din 1931;

Văzînd și **Jurnalul acestu Consiliu** , sub nr. 488 din 29 apr. 1931,

În virtutea art. 4, 11, și 72 din **legea electorală** pentru Adunarea Deputaților și Senat, precum și a dispozițiilor **art. 90 din Constituție**, privitoare la termenul înăuntrul căruia urmează a fi convocat Corpul Electoral și Corpurile Legiuitoare,

am decretat și decretăm:

Art.I. Adunările legiuitoare sunt și rămîn dizolvate.

(**apaluze furtunoase și prelungite pe băncile PNL și PT** ,
voci : "**Trăiască Maniu ! - la PNȚ**)

Art.II. Corpul Electoral din tot cuprinsul Țării se convoacă de Noi pentru a alege **Adunarea Deputaților și Senatul.**

Art.III. Alegerile se vor face precum urmează :

Pentru Adunarea Deputaților în ziua de **1 iunie** ;

Pentru Senat :

În ziua de **4 iunie** , luînd parte la această alegere , potrivit art. 4 ,alin a , din legea electorală,

toți **cetățenii români avînd vîrsta de 40 ani împliniți** , cu vot obligatoriu, egal, direct și secret ,

pe circumscripții electorale , prin scrutin de listă;

În ziua de **6 iunie** 1931, luînd parte la această alegere , potrivit at.4 alin.b din legea electorală ,

toți **membrii aleși ai consiliilor comunale** urbane și rurale și ai **consiliilor județene**, întruniți în **colegiu separat** ;

În ziua de **8 iunie** 1931, luînd în considerație la această alegere în **colegii separate** , potrivit art.4 aliniatul c și d din legea electorală : membrii **Camerelor de Comerț** ,

secția comercială, membrii Camerelor de comerț, **secția industrială** ;

membrii **Camerelor de agricultură**, precum și **profesorii universitari** onorari , titulari și agregati,și conferențiarilor definitivi ,

întruniți în **colegii separte pe fiecare universitate.**

Art.IV. Noile Adunări sunt convocate în București, în ziua de **15 iunie 1931.**

Art.V. Președintele Consiliului de Miniștri este însărcinat cu executarea dispozițiilor prezentului decret.

Dat în București, la 30 aprilie 1931. Carol .

Președintele Consiliului de miniștri, Nicolae Iorga .>

6.)Carteluri electorale ,

("Dimineața" , 7, 13, 15, mai 1931.)

"Uniunea Națională " vrea să atragă pe listele ei :duciști, georgiști, reprezentanți ai

organiz.profesionale, ai partidelor minoritare, lupiști, etc... Cel care trata era **Argetoianu**

*

a) Guvern - PNL

IGDuca a avut întrevederi cu Iorga și , separat, cu Argetoianu.

/ Seara, Duca a comunicat Comit.Ex. rezultatul acestor întrevederi , din care se presupune că

cartelul este , în principiu încheiat.

1. Liberalii vor avea **80 de mandate** în Cameră și **20 de mandate** în Senat.

2. Nu este vorba decât de **un cartel electoral**;

Liberalii vor avea o atitudine "binevoitoare" , opoziție "constructivă " și "civilizată" , În schimb guvernul va iniția schimbarea unor legi la care PNL este interesat .

b) Guvern- PȚ-Lupu

Lupu a obținut **9 capi de listă**.Apoi cartelul a fost denunțat , rămânând pe listă doar **Buzdugan** (cu aprobarea expresă a lui Lupu !) (Vezi amănunte **fișier PȚ-Lupu**)

c) Cu **Liga agrară- Garoflid**

d) **Guvern -unele minorități : cîțiva sași și șvabi ;**

Cu **cîțiva ucraineni (Krakalia)**

Cu **UER , cîțiva evrei ...**

Cu **cîțiva "independenți " , ex georgiști pentru Cameră :**

Valjean (Orhei) , Istrate Micescu (Tulcea) , C.Ifrim (Iași) , V.Ispir (Alba)

Și cîteva locuri administrative în țară .

Alte hotărîri electorale :

PSD- în alegeri , 6 mai '31

/S-a respins ideea alianței cu PNȚ ;

/ S-a hotărît participarea singuri, fără alte carteluri, cu posibilitatea de alianță , dar numai sub semn PSD

* **Notă .Revista "Parlamentul românesc"**

Reporterul a trecut cu un străin prin fața **Ministerului de Interne**.Sus, în cabinetul ministrului,

se stabileau **listele electorale**."De cînd sunt n-am văzut **spectacol mai degradant!**

Din stradă , plină pe jumătate, se îmboldeau **grupe de oameni** - probabil "personalități" - grăbiți să ajungă cît mai repede acolo unde se împărțeau , la taraba deschisă, demnitățile.

Curtea plină.Discuții, îmbulzeli, îmbrîncituri, **delegați de provincie**,

reprezentanți ai diverselor **corporațiuni**, indivizi pe care nu l-a văzut nimeni pînă azi[...]

Pe stradă și la Capșa, te lovești la fiecare pas de cîte **o nouă "personalitate"** din provincie,.

Îmbrăcat cu haine de Duminecă , **omul e grăbit** , aleargă cu **o scrisoare veche** în buzunar

sau **o carte de vizită** primită ca răspuns la o **felicitare de Sf.Neculai sau Constantin ...**

7.) **Afiș electoral , "Uniunea Națională " , Ialomița, iun.1931**

(BCS, Fond St-Georges, pch.LXVII, ds.2)

Lista nr.1 .

Președ.Consil de min., **Nic.Iorga**

Min.Finanțe, **C.Argetoianu**

Prof.univ.**D.Pompeiu**

N.Georgescu (ziarist)

Em Otulescu (avocat)

Dr.I.Costinescu (avocat, doctor)

Șt.Irimescu

D.Perianu

Em. Dan (ex vice Cameră)

Titu Devechi (ziarist)

Al. Mavrodi (dir Teatru Naț)

N.Schina

N.Maxim (dir "Viitorul)

Gh.Vizanti (proprietar)

Către popor !

Români îndurerați de griji și de nevoi,

Ce ați luptat cu fală în crîncenul război,

Deschideți-vă larg a inimii simțire ,

Priviți la Bunul Rege, sculați din amortire [...]

Blestemul să nu cadă pe voi și pe copii,

Să plîngem pe ruina măreței României.

Privirea noastră astăzi se-ndreaptă **spre Palat** ,

Căci **Bunul nostru Rege pe IORGA I-a chemat .**

Ca să conducă frîna iubitei României,

Și să-ntărească țara pe trainici temelii;

Să cheme împrejurii pe toți ce-au guvernat ,

Și să le-aducă aminte de tot ce au uitat !

Iar noi toți cîntăreții slăvitului Altar,

N.Marinescu (industriaş)
P.Ghiaţă (prof, avocat)

Privind cu drag la **Rege** și-al nostru **Cărturar**,
Jurăm credință Țării, pe Rege ascultăm,
Și de la Nistru-n Tisa, pe IORGA îl cîntăm.[...]
Pe Iorga în alegeri cu toții să-l votăm !
(C.Florea, cîntăreț ialomițean)

8.)Rezultatele generale ale alegerilor pentru Cameră

("Dimineața", 4 iun.'31)

[LD: introduc datele , fără comentarii .Ulterior le voi face privind corpul electoral, forța partidelor, preferințe provinciale sau locale etcÎncerc să fac o altă tehnoredactare ,grupînd județele ,pentru a nu repeta la nesfîrșit grupările , dar nu știu ce reușesc !]

LD Cîteva concluzii despre scrutinul din iun.1931:

Oglindă a cîtorva procese contradictorii și simultane pe scena politică românească :

- Criza economică , cu consecințe pe plan social și moral ;
  - Deziluzia față de guvernarea național-țărănistă ;
  - Acțiunea corozivă , distructivă , a regelui Carol, în rîndul clasei politice : (spargerea PNL ; încurajarea curentelor în PNȚ ; a ambițiilor antipartidiste ale lui Iorga , Argetoianu , Manoilescu ;)
  - Măcinarea reciprocă a încrederii în sistemul democratic-partidist , practică de toate partidele politice, cu osebire de PNȚ) ;
  - Mentalitățile provincialiste, centrifuge , caracteristice ardelenilor și basarabenilor ;
  - Mentalități izolaționiste , ascuns rezistente și refractare , la minoritățile naționale (maghiari, ucraineni , germani, evrei)
  - Contaminări ideologice , doctrinare ,cu curente politice externe : naționalism (LANC și Garda de Fier) , comunism (PCR -BMT) .
- Toate au avut partea lor de contribuție la destabilizarea sistemului de partide existent .
Toate aceste fenomene se vor adînci an de an , cu faze mai calme sau tensionate , și vor duce la slăbirea și înlăturarea guvernării democratice prin partide.
Deja , alegerile din iun.1931 reflectă aceste tendințe:
Iată , spre ex., cîteva începuturi ale acestor tendințe :

- / Însărcinarea de a face guvernul , încredințată unor personalități fără partide politice puternice în spate :Iorga, Argetoianu ;
  - / Compromisul moral-politicianist al **PNL-Duca** ;
  - / Rigiditatea tacticii lui Maniu ;
  - / Căderea șocantă a **PNȚ** în preferințele electorale : de la 77,76%(în 1928) , la 30% (în 1931) ;
  - / Escaladarea "locală" a curentelor extremiste :
- LANC:** Botoșani, Dorohoi, Soroca, Orhei, Rădăuți, Suceava ,Baia ...
Garda de Fier: Neamț, Covurlui, Cahul, Ismail ...
- / **Contaminare comunistă** latentă sau în ascensiune , conspirativă, cu puternică tentă naționalist-centrifugă :
- Timiș (10.491 voturi !) ,Bihor (9.077) , Arad (5.786) ,Sălaj (3.712) , Mureș (4.983) , Satu Mare (4.651),Cetatea Albă (4.187) , Cluj (2.442) , Severin (1.787)
Durostor (1.632) ,Tighina (1.587) , Lăpușna (1.013) , București (904) , Mehedinți (551)
- / **Izolarea , naționalismul P.Maghiar** :
- Timiș (14.378), Trei Scaune (12.147 - majoritari și unici) ,Bihor (12.362), Mureș (11.823), Arad (11.517), Sălaj (10.763) , Ciuc (9.771) Cluj (9.462), Satu Mare (8.732) , Brașov (4.201) , Tîrnava Mare (2.957), Năsăud (1.319) , Severin (644)
- / **Partid etnic-confesional evreesc**, noutate în sistemul politicii evreești :
- P.Evreesc** : București, Neamț, Botoșani, Dorohoi, Suceava, Rădăuți, Brăila, Covurlui, Tutova, Putna, Roman,Bacău, Tecuci,
Cetatea Albă, Soroca, Orhei, Ismail, Lăpușna, Tighina, Hotin, Cahul, Severin ,Năsăud, Tîrnava Mare, Tîrnava Mică, Arad, Satu Mare, Cluj, Bihor, Sălaj, Sibiu, Turda,Brașov...

Rezultatul tehnic oficial CAMERA

Formația	Cartel	Nr. voturi	Procentaj	Mandate
----------	--------	------------	-----------	---------

1.Un. Naț.	PNL,PNG,++	1.389.849	49, 68%	192+ 95= 287
2.PNȚ	-	438.761	30%	30
3. PNL-2	-	173.343	16, 20 %	12
4.PP	-	141.229	5,05%	10
5.PȚ-Lupu	-	100.678	3,60 %	7
6.LANC	-	113.850	4,07%	8
7.PȚD-Stere +Liga c Cametei		80.559	2,88%	6
8.PSD	-	94.953	3,39%	7
9.P.N.Maghiar	-	126.858	4,53%	2+ 9 = 11
10.PNEvreesc	-	64.175	2,29%	4
11.BMȚ (PCR)	-	73.711	2,63%	5
Total	-----			194+ 193= 387

Partide sub 2% 34.183

Garda de Fier.

Voturi anulate 83.007

9) Rezultatele generale ale alegerilor pentru Senat, 8 iunie 1931

PNȚ : Ilfov(C.Deculescu) , Iași(N.Costăchescu) , Fălciu, Storojineț, Făgăraș, Timiș-Torontal,

Hunedoara , Covurlui, Olt, Muscel ,Alba(I.Russu Abrudeanu) .

PNL-2 : Fălțiceni

Uniunea națională : restul

VOTUL PE JUDEȚE , LA CAMERA

VECHIUL REGAT .

Formația	București	Ilfov	Vlașca	Prahova
Un. Naț. (gouv.+PNL)	18.964	30. 075	20.508	43.304
P.Poporului	1.955	5.627	5.253	1.350
PNL-2	2.220	4.231	3.034	7.434
PNȚ	2.515	6.316	11.221	7.709
PNEvreesc	928	226	-	509
PSD	1.984	439	-	2.655
LANC	699	292	-	638
BMȚ	904	-	-	-
PȚ-Lupu	972	2.864	1.868	1.561
PȚD+ Liga	580	2.061	-	1.282

Formația	Dâmbovița	Mehedinți	Vâlcea	Gorj
Un.Naț.	34.468	25.773	27.470	19.492
P.Poporului	4.865	8.363	719	1.064
PNL-2	3.168	5.009	2.554	522
PNȚ	5.009	12.538	8.700	9.299
PSD	1.500	-	-	-
PȚ-Lupu	3.499	2.968	2.028	1.116
PȚD+Liga	1.162	-	3.940	255
BMȚ	-	551	-	-

Formația	Olt	Romanați	Dolj	Teleorman
Un-Naț.	22.911	33.167	42.757	37.361
P.Poporului	1.154	-	6.699	8.434
PNL-2	1.021	5.775	10.508	5.543
PNȚ	2.773	5.264	12.575	5.975

BMȚ	-	-	-	-
PȚ-Lupu	640	-	-	1.553
PȚD+Liga	255	-	-	999
LANC	-	1.165	752	621

Formația	Brăila	Covurlui	Buzău	Neamț
Un.Naț.	20.453	11.574	31.464	19.520
PNȚ	2.277	1.830	1.973	7.414
PNL-2	3.492	3.974	2.968	2.056
PP	2.379	2.428	1.253	1.427
PȚ.	668	561	712	689
LANC	962	448	162	2.739
PȚD-Stere	960	-	626	-
PSD	351	1.117	463	491
PNEvr.	409	664	195	891
BMȚ	3	211	-	376
Garda Fier	-	3.031	-	1.591

Formația	Tutova	Botoșani	Durostor	Dorohoi
Un.Naț.	14.474	12.969	20.324	15.000
PP	1.276	2.712	1.580	1.500
PNL-2	1.179	2.981	2.218	2.300
PNȚ	838	1.796	2.661	1.200
PNEvr.	133	1.876	-	1.600
PȚ-Lupu	386	-	1.337	-
Garda Fier	554	-	-	-
PȚD-Stere	799	-	-	-
LANC	-	10.307	-	10.000
BMȚ	-	-	1.632	-

Formația	Putna	Caliacra	Vaslui	Roman
Un.Naț.	22.347	21.676	16.578	20.602
PP	1.078	-	159	480
PNL-2	2.400	313	1.186	778
PNȚ	3.958	290	1.614	865
PNEvr.	396	-	225	116
PȚ-Lupu	1.764	452	388	550
LANC	-	30	2.428	1.381
BMȚ	-	308	-	-

Formația	Bacău	Tecuci	BASARABIA	
			Cahul	Cetatea Albă
Un.Naț.	22.077	13.803	9.147	19.111
PP	2.037	2.825	764	1.086
PNL-2	3.950	2.913	2.910	1.405
PNȚ	2.212	2.812	838	11.036
PNEvr.	561	304	841	2.575
PSD	1.191	-	-	2.462
LANC	2.688	-	1.193	-
PȚ-Lupu	1.619	608	53	2.765
PȚD-Stere	-	676	1.015	10.448
Garda Fier	-	-	5.869	-
BMȚ	-	-	-	4.187

Formația	Orhei	Soroca	Ismail	Bălți
Un.Naț.	28.476	19.743	8.119	32.598
PP	327	2.149	870	1.579
PNL-2	1.349	1.592	2.209	5.132
PNȚ	4.041	1.665	4.694	4.511
PNEvr.	1.702	3.680	1.151	-
LANC	4.005	6.208	904	-
PȚ-Lupu	946	1.225	944	-
PȚD-Stere	1.526	13.711	1.423	10.709
PSD	-	449	5.424	-
Garda Fier	-	-	5.027	-

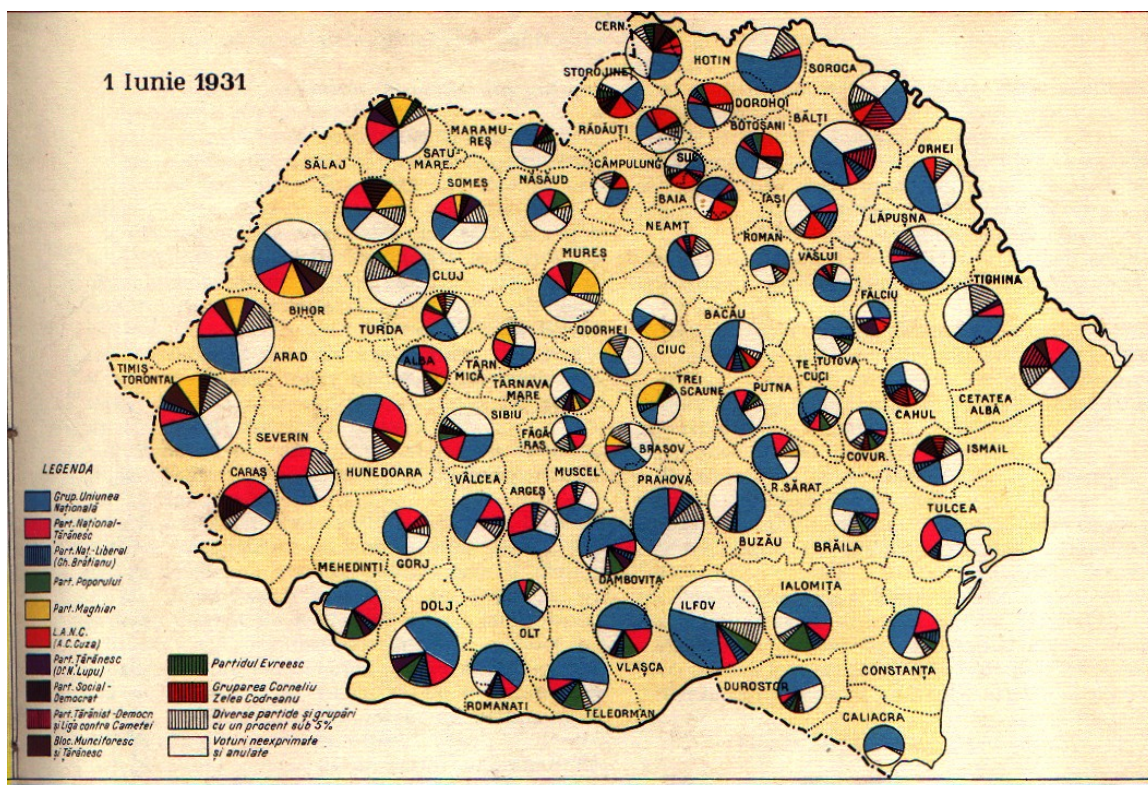
Formația	BUCOVINA				
	Lăpușna	Hotin	Tighina	Rădăuți	Suceava
Un.Naț.	30.018	34.263	25.114	10.020	5.292
P.P.	1.181	377	1.269	409	988
PNL-2	3.628	-	1.685	677	1.404
PNȚ	4.011	566	4.041	1.418	1.411
PNEvr.	2.202	1.294	1.475	1.906	1.368
PSD	-	299	-	1.025	879
LANC	1.256	1.778	1.627	10.073	8.754
BMȚ	1.013	459	1.587	476	-
PȚ-Lupu	805	459	2.911	483	572
PȚD+L	3.204	792	1.174	-	618

ARDEAL					
Formația	Caraș	Severin	Năsăud	Făgăraș	Târnava Mare
Un.Naț.	12.162	19.224	8.867	6.523	16.996
PP	1.364	1.412	4.300	2.038	1.782
PNL-2	1.945	1.711	777	941	770
PNȚ	19.259	18.895	5.288	4.903	1.950
PSD	6.098	1.367	1.282	300	813
BMȚ	609	1.704	-	-	702
PȚ-Lupu	2.051	2.108	722	-	1.898
PȚD-Stere	-	1.831	1.071	855	1.688
PNEvr.	-	644	926	-	242
P.Maghiar	-	1.799	1.319	736	2.957
LANC	-	-	568	-	-
Garda Fier	-	-	-	237	338
Independenți	-	-	-	208	-
Dizidenți naț-ț	-	-	-	440	-

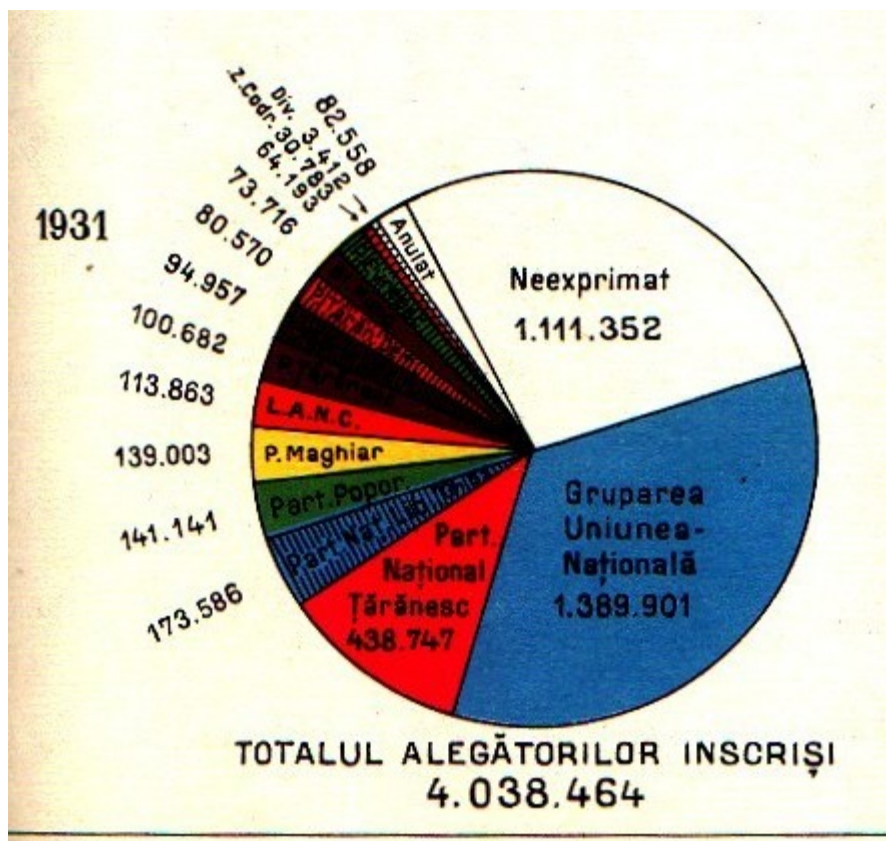
Formația	Arad	Cluj	Alba	Tîrnava Mică	Timiș-Torontal
Un.Naț.	30.586	10.365	9.664	10.775	38.490
PP	2.882	2.381	2.243	17.711	3.100
PNL-2	2.847	1.875	602	1.860	5.136
PNȚ	17.900	10.550	17.580	5.162	10.008
PNEvr.	1.378	1.716	620	388	1.912
PSD	3.298	2.048	2.335	900	5.701
LANC	1.373	546	-	-	3.868
BMȚ	5.786	2.442	-	-	10.491
PȚ-Lupu	4.845	2.221	-	-	2.369
P.Maghiar	11.517	9.426	3.200	4.904	14.378
PȚD-Stere	2.442	-	1.769	1.118	2.226
Garda Fier	-	562	-	-	-

Formația	Baia	Satu Mare	Bihor	Ciuc	Trei Scaune
Un. Naț.	10.990	11.031	23.145	6.538	-
PNȚ	1.488	748	15.402	306	-
PNL-2	3.479	2.431	3.417	-	-
PP	1.374	11.214	2.275	798	-
PȚ-Lupu	845	816	4.616	693	-
LANC	6.869	-	-	-	-
PȚD-Stere	497	-	-	-	-
PSD	742	7.190	1.618	477	-
P.Maghiar	-	8.732	12.362	9.771	12.147
PNEvr.	497	3.168	2.275	-	-
BMT	-	4.651	9.077	-	-
Garda Fier	-	707	-	-	-

Formația	Sălaj	Sibiu	Mureș	Brașov	Turda
Un.Naț.	11.309	16.561	13.425	16.789	11.354
PP	446	2.932	3.579	865	709
PNL-2	871	800	1.289	637	968
PNȚ	15.291	9.593	5.150	3.402	6.664
PNEvr.	2.522	328	1.515	291	465
PSD	13.841	2.751	521	1.229	687
LANC	1.386	-	-	232	149
BMT	3.712	-	4.983	817	-
PȚ-Lupu	2.371	674	1.061	266	-
PȚD-Stere	-	-	-	384	-
PMaghiar	10.763	1.143	11.823	4.201	-
Garda Fier	-	-	1.043	-	-

10.) Comitetul Executiv PNȚ. Comunicat .duminică, 14 iun.1931, ora 18

("Dimineața" , 16 iun.1931)

[LD: ținta lor, în continuare, este PNL ! Nici măcar Argetoianu ! Nici vorbă de formula guvernării ! Lovirea în PNL !]

/ Parlamentarii național-țărăniști , la clubul partidului (str Clemanceau)

▣ Comunicat

Comitetul de direcție al PNȚ, întrunit ...

D.Iuliu Maniu , președintele PNȚ, a făcut o **expunere asupra situației politice** în lumina **rezultatelor alegerilor generale**.[...] se desprind următoarele două constatări: cu tot concursul PNL , partidului german , Ligii Vlad Țepeș, și al altor grupări și personalități izolate, **guvernul a fost înfrânt în alegeri** , **listele sale neobținând decît 47 % din voturi**.

Cu toată campania nemai pomenită de calomnii și de denigrări la adresa PNȚ, cu toate **presiunile și violențele** electorale care în unele județe au depășit chiar măsura practicilor electorale din 1922, 1926, 1927, **opinia publică s-a manifestat în favoarea PNȚ**, într-o măsură foarte mare , de care nu s-a mai bucurat în opoziție nici un partid de cînd există la noi votul obștesc.

Comitetul de direcție a hotărît următoarele :

Parlamentarii PNȚ vor participa la **deschiderea Corpurilor legiuitoare** ; ei vor duce **lupta pentru invalidarea alegerilor în toate județele** în care există dovezi de violență și fraude; **atitudinea parlamentarilor va fi fixată după terminarea validărilor mandatelor ."**

Iuliu Maniu

Mulțumește celor aleși ; luptei lor ; **ingerințele administrative care au dus la înfrîngerea unor fruntași** (ex.Madgearu !) ; **recomandă** parlamentarilor să facă largi **dezbateri la validări** , **denunțînd ingerințele** ; **2 comisii** (pentru Cameră - Mirto, Iunian, Ghelmegeanu etc etc ; pentru Senat, GGMironescu, Costăchescu) va lucra pentru **contestații** ;

▣ **PNȚ : adevărata opoziție !**

/Prin întreaga activitate, trebuie să rezulte că **PNȚ este "adevărata opoziție"**

Gr.Iunian : "să se accentueze cît se poate de evident ,
solidaritatea partidului liberal cu guvernul
în toate abuzurile și samavolnicile din timpul alegerilor."
PNȚ/ 14 iun.'31

11.)Validarea senatorilor și deputaților , 15 iun... 1931

(D.S., MO nr.1, p 4- 5 ;
DAD, MO nr. 1 ,15 iun.1931, p. 4- 36 ; nr.2 ,)

▣ Adunarea Deputaților

Președinte de vîrstă -ACCuza ; se constituie 10 comisii de verificare; se hotărăsc
cîte 3 ședințe zilnice; se trece fugitiv peste județele fără contestații ; se fac dezbateri
la cele cu **contestații** -

Ex. Făgăraș : 11 liste ..... 25.028 alegători   Votanți 17.812   Absenți 7.165
Fără contestații ...Se validează.

1.PP	2.037
2. PNL-2	941
3. Un.Naț. Guvern + PNL+	6.524
4.PNȚ	4.901
5.Independ.	208
6.PȚD -Stere	852
7.P.Mag.	736
8.C.Z.Codreanu	237
9.PȚ-Lupu	160
10.Grup.Naț-țăr. (diz.)	440
11. PSD	300

Ex.Satu Mare

1. Un Naț .PNI+PG+	11.132
2. ?	2.431
3. ?	7.188
4 . Partidul Evreesc	3.269
Lista 5. Blocul Munc.Țărăn.	4.651
Lista 6 . Gruparea C.ZCodreanu	837
Lista 7 Partidul Maghiar	8.732
Lista 8 . Partidul Poporului	748
Lista 9. PNȚ	11.154
Lista 10.PȚ-dr.Lupu	928

Contestații : se cere invalidarea Listelor BMȚ (Vezi pe larg la Fișier PCR)

Ex. Odorhei (Raportor Costin R Sturdza) -alegători - 33.675   Votanți- 21.197
absenți- 11.966   alege **4 deputați.**

P.Poporului	533 voturi
B.M.Ț.	480
Un .Naț.	12.357
P.Maghiar	4.001
PNȚ	218
PSD	441
P.Evreesc	382
PȚ-Lupu	311
PNL-2	592
PȚD-Stere	342

P.Magh.Dem.1.143.

Contestații: **Elemér Gyarfás** (Vezi pe larg la Fișier Maghiari)

Ex. Alegeri Trei Scaune. (raportor,**D.luca**)

Alegători- 36.124.   Votanți- 24.282   Absenți- 11.591   **3 deputați.**

1. PNL-2	1.958 voturi
2. Uniunea Națională	5.787
3. P.P.	400
4. P.maghiar	12.000
5. PNȚ	386
6. PSD	2.049
7. PȚD-Stere	245
8. PȚ-Lupu	163

Contestație.- **Hegedus Nandor** (Vezi pe larg la **fișier Maghiari**)
Alegerile sunt validate.

/ Urmează validările , pe județe, în aceeași manieră.lorga participă , polemizează, apără prestigiul alegerilor sub guvernarea sa : **Hotin** (cu respingerea contestației lui Mirto și

Nichifor Robu) ; **Cetatea Albă** (contestația T.Iacobescu) ; **Vlașca** (contestația lui DRloanițescu) ;

Maramureș (contestația lui I.Modreanu , combătută de Bogdan-Duică) ;

Gorgj (contestația lui I.Isac) ; **Roman** (contestația lui Turtureanu) ,

Timiș Torontal (contestația lui **Lucr.Pătrășcanu**, provoacă tumult) ;

Bihor (contestația lui **Pătrășcanu** -care provoacă manifestații comuniste în Capitală !)

Rădăuți (contestația lui Nichifor Robu) ;

Soroca (contestația lui **C.Stere** ;iorghiștii și cuziștii părăsesc sala ostentativ și reintră în sală după ce el termină intervenția) [.....]

[LD: **tensiunea ,scandalul crește**.Se aruncă replici, **Aladar** nu se lasă .

Este hotărât să **debiteze toate grozăviile** , pentru că, în , **asta au și urmărit** , afit **Pătrășcanu** cît și el ! Este oprit și dosarul este trimis la Comitetul de cercetare judecătorească .

Urmează dosarul dela Mureș; Pătrășcanu vrea să ia cuvîntul, se naște tumult, ședința se suspendă. La reluare ...] (DAD. 4, șed.17 iun.'31)

Mureș. Alegători -72.033 Votanți -47.884 Absenți- 23.356 **6 deputați**.

1. PP	3.191 voturi
2. Un.Naț.	14.417
3.PNL-2	1.412
4.BMȚ	5.193
5.PNȚ	5.156
6.P.Evreesc	1.549
7.PSD	521
8.P.Magh.	12.847
9.PȚ-Lupu	1.071
10.Z.C.Codreanu	1.070

(Vezi pe larg la **fișier PCR**)

[Urmează iar un schimb de cuvinte dur, Pătrășcanu-Șeicaru, în care ultimul atrage atenția asupra minciunilor și tacticii de lungire a discuțiilor de către comuniști ;

la galerie se vociferează - rezultă că existau "simpatizanți" ;

dosarul este trimis la comisie . Urmează dosarul de Timiș Torontal

Timiș -Torontal Alegători 136.071 Votanți 104.588 Absenți 30.946 **10 deputați**

1.PP	3.100 voturi
2.PNL-2	5.379
3.Un. Naț.	39.765
4.PNȚ	9.618
5.BMȚ	10.487
6.P.Evr.	1.912
7.P.Magh.	14.491
8.LANC	3.969
9.PSD	5.781
10.PȚD-Stere	2.226
11.PȚ-Lupu	3.164

Contestații : pentru **Obrad Comanov**, pe lista 5 (DAD. 4, șed.17 iun.'31)

(Vezi pe larg la **fișier PCR**)

[În ședința din 18 iunie, ACCuza anunță că se vor lua măsurile prevăzute de

Regulament ,în contra ziarelor "**Dimineața**" și "**Lupta**" pentru dările de seamă tendențioase a dezbaterilor Adunării .]

/ În ședința din **19 iunie** , concluziile **Comisiei de cercetare a contestațiilor** pentru **jud.Satu Mare** :

anularea voturilor obținute de BMT .

[Pus la vot, Camera declară **anularea voturilor la Satu Mare : 228 pentru; 11 contra**]

jud.Bihor : anularea voturilor obținute de BMT

[Se pune la vot **invalidarea listei BMT la Bihor : bile albe: 224, bile negre: 3**]

jud.Mureș: anularea voturilor BMT (vezi pe larg la **Fișier PCR**)

Ex. Jud.Gorj

Contestație "**Liga contra cametei**" , cartelată cu PȚD-Stere

Prima oară în alegeri . (Vezi fișier PȚD-Stere)

I.Isac : la Gorj, s-a întâmplat ceva mai aparte ; frații **Al.și Aristică Magherescu**

au fost reținuți , cu **mandat de arestare**, pentru răspîndirea unor manifeste în 8 puncte .

Acest manifest a fost făcut de un comitet ad-hoc, în care debitorii erau sfătuiți

cum să procedeze să nu-li se mai ia avutul pentru datorii; apoi a fost și el arestat,

și ținut pînă la 2 iunie, după alegeri. **Cere invalidarea alegerilor din Gorj. Se respinge.**

Ex. Bihor.

Contestație

Apostol Zamfir (PȚ-Lupu, invalid de război) : În județ,alegerile conduse de

"marele maestru electoral" gral Moșoiu, s-au petrecut :furturi de voturi, arestarea candidaților.

Tiberiu Moșoiu (fiul) : "Este o lipsă de bunăcuviință"

Zamfir: au pornit ca la război ; au împînzit drumurile cu jandarmi ; au declarat starea de asediu;

i-a oprit prin sate; ultima zi, au declarat-o zide "chibzuială" , dar ei au ținut adunări ... la Oradea.

Iorga : El a vorbit în sala prefecturii , o conferință în fața intelectualilor ; la Oradea și la Cluj,

a vorbit profesorilor , dar fără să facă propagandă electorală;

George Sofronie: Protestează pentru acuzațiile nedrepte aduse de lupiști .

Prof.Iorga nu avea nevoie, la Oradea , să facă propagandă electorală.

Alegerile se validează.

12.) **Eduard Mirto,(PNȚ) declarație la mesaj, 26 iunie 1931**

(DAD,MO 10, șed. din 26 iun.'31, p. 316-317)

Mirto / iun.'31

▣ **Alegerile**

" **Violențele morale și violențele fizice** au împiedicat expresiunea sinceră

a voinței naționale. În foarte multe părți ale țării , guvernul a reintrodus în practica

alegerilor

metodele despre care opinia publică era în drept să creadă că au rămas

pentru totdeauna de **tristă amintire a trecutului.**" (aplauze la PNȚ, PP și PȚ)

Guvernul a izbutit să adune la anume secții de votare aproape totalitatea alegătorilor, fără a fi abuzuri singurate.

Cu toate acestea , guvernul nu a reușit să obțină majorități absolute,

decît prin **darul primei electorale.**

Cu toate dovezile categorice aduse la validări (Hotin, Durostor, Caliacra, Brăila , Olt) ,

guvernul nu a sancționat funcționarii vinovați.

Ed.Mirto / '31

13.) **George Grigorovici (PSD) , discurs la mesaj, 26 iun.'31**

(DAD, MO 10, șed. din 26 iun.'31, p.319- 331)

[LD: xerox.discurs dispersat problematic. Integral la fișier PSD .

Sublinierile, supratitlurile, semnele , îmi aparțin .

Spre deosebire de alți parlamentari, care au recurs la scurte declarații ,
Grigorovici rostește un **amplu și exhaustiv discurs de gen**.
Din toate p.d.v. , discurs de referință.]
Grigorovici / iun.'31

▣ Regimul electoral

"Guvernul actual se bazează, ca și guvernele precedente, liberal și averescan [nu PNȚ !]
pe o lege electorală complet nedemocratică și anti-constituțională "
(aplauze la PSD și PNȚ)

"Legea electorală nu se bazează pe votul egal de care se vorbește în Constituție.
Votul egal înseamnă nu numai că fiecare își dă votul său egal unul cu altul,
dar și exercițiul acestui vot trebuie să fie cinstit și egal oglindit în Parlament și
nu este admisibil să fie falsificată Constituția , la urma urmei,
zicându-se că **40% devin deodată 70 %**."

Regretă că președ. **Pompeiu** nu este prezent, ca matematician ,
ar putea spune **dacă este "constituțională" această matematică .**

- **Lupu** : Tot matematician este și d. **Petre Topa**, care prezidează acum.

"**Aceste 40 % au dat guvernului acestuia tăria de a stăpîni ,
dar nicidecum dreptul constituțional și democrat de a guverna.**" [.....]
Grigorovici / iun.'31

▣ Alegerile .

S-au făcut ca niciodată :

/ Prefectul cinstit de la Câmpulung , înlocuit cu un exofițer jandarmi , care a terorizat și
arestat ... candidații PSD și LANC;

/ La Rădăuți, brutalități extraordinare ;

/ La Storojineț, ginerele prof. Iorga, tinerel, neexperimentat, a pretins textul cuvîntărilor
înainte ;

a arestat candidați : "Trăim în țara noastră sau în țara ofițerilor , sau în țara ginerilor d-lor
miniștrii ?"

Grigorovici / iun.'31

▣ Provinciile unite

[LD : un om atît de cultivat, un om atît de versat politic, destul de echilibrat ...

cînd ajunge la capitolul "provincii " , devine dur, prea dur,

**tratînd România ca pe "mama vitregă" , "maștera" , care asupește "fratele" și
"surioarele" ...**

Pentru mine este capitolul cel mai greu de rezolvat. **Naționalism provincial]**

Ei bine, d-lor, în Bucovina ați trimis ca să fie candidați niște "benveniști" ,
niște "ghorghiazi" , și niște "mihelzoni" pe care lumea nu-i cunoaște.

Noi nu știm de ce mihelzonii și benveniștii au fost trimiși acolo, și de ce au binemeritat
biata Basarbie și biata Bucovină, să capete astfel de candidați ciudați ,

întrucît aceștia sunt oameni care nu cunosc țara și durerile noastre și a trebuit
d-voastre să faceți împrumuturi levantine din toate părțile pentru a ni-i trimite.

(apaluze la PNȚ și PSD)

Grigorovici / iun.'31

14.) dr N.Lupu (PT) , discurs la mesaj , 30 iun.'31

(DAD, MO 12, șed. din 30 iun.'31, pp. 362- 372)

[LD: cu zeflemeaua care-l caracteriza ; voia să facă o scurtă declarație dar s-a gîndit
că ceea ce vrea să spună să nu devie anacronic la toamnă cînd, poate , va fi alt guvern ;
că trebuie să-și explice poziția și locul , deoarece Iorga spusese că se miră că nu este
pe banca ministerială. În realitate, Lupu era supărat că a fost "fentat". Vezi la **fișier
Guvern]**

Lupu / iun.'31

▣ Alegeri : farse- circ - demagogii -

[LD: nu cred că în alegerile din România a fost vorba de teroare și fraudă, în sensul
exercitării unei dictaturi sau a unui regim autoritar . Dimpotrivă.

Mai degrabă o formă de joacă politică specific românească , pusă în scenă de "domni"

pentru a "cucerii" satele și orașele , cu aspect de carnaval, amestec de farse reciproce , de circ inevitabil pentru atragerea electoratului , în care taraful țigănesc și "cinsteala" erau alternate cu încăerări și jandarmi , în funcție de "imaginația" și posibilitățile agenților electorali.

Pe fond, felul cum se făceau alegerile , era o explicație și o oglindă a formelor de "cultură" rurală sau orașenească ,la care se acomodase exercitarea sufragiului universal. Atîta tot.Cu un "regizor" general care , prin structurile birocratice existente , nu putea fi decît la îndemîna ... ministrului de interne !]

Dacă alegerile s-ar fi făcut decent, orice bază de colaborare ar fi fost posibilă. Dar modul cum s-au făcut, a rupt definitiv orice punte posibilă de colaborare între majorități și opoziție. Cu tratativele lui cu Iorga, el pierduse mult timp... Nu a mai putut răzbi decît pe pagina a doua, a treia...

A plecat totuși la luptă, și nu va uita ce a simțit în Ardeal... avea impresia că este revoluție...

la fiecare 5 km erau baraje de jandarmi.. Chiar în satul lui natal,

la Drînceni, unde tatăl lui, bătrîn preot , trăia, .. un jandarm l-a oprit și i-a spus că are ordin de ...arestare... El nu s-a supus, a plecat peste dealuri...

C.Argetoianu: dar acolo este unul din cei mai buni procurori, iar prefect este d.Metaxa, omul cel mai civilizat ...

Lupu : d.Metaxa habar nu are ce este în județul Fălciu... el a coborît în sat , a fost înconjurat de 50 de jandarmi, conduși de un plutoner adus de la Bacău... care l-a ținut 2 ore arestat ... și după ce le-a spus că pleacă la Iași... a putut pleca la Huși... unde "civilizat" prefect îl anunța pe procuror că a fost arestat la Coștulenii...

Argetoianu : te-o fi oprit să circuli pentru că umblai cu căciula de moț și cu joc pe d-ta și nu te-au recunoscut...(Mare ilaritate)

Așa l-a văzut în fotografie...

Lupu : Are această slăbiciune , îi place grozav de mult "haina pitorească țărănească"

Nu pentru propagandă electorală, încă pe cînd era medic în Ilfov, îi plăcea portul pitoresc .Are un suman de 25 de ani , cînd nu făcea politică...

Voci : Îl ai pentru alegeri... ..

Lupu : "Eu în această privință am teoria mea și dacă d-voastre , pe lîngă palton, v-ați mai face și cîte un suman la Rădăuți sau în altă parte din Bucovina, ar cîștiga și femeile și ați cîștiga și dvs. în pitoresc , fiindcă ar fi mai frumos pe calea Victoriei , dacă ați ieși cu acele sumane în loc de acele macferlane ."

Lupu :A telegrafiat d-lui prim ministru Iorga și acesta i-a răspuns stereotip :

<Țeara aceasta n-am făcut-o eu ! >..."Dar ce , parcă era vorba de țeară ?

Nu era vorba de țeară.[...] în momentul cînd îmi telegrafia că: țeara aceasta nu am făcut-o eu, deși d-sa a instruit 40 de generații și a format întreg sufletul țării, al tuturor slujbașilor, mai mici sau mai mari, care au trecut prin Universitate - nu este vreo unul care să nu fi citit o carte de-a d-sale, care să nu fi ascultat un curs sau o conferință a d-sale -la Craiova spunea :< Țeara aceasta este opera noastră, a cărturarilor , noi am făcut-o, noi avem dreptul să o stăpînim. > [.....]

Dta, dle ministru Argetoianu,îți iei aiere de mare diplomat politic.

Ei bine ,eu îți spun că nu ai fost diplomat , căci dacă ai fi fost , ai fi invalidat cel puțin una din aceste alegeri și cu aceasta ai fi spălat pata pentru toate celelalte alegeri .

D-ta prea puțin îți pasă de țară .Nu pot să uit fotografia d-tale - pentru că vorbeai de fotografia mea cu blană - în care, cu țigara în colțul gurii , sfidai întreaga țară. Mai bine puneai în gură o scobitoare , că o sfidai și mai mult."

Pe un afiș cu chipul lui Iorga, din București , scria :

< Politica noastră este politica cea bună.Cine o va nesocoti , va plăti scump această îndrăzneală .> [.....]

Lupu : " D.prof.Iorga în vremea aceasta umbla prin țară să facă întruniri , iar aici la București , opera în liniște , pe fotoliile sale de la cele două ministere , d.Argetoianu [...] " În gară la Severin, cînd prefectul i-a spus lui Argetoianu că cea mai tare opoziție o făceau " lupiștii" , acesta i-a răspuns : <Zdrobește- i ! > (p. 367-368) Lupu / iun.'31

15.) Emil Ottulescu (Liga "Vlad Ţepeş ", raportor la Răspuns la mesaj),

discurs concludiv, 2 iul.'31 (DAD, MO 16, şed. din 2 iul.'31, p. 449- 458)

[LD : atenție ! Dacă poți să tragi vreo concluzie privind **carecterul conservator al regimului iorghist**, din argumentele grupărilor eclectice care i-au format suportul în guvern și în parlament. **Ottulescu** reprezintă o părticică din acest mozaic . Se urcă cu sfială la tribuna unde au vorbit atîția oratori iluștri, cu experiență parlamentară. El este doar prima oară parlamentar. Pentru că mulți oratori au contestat **oportunitatea și legitimitatea guvernului Iorga**, el vrea să demonstreze contrariul. Urmează **argumentarea , dispersată problematic :**
/ Parlamentul - majoritățile // alegeri / Discurs integral xeroxat.)
Ottulescu / iul.'31

▣ Alegeri

[Va cita din diferite rechizitorii și hotărîri judecătorești, contestații , articole de presă , etc. pentru a demonstra că în toate alegerile s-au petrecut abuzuri, fraude, bătăi,]

1926 -alegeri PP, (Goga la Interne)

S-au făcut arestări : înșiși șeful Ligii , Grig. Filipescu, a fost arestat !

D. prof. Tașcă a fost bătut la sînge !

1928 -alegeri PNȚ

Formați în cete și în coloane speciale, d-nii avocați Al. Dumitrescu-Colțești și Dinu Simian , în noaptea de 16-17 dec.'28, cu precugetare au atăcat cu pietre , ciomege și focuri de revolver,

asa d-lui avocat Gogu Ionescu...

1930 - alegeri comunale PNȚ

La București, sectoarele Galben și Negru, lagerile au fost casate prin sentințe judecătorești,

pecetluind o fraudă electorală (citează din hotărîri)

Mihalache (ex ministr. de Interne) : Dar **guvernul nu s-a solidarizat** ci a pedepsit acele abuzuri, **invalidînd alegerile respective.**

Dvs. însă nu ați pedepsit nici un abuz, **v-ați solidarizat , nu le-ați invalidat.**

Em. Ottulescu, raportor / iul.'31

16.) I.Th.Florescu (PNL-3) , discurs la mesaj, 2iul.'31

(DAD, MO. 16, 2iul.1931, pp 465-471)

[LD: discurs integral xeroxat. **Fișier PNL-tehașist** .În calculator, l-am dispersat problematic,

avînd în vedere discursul său cu multe paranteze, cu multe momente "retro", fiind deseori **în polemică cu Iorga**. I se dă cuvîntul la insistențe, cf. Regulamentului , deoarece Ottulescu (raportor) și Iorga (primministru), își rostiseră discursurile concludive și Adresa fusese votată. Fusese ales **deputat de Tîrnava Mare** .

Interesantă figură parlamentară și de presă care , cu al său ziar "**Omul liber**" , păstrînd proporțiile, ar putea fi inclusă la ceea ce acum se numește "**societatea civilă**" .

Din categoria "intelectualilor politicieni " , cu "**voce**" , fără priză în masse, dar cu mare influență în rîndul tineretului etc etc.]

Th.Florescu / iul.'31

▣ Alegeri

[LD: în prelungirea ideii pe care am avansat-o privind **specificul de "joacă -farsă "** pe care le-au avut **alegerile din România.**]

La validări, nu a luat cuvîntul, deși, personal , "**sunt mîhnit** , pentru că am fost adînc **jignit**,

am fost **urmărit**, am fost **împiedicat** să-mi fac propaganda, ca și cum eu aș fi omul cel mai rău din această țară " (p. 465)

doi jandarmi au intrat **cu armele în mînă**, fără autorizația justiției , și **mi-au spart întrunirea** cu amenințări [...] **manifestele** mele au fost **confiscate** , deși nu conțineau nimic subversiv. (p. 467) [**vorbește de jandarmi- vezi mai jos. Intervine Iorga**]

După ce a trimis **telegrame lui Iorga și Argetoianu**, i s-a răspuns printr-o **glumă** (fiindu-i arestați colegii de listă) [...] a reclamat primului ministru încălcările ,

iar el i-a trimis o telegramă-epigramă , a treia zi după alegeri, " glumeț și sibilic":

< Nu înțeleg atîta exces de zel la o candidatură ca a d-voastră ! >(**ilaritate**)

- **Iorga** : La alegeri telegramele vin încet (**ilaritate**)

Florescu : "Pentru dvs este amuzant , dar **pentru mine este dureros.**

Asemenea **dezinteresare** pentru **cei care reclamă o fără- de- lege**

atrage **responsabilitatea și solidarizarea cu făptuitorii .**

O regret pentru trecutul frumos și nepătat a d-lui Iorga."

[**apoi a trimis o telegramă lui Argetoianu -**]

" Cine credeți că **azmuțea jandarmii contra mea?**Cine credeți că **porunca toate ilegalitățile** în județul Tîrnava Mare ? Pe lîngă **prefectul Dionisie Roman** , un transfug venit peste noapte de la național-țărăniști, sta ascuns după perdea și făcea ticăloșii un inspector administrativ , un oarecare **Dumitrescu Castron, omul de încredere** trimis acolo de **d.Argetoianu** spre a supraveghea personal ." (p. 468)

Acest **Castron** (cîndva director la Ministerul de Interne),în timpul guvernului

Averescu, cu Florescu la Justiție și Argetoianu la Interne,

fusese **condamnat pentru fraude** de multe milioane și făcuse **8 luni la**

Văcărești ; Argetoianu îl cunoștea bine, doar a fost audiat ca martor !

Prin ce coincidență **acest "inspector "** a fost trimis **să-l urmărească la Tîrnava Mare ?**

Iorga : Ce funcție are acum ?

Florescu : inspector administrativ.A fost numit în guvernarea PNȚ.

Speră ca Munteanu -Rîmnic și Meteș să se ocupe de acest " personaj" ...

Iorga : Castron... (**ilaritate**)

Florescu : ... a fost achitat pentru insuficiențe de probe... [...]

Acest nemernic , în compania tristului personaj din fruntea prefecturii,

trimitea după mine **jandarmi sub cuvînt că fac propagandă bolșevică ,**

fiind împiedicat să intru în satele județului meu, și **confiscîndu-mi manifestele."** (p. 469)

[.....]"Ați făcut și dvs **aceleași urîte fapte** ca și politicianii trecutului.[...]

la toate reproșurile opoziției ați răspuns că și alții au făcut aceleași ilegalități și violențe !

Aceasta este o tristă scuză !

Teoria precedentelor și legea barbară a talionului,

pot ține o țară o sută de ani pe loc, fără nici un progres și fără nici o îndreptare.

Nu cred că acesta este idealul d-voastră. Nu vreau să ațîț urile dintre partide.

Nu vreau să adîncesc prăpastia.

Doresc numai **să luăm cu toții un angajament solemn** , sfînt și de onoare,

că în viitor, oricare ar fi guvernul, **nimeni nu va mai cuteza sau tolera**

călcarea libertăților constituționale și în special

cea mai fundamentală dintre toate , libertatea alegerilor !

Să jurăm că vom pedepsi exemplar pe cei mai buni prieteni ca și pe agenții ticăloși,

care compromit onorabilitatea Guvernelor și prestigiul Parlamentelor " (aplauze)

- **Iorga** : "**Foarte bine !**" (p. 469)

Florescu - Iorga / iun.'31

▣ **Jandarmul.**

brutalitățile suferite de mine în județele din Ardeal.[...] **jandarmul a devenit la modă,**

și cei ce-l folosesc în alegeri, îl fac **odios.** [...] pe cînd țineam o întrunire , [...]

doi jandarmi au intrat **cu armele în mîină**, fără autorizația justiției ,

și **mi-au spart întrunirea** cu amenințări [...] **manifestele** mele au fost **confiscate** ,

deși nu conțineau nimic subversiv. (p. 467) [...]

Iorga : " [...]. **Jandarmul este așa cum l-a făcut cine l-a avut în seamă pînă acum.**

[...] am întîlnit 3 jandarmi care să-l cunoască pe primul-ministru și automobilul său,

și **cum ți-au făcut dumitale** , mai, mai erau **să-mi facă și mie.**

Aceasta înseamnă , ce ? Că în loc să ne criticăm unii pe alții , **să dregem lucrurile**

care sunt de dres. (**aplauze la majorități**) [.....] **sub toate regimurile**

asa au făcut jandarmii și eu nu-i pot împiedica , **nu pot să fac școală de jandarmi ;**

atît mi-ar mai lipsi la bătrînte" (**apaluze la majorități**)

La Lipova, justiția a orînduit **o cercetare în casa d-lui Bocu.**

Habar n-am avut. Am primit **o telegramă din partea familiei Bocu,**

în care eram **înfățișat ca un monstru**, care **sperii doamnele** din casă,

care îmi permit lucrurile cele mai grozave, din p d.v. al bunei cuviințe.

Am trimis o telegramă, dar n-a folosit, căci am primit **altă scrisoare** din partea familiei , în care sunt iar **prezentat ca un om** care n-are nici o noțiune nici de **legalitate**, nici de **politeță**, nici de **cruțare**."
"Țara aceasta este o casă de rânit.Eu am lopata în mână și rânesc peste tot; dar gunoiul pe care pe care îl mătur cu lopata nu este drept să se aducă la acela care este pe cale de a râni cu lopata tot gunoiul care se găsește în această țară. "
(p. 468)
ITh Florescu / iul.'31

Guvern de alegeri Vaida -Voievod .6 iun.'32

17.) Dizolvarea parlamentului "Uniunii Naționale " ,7iun.'32

Scrisoarea lui N.Iorga

("Dimineața" , 8 iun.'32)
Către președ.Camerei, dr.Topa.
"Sunt informat , din isvor sigur, că **Parlamentul va fi dizolvat și înțeleg incompatibilitatea** între Adunarea pe care o prezidați și **un șef de guvern [Vaida]** ,
care nu i-a cruțat nici unul din calificativele , al cărui secret îl are.
"Dar cred că **acest guvern are o datorie** de la care nu se poate sustrage,
partidul pe care-l reprezintă avînd în această privință **angajamente formale și repetate**.
Anume , a ceea de a face ca **dizolvarea să fie precedată de renunțarea la prima electorală**.
" Pot asigura că și **Partidul liberal** , prezidat de d.**IGhDuca** , **o dorește**.
Binevoii, deci, **a vizita pe d.președinte [Vaida]** al Consiliului de iniștri ,
pentru a-i pune întrebarea dacă **e** sau **ba** hotărît la aceasta ?
"Întrebarea aceasta o fac **în numele a 200 de parlamentari încă nedizolvați**."

Scrisoarea dr.Topa

Către președintele Consiliului, dr.Vaida
"Avem onoarea a vă trimite în copie **cererea d-lui deputat profesor N.Iorga** ,
președintele PND și fost președinte al Consiliului deminiștri, rugîndu-vă să binevoiți
a ne comunica , **dacă acceptați propunerea d-sale**.
"În cazul acesta urmează ca, **înainte de publicarea Decretului de dizolvare**
a Corpurilor Legiuitoare , **acestea să fie convocate petru a vota**
suprimarea primei electorale propusă de d.deputat **Ed.Mirto** , în numele PNT. "

Convocarea Corpului electoral : 17 iulie 1932

18.) Campania electorală ; cartele electorale ; afișe și semne electorale ;diverse ;

Vezi Manifestele electorale de " linie " la fișierele partidelor :
PNT Mihalache /Maniu - PNL-ducist , PNL-georgist , PP-averescan , PNA-gogist,
PT-lupist , PLD -tehașist ,PND-iorghist , ,PC- Gr.Filipescu, LANC-cuzist ,
Garda de Fier, PSD-Moscovici, PSI-Ghelerter, BMT /PCR, Ligi, Asociații .

Vezi marile întruniri electorale : - idem -

Vezi atmosferă, comentarii, incidente : -idem-

Grea e meseria de națiune democrată !

("Parlamentul Românesc", anIII, nr.23-24, 31 iul.'32 , p. 3)
Alegătorul trebuie să voteze neapărat una din cele **20 de liste**
de cîte **20 de candidați** ,de care n-a auzit nicicînd !
Cică de la mine, "**Națiune Suverană**" , emană toate puterile în stat .

Să emane, dar **să știi și eu ce e aia !** Că m-au amestecat toți înscrișii pe liste , cu programele lor de ocazie. **E tragic dar e și ridicol** , să vezi coșcoaga nație românească acuzată mereu că e "cu guvernul" și că "nu știe cu cine a votat " .

Am votat cu Goga și ... a ieșit Averescu !

Am votat cu Mihalache și... a ieșit Lupu !

Am votat "contra" și ... a ieșit " contra"

Aici e aici ! : "**Vai -Da !** " (P.Viscol)

Record electoral

(Almanahul "Contemporanul" / 1987)

[**LD: cineva a dat o notiță în care stabilea recordul de 55 partide, grupări, grupulețe , cu semnele lor electorale, în alegerile din 17 iul.'32 .**

Reproduce și semnele electorale vezi la plic alegeri -] :

un cerc, i se spunea "roata " (PNȚ) ; două cercuri concentrice (PȚ-Lupu) ,

un cerc tăiat cu o verticală (?) un cerc tăiat cu 3 orizontale (?) ,

un cerc cu o verticală exterioară (?) două cercuri tangente (?)

un cerc într-un pătrat (?) un cerc cu 2 puncte interioare (?)

un cerc cu 4 puncte interioare , jumătate de cerc (?)

o linie orizontală (LANC) ; 2 linii orizontale (?) ,

5 linii orizontale ; 3 linii orizontale , tăiate cu o piezișă

2 linii orizontale , cu 4 puncte pe ele 1 linie orizontală cu 2 puncte ;

3 linii verticale ; 3 linii verticale în zig-zag ;

unghiuri , pătrat , triunghiuri , triunghi în cerc, cerc în triunghi , pătrat în pătrat...

S-a pus atunci o mare problemă: formarea semnelor care însoțeau listele de alegeri.

După studii îndelungate, aceste semne au fost făcute .Dar bieții candidați !

Cît au trebuit să explice alegătorilor ! **Votează bade !** : cercul, fereastra ,

scara cu 3 trepte, inelul cu doi ochi, 3 poteci, linia dreaptă, crucea în cerc, sfoara cu 3 noduri ...

Camioane cu dosare

("Dimineața " , 24 iul.'32)

La **Comisia electorală centrală** , de la Ministerul de justiție, se lucrează de zor, zi și noapte , la facerea calculelor pentru fixarea rezultatelor.

Lucrul merge totuși foarte greu și încet , din pricina **numărului excepțional de mare al listelor de candidați** ce s-au prezentat **în aceste alegeri**.

Au fost, precum se știe, **15 liste și grupări**, afară de **listele independente** ,

ce au candidat pe alocuri. **Numărul total al candidaților pe țară trece de 8.000** ,

iar **Comisia** , care are îndatorirea de a lucra meticulos și fără greș,

acordă **aceeaș atenție fiecărui candidat** , verificînd rezultatele așa cum rees

din **dosarele oficiale ale alegerilor** , expediate sub sigiliu , de fiecare președinte de

Birou electoral județean , făcînd calculele în procentaje , pentru fiecare în parte.

Și fiecare Birou centralul electoral județean , reprezintă atîtea **circumscripții** ,

cu dosar **alcătuit de președintele respectiv al secției de votare...**

Numai de la **Biroul județean de Ilfov**, s- a trimis **un camion cu dosare**.

Dar pentru cele **71 de județe !**

Ultima zi în care **tabloul definitiv** al deputaților trebuie să apară în

Monitorul Oficial a 10-a zi de la votare...

19.)Rezultatele alegerilor generale pe partide și județe , Camera, 20 iul.'32

("Dimineața " 20 iul.'32)

[**LD :atenție! același comentariu l-ai dus și la fișierul Guvern.Vaida**

Tabelul este f.important , pentru că el este **oginda reală a puterii partidelor în teritoriu**, a fiefurilor unor partide minore, a consecințelor **rupturilor din partid** (ex. PNȚ-PȚ-PȚD ; PNL-1,2,3 ; PP-PNA) a adversității **partidelor românești** față de coeziunea celor **minoritare** etc etc.

Din păcate, tabloul nu poate încăpea pe un singur desfășurator .]

LD: cîteva comentarii la statistică, se impun, avînd în vedere că, după scoaterea din cursă a partidelor fără procentajul pe țară, "prima electorală" modifică simțitor dispozitivul.

1.)Trebuie ținut seama că tabloul cuprinde **votanții bărbați** , ceea ce, subțiază mult "voința națională" ; la asta se mai adugă faptul că **militarii activi și magistrații nu votau** ; după cum , **absenteismul** era masiv .

2.) Din tablou, lipsesc **grupările mici , asociațiile, independenții** ,
cu procentaj de sub 1% ,care , însă , în 1932, au "mușcat" copios din zestrea partidelor.
3.) Dacă se iau în considerație rezultatele pe județe , se poate consta că **PNȚ a câștigat**
alegerile în majoritatea județelor , dar uneori **la limită** .Au contribuit la acesta :
/ Cartelul cu germanii (Ardeal) , cu bulgarii (Cadrilater) , cu ucrainenii (Bucovina) :
/ Ruptura din PNL (în multe cazuri , județul este "liberal" ,
dar distribuit pe cele 3 partide existente ,
/ PNA - Goga , reușește unele breșe în Ardeal, mai mult decât PP.
/ PȚ-Stere - rupturi în Basarabia ;
/ P.Evreesc și PSD nu mai sunt în cartel (ca în 1928)
În ce privește celelalte **partide**, toate resimt **consecințele dizidențelor** :
/ PNL , slăbit , prin dizidența georgistă;
/ PP , doar parțial, deoarece era și așa în evident declin;
/PSD , prin dizidența PSI (care este de coloratură comunistă mascată)

În ce privește **curentul antisemit**,LANC este încă pe primul loc , dar pierde teren , în unele județe,în favoarea Gărzii de Fier :

Neamț (GdF),Putna (**PNȚ, GdF**),Rădăuți (Cuza),Roman (Cuza),Suceava (GdF,
Cuza) (**liberal, Cuza**)

La minorități :

/Partidul maghiar este constant ;

/Partidul german este inclus în cartel cu PNȚ (la validări se va vedea prețul)

/ P.Evreesc , cu rezultate semnificative doar în Basarabia și câteva județe din Ardeal;

A.Tabloul voturilor pe partide și județe

■Electoratul , pe județe și opțiuni electorale

Județul	Inscriși	Votanți	Național- Tărăniști	Liberali (Duca)	Liberali LD (George) (!)
Procentaj %					
Arad	-	88.344	40.009	10.562	3.445 (PNȚ)
Alba	54.841	36.805	21.533	2.866	922 (mozaic)
Argeș	-	-	28.180	6.823	2.676 (PNȚ)
Bacău	-	-	12.855	8.300	5.014 (liberal)
Baia	-	-	6.414	3.991	2.876 (liberal)
Bălți	93.873	56.122	7.111	6.759	3.859 (Stere)
Bihor	124.230	75.909	32.214	7.477	1.760 (PNȚ)
Botoșani	-	-	7.866	5.329	2.854 (liberal)
Brăila	-	-	13.558	10.558	3.209 (liberal)
Brașov	-	-	14.291	3.647	789 (mozaic)
Buzău	-	-	20.296	6.671	3.653 (PNȚ)
			PNȚ	PNL-1	PNL-2
Cahul	40.534	24.439	7.354	2.301	1.699 (Stere)
Caliacra	-	25.248	17.483 *	1.505	2.535 (PNȚ* bulg)
Caraș	-	26.130	14.407	1.113	1.285 (PNȚ)
C-Lung	-	17.914	4.093	3.117	683 (Cuza, GdF)
Cernăuți	-	48.105	15.460	5.388	2.061(mozaic)
Cet.Albă	-	-	18.844	2.825	1.089 (PNȚ)
Ciuc	39.648	21.797	4.015	882	865 (minorit.)
Cluj	79.542	40.043	14.996	3.233	1.824 (mozaic minorit.)
Constanța	49.882	41.160	17.660	10.496	5.911 (juma-juma)
Covurlui ,Galați -	-	-	6.221	4.370	4.195 (liberal)
Dâmbovița	-	-	33.096	9.669	4.623 (PNȚ)
Dolj	100.004	97.074	36.656	11.479	10.542 (juma-juma)
Dorohoi	41.817	34.260	7.877	6.521	2.572 (liberal)
Durostor	-	33.348	19.873 *	3.180	3.176 (PNȚ +*bulg)
Făgăraș	-	18.140	8.836	1.973	995 (mozaic)

Fălciu	-	20.052	4.900	243	1.167 (Lupu)
Gorj	-	-	19.953	8.309	1.069 (PNȚ)
Hotin	-	59.372	25.679	5.756	1.714 (Cuza)
Huned.	88.059	60.031	34.357	7.799	1.399 (PNȚ)
Ialomița	-	-	24.050	9.032	5.461 (PNȚ)
Iași	50.150	38.252	11.701	6.314	6.249 (liberal)
			PNȚ	PNL-1	PNL-2
Ilfov. Buc.	-	-	38.205 (33,39%)	31.303 (27,85%)	12.190 (10,84%) (liberal)
Ismail	-	-	7.776	2.574	1.423 (soc-dem)
Lăpușna ,Chiș.	-	-	22.197	7.515	4.239 (evrei)
Maram.	40.836	22.455	8.504	3.094	256 (evrei)
Mehedinți	-	-	20.054	10.212	2.964 (PNȚ)
Muscel	-	-	10.452	4.362	1.682 (PNȚ)
Mureș	-	-	-	-	- (unguri)
Năsăud	39.531	25.998	14.438	1.807	397 (PNȚ+*germ.)
Neamț	43.000	39.396	17.759	5.081	1.945 (GdF)
Odorhei	34.790	23.012	6.760	394	381(unguri)
Olt,Slatina	-	-	18.910	4.010	2.170 (PNȚ)
Orhei	60.050	45.545	12.206	6.931	1.740(Lupu,
evrei)					
Prahova	-	-	28.682	19.307	10.233 (liberal)
Putna	43.246	35.014	16.216	5.380	5.721 (PNȚ, GdF)
Rădăuți	43.693	27.382	5.575	4.000	1.471 (Cuza)
R.Sărat	-	-	16.274	6.336	2.545 (PNȚ)
Roman	-	27.061	11.832	4.895	1.744 (Cuza)
			PNȚ	PNL-1	PNL-2
Romanați	-	-	20.392	9.188	4.370 (PNȚ)
Sălaj	86.187	62.808	23.197	2.758	935(ung,soc-dem, evr.)
SatMare	75.789	51.701	21.747	3.135	1.639 (ung.socdem,evr)
Severin	52.436	(anulate 29.563)	6.370	599	197 (BMȚ ?!)
Sibiu	56.396	35.301	19.595 *	5.427	832 (PNȚ *germ.)
Someș	58.064	36.836	15.748	2.285	580 (minorit.)
Soroca	-	-	5.803	3.014	2.097 (Stere,Cuza, evr.)
Storjineț	43.766	30.635	9.377	2.505	672(Stere,Cuza,Lupu, evr.)
Suceava	31.968	22.301	4.358	2.048	1.166 (GdF, Cuza)
Târ.Mare	40.364	30.421	14.519	2.431	368 (PNȚ)
TârMică	-	-	6.924	1.883	573 (unguri, Lupu)
Tecuci	-	26.231	12.923	2.975	3.036 (PNȚ)
Teleorman	-	65.890	18.610	16.265	6.542 (liberal)
Tighina	-	-	6.701	1.820	8.638 ? (liberal, Cuza)
Tim.Tor.	-	107.247	39.948	7.964	8.638 ?(mozaic)
Tr.Sc.	35.825	21.919	2.942	959	1.521 (ung.)
Tulcea	38.045	29.798	18.145	3.889	2.335 (PNȚ)
Turda	-	29.145	10.045	2.770	943 (PNȚ)
Tutova	-	19.169	8.760	2.291	1.350 (PNȚ)
Vaslui	31.142	24.082	11.972	4.227	1.472 (PNȚ)
Vâlcea	-	-	24.537	8610	3.516 (PNȚ)
Vlașca	62.804	54.349	27.235	11.396	3.033 (PNȚ)

Tabloul voturilor pe partide și județe

	P.P-Aver.	PȚ-Lupu	PNA-Goga	PND+ Arget.	LANC + PNS	Gd F.
Arad	692	4.409	2.808	768	-	2.974
Alba	525	1.524	1.226	1.741	-	-
Argeș	163	2.000	246	635	216	463
Bacău	1.113	1.840	604	486	8.845	308
Baia	899	2.297	704	581	7.838	377
Bălți	794	683	431	788	21.516	2.695
Bihor	499	5.764	2.327	3.741	660	-

Botoș.	1.388	2.065	419	510	11.252	2.170
Brăila	637	1.317	485	823	541	595
Brașov	687	904	412	183	-	-
Buzău	554	439	1.573	278	-	-
Cahul	233	696	121	1.517	-	-
Caliacra	537	1.800	1.031	266	-	-
Caraș	32	625	912	-	376	-
	P.P-Aver.	PȚ-Lupu	PNA-Goga	PND+ Arget.	LANC + PNS	Gd F.
C-LungM	134	313	390	128	1.514	2.164
Cernăuți	-	3.194	1.977	-	1.293	-
Cet-Albă	988	3.384	2.206	2.783	5.193	796
Ciuc	2.050	1.201	-	-	-	-
Cluj	387	3.477	1.414	574	-	-
Constanța	456	1.593	2.707	867	-	-
Covurlui	892	1.154	1.930	889	252	6.087
Dîmbov.	2.171	2.227	1.267	447	-	-
Dolj	1.523	10.809	3.129	8.042	-	-
Dorohoi	1.706	896	854	974	11.069	1.826
Durostor	1.232	-	1.933	-	-	-
Făgăraș	1.459	1.560	237	1.085	-	-
Fălciu	116	7.017	382	315	2.830	814
Gorj	688	4.463	834	480	-	447
Hotin	388	1.623	1.084	1.604	13.807	-
Huned.	2.169	2.353	1.276	712	-	2.221
	P.P-Aver.	PȚ-Lupu	PNA-Goga	PND+ Arget.	LANC + PNS	Gd F.
Ialomița	5.864	2.549	3.253	735	434	-
Iași	1.786	333	862	-	7.253	1.023
Ilfov-Buc.	4.308 /3,83%	5.426 /4,83%	4.409/ 3,92%	690 /0,61%	1.335 /1,19%	1.035/ 0,92%
Ismail	446	253	-	436	346	2.190
Lăpușna	876	2.917	841	284	2.764	- (Chișinău)
Maramureș	56	1.089	598	204	2.353	175
Mehedinți	2.469	13.295	4.034	-	-	-
Muscel	385	1.922	480	354	-	-
Mureș	-	-	-	-	-	- (unguri)
Năsăud	43	1.363	2.069	768	752	-
Neamț	155	370	520	821	246	5.282
Odorhei	141	628	404	-	-	-
Olt	1.177	2.995	1.145	500	-	-
Orhei	1.038	3.100	3.301	1.587	8.292	-
Prahova	572	2.402	1.207	719	601	458
Putna	721	-	129	1.113	-	3.257
Rădăuți	203	895	928	-	8.677	1.099
R.Sărat	196	1.034	1.436	2.039	-	1.943
Roman	141	559	564	171	5.255	366
Romanați	1.149	2.498	5.115	2.501	-	-
Sălaj	229	4.569	1.853	3.141	1.450	-
SatMare	-	1.924	1.537	2.027	324	-
Severin	3.630	1.995	1.355	544	-	-
Sibiu	366	484	1.898	144	-	-
	P.P-Aver.	PȚ-Lupu	PNA-Goga	PND+ Arget.	LANC + PNS	Gd F.
Someș	-	6.679	726	623	-	-
Soroca	447	1.971	1.001	4.548	4.124	2.064
Storjineț	327	2.511	579	-	5.718	406
Suceava	915	1.761	-	370	3.173	4.420
Târ.Mare	168	3.350	884	1.417	-	-
Târ.Mică	-	2.866	1.082	-	-	-
Tecuci	1.878	778	603	309	-	-
Teleorman	6.152	1.280	7.821	2.537	-	541

Tighina	452	1.471	950	-	3.612	2.191
Tim.Tor.	788	4.513	5.394	2.114	6.165	-
Tr.Scaune	361	702	552	678	128	-
Tulcea	295	308	175	-	-	-
Turda	126	2.070	1.071	26	-	3.855
Tutova	316	1.032	941	-	-	2.641
Vaslui	235	599	162	637	2.683	713
Vîlcea	434	3.575	1.757	-	198	-
Vlașca	3.356	2.274	1.498	1.164	-	-

Tabloul voturilor pe partide și județe

	P.C	PSD	Evrei	Maghiari	Fr.Ec.	PȚD -Stere
Arad	811	1.533	1.377	10.541	2.191	-
Alba	-	1.883	642	3.001	-	-
Argeș	-	-	-	-	-	-
Bacău	1.056	-	-	-	-	4.433
Baia	-	538-PSI	457	-	752	-
Bălți	-	978	3.444	-	853	4.833
Bihor	1.389	1.687/130 PSI	2.083	10.983	-	-
Botoș.	-	-	1.573	-	725	-
Brăila	454	354	346	-	548	259
Brașov	526	1.523/117 PSI	343	4.031	-	-
Buzău	199	-	125	-	1.890	-
Cahul	-	2.886	546	-	873	460
Caliacra	61	-	-	-	-	-
Caraș	105	6.054	76	560	-	-
	P.C	PSD	Evrei	Maghiari	Fr.Ec.	PȚD -Stere
C-LungM.	-	2.831/282 PSI	1.423	-	393	-
Cernăuți	268	7.014	4.940	-	1.888	627
Cet-Albă	1.601	2.472	2.500	-	-	11.482
Ciuc	630	-	343	11.508	-	-
Cluj	423	1.714	1.514	7.365	2.009	-
Constanța	-	413	-	-	-	-
Covurlui	169	1.112	410	-	1.336	-
Dîmbov.	302	1.330	-	-	1.145	-
Dolj	365	-	-	-	1.342	-
Dorohoi	-	-	1.260	-	597	-
Durostor	-	-	-	-	1.682	-
Făgăraș	-	496	-	517	-	-
Fălciu	-	-	149	-	-	-
Gorj	493	-	-	-	-	607
Hotin	725	2.205	4.352	-	-	701
Huned.	424	4.379	727	3.489	-	-
Ialomița	-	-	-	-	909	-
Iași	152	208 / 1218 PSI	841	-	440	-
	P.C	PSD	Evrei	Magh.	Fr.Ec.	PȚD -Stere
Ilfov.	Bucur.2076 /1,85%	2.643 /2,35%	1.276 /2,35%	-	3.239 / 2,88%	-
		PSI 1303/ 1,16% + Bloc Muncitoresc 2.967/ 2,64%				
Ismail	239	10.576 /1.303 PSI	824	-	-	1.007
Lăpușna	689	335	2.556	-	1.470	1.056
Maram.	-	528	3.750	1.266	338	-
Mehed.	-	-	-	-	963	-
Muscel	-	-	-	-	247	-
Mureș	-	-	1.300	??	-	-
Năsăud	-	692	859	854	401	677
	P.C	PSD	Evrei	Magh.	Fr.Ec.	PȚD -Stere
Neamț	-	293/ 390 PSI	377	-	507	-

Odorhei	-	-	329	11.709	-	1.390
Olt	-	-	-	-	456	-
Orhei	-	-	2.732	-	-	1.240
Prahova	1.160	1.617/593 PSI	229	-	512	-
Putna	-	-	489	-	-	-
Rădăuți	-	1.530	1.851	-	669	-
R.Sărat	250	-	-	-	540	-
Roman	-	-	522	-	664	-
Romanați	-	-	-	-	-	2.714
Sălaj	727	6.931	2.334	13.821	-	-
SatMare	-	4.057	3.230	9.124	1.410	-
Severin	-	1.212	581	2.137	-	-
Sibiu	-	415 /1094 PSI	255	1.058	627	-
Someș	228	2.130	1.600	2.833	1.794	-
Soroca	-	-	4.201	-	-	21.657
Storojineț	-	3.699	2.532	-	748	-
Suceava	-	805	1.275	-	-	-
	P.C	PSD	Evrei	Maghiari	Fr.Ec.	PTD -Stere
Târ.Mare	289	625	194	2.057	1.288	-
Târ.Mică	-	372	2.872	-	-	-
Tecuci	590	-	190	-	-	-
Teleorman	-	-	-	-	536	-
Tighina	267	1.362	-	-	-	403
Tim.Tor.	1.669	-	2.018	10.534	-	-
Tr.Scaune	-	626/ 1.565. PSI	-	11.031	-	-
Tulcea	206	1.760	-	-	583	-
Turda	-	325	477	795	961	-
Tutova	-	-	160	-	665	-
Vaslui	-	-	212	-	698	-
Vîlcea	-	-	-	-	604	-
Vlașca	-	523 /	-	-	-	-

Declarații și polemici .

B)Validarea deputaților

■Județ, partid,deputat

(DAD, validările, MO nr.4- 9 , 3-12 aug.1932)

[LD: cuprinde liste, candidați, contestații, polemici despre desfășurarea alegerilor , validarea . Le aranjez într-o ordine aleasă de mine ,nu în cea în care s-au desfășurat ședințele de validare.În plicuri, există xeroxuri cu ședințele.]

-MUNTENIA ȘI OLTENIA ,17 județe

(DAD, validările, MO nr.4- 9 , 3-12 aug.1932)

1.Ilfov- București -

S-au prezentat **15** liste .Județul alege **20** de deputați.

Validați : **PNT** : I.Mihalache, Virg.Madgearu ,Dem Dobrescu, Igr.Periețeanu, Pompiliu Ioanițescu, V.Toncescu, Dtr.Tănăsescu, TH.V.Orghidan, I.Vasilescu Nottara ,C.Algiu, Aureliu Weiss, Mirc.Niculescu, Cez.Simionescu, Nic.Bidulescu, Al.Niculescu-Duvăz

PNL ducist : I.Gh.Duca, dr.Costinescu, (Alex.Donescu,R.Dobrescu, Alex.Matak, Nic.Maxim, Petre Ghiță, Sigmund Birman ,Mircea Frigator, Nic.Batzaria,M.Plătăreanu, H.Aznavorian, I.Săbăreanu ș.a .)

PNL-georgist : **C.Banu** (G.Slama, Alex.Ionescu, Toma Dobrescu, I.Calmuschi, Alex.Serghiescu, Costin Georgescu, Virg.Cristodulo, ș.a.,ș.a.)

Partidul	Voturile	Locul
----------	----------	-------

PNT	38.212	1
PNL-ducist	31.250	2
PNL-georgist	12.414	3

2.Argeș .Pitești

Județul alege **6 deputați** .S-au prezentat **10 liste** .

Se declară deputați:

PNȚ - 5 : Armand Călinescu , ing.M.Priboianu, Mihail Paleologu,D.Nicolescu, N.Penescu

PNLducist - 1 : I.I.Purcăreanu

Partidul	Voturi	Locul
PNȚ	28.184	1
PNL-ducist	6.813	2

3. Teleorman.Tg.Măgurele

Alege **6 deputați** , depuse **11 liste**

Repartiția mandatelor :

PNȚ : Ed.Mirto , preot Florea Drăghici (supleanți: Petre Botescu, Sterie Enăchescu, Tr.Dinulescu, Blorian Burtan) ;

PNL-1: Victor Antonescu (supleanți: Take Slăvescu, Petre Iliescu, Radu Polimeride, Marin Preoteasa, Petre Bouțeanu)

PNL-2: Dimitrie Cioc (supleanți: G.Gancevici, I.Bărbuleanu, A.Niculescu, G.Rădulescu)

PNA : Stan Ghițescu (Supleanți:I.Beca, Paraschiv Grigoriu, C.Bleescu,FlorenteBărbulescu)

PP : Anibal Teodorescu (Supleanți: Gh.Dmitriu, C.G.Ion, I Costin)

Partidul	Voturi	Loc
PNȚ	18.610	1
PNL-1 *	16.265	2
PNA	7.777	3
PNL-2	6.612	4
PP **	6.151	5

4. Buzău

14 liste depuse. Drept la **6 deputați**.Aleg **6 deputați**, de pe primele **3 liste** ;

PNȚ : Pompiliu Ioanițescu, Apostol Albu, Eugeniu-Potîrcă-Craiova, Valeriu Trandaf (supleanți: Nic.Petrescu-Cîndești, preot Miltiade Ionescu)

PNL-1: Justin Stănescu (dr.Angelescu optează pentru Senat) (supleanți : Al.Ionescu-Brădeanu, Remus Nestor, Ilie Dabija, N.Diaconescu)

PNL-2 : Gh.I.Dunca (supleanți : preot Chirilă Popescu, dr.Toma Murgu, Gh.Marinescu, V.M.Vasilesc)

Partidul	Voturi	Loc
PNȚ	20.281	1
PNL-1	6.672	2
PNL-2	3.682	3

5.Romanați, Caracal

Depun **11 liste**.Au drept la **6 deputați**.

Sunt declarați deputați:

PNȚ : GGMironescu, dr.Al.Popescu, Paul Brătășanu, N.Rusenescu (supleanți: preot D.Stancu, Paul Tudoran)

PNA : I.Vasilescu Valjean (Goga optează pentru alt județ) (supleanți: I.Ianculescu, C.Florescu, D.Ionescu-Știrbeu, Stere ionescu)

PNLducist : Ioan C.Popescu (supleanți: Gh.Nicolaescu, Eug.Titeanu, dr.M.Macavescu, Simion Lazăr, I.Veleanu)

Partidul	Votanți	Locul
PNȚ	20.391	1
PNL-ducist	9.189	2
PNA	5.115	3

6.Dolj , Craiova

Depun **15 liste**. Dreptul la **10 deputați**.

Deputații validați :

PNȚ :V.Potîrcă (optează pentruSenat) ,**M.Cegăleanu, N.Stănescu, N.Fortunescu, N.Ciocîlteu, N.Tîlpianu, Ilie Dobrian.C.Socoteanu**

PNL ducist : ?

PNL-georgist : G.M. Cantacuzino (supleanți:CSNicolaescu-Plopșor, I.Popescu,

D.Dănescu, Vict.Botescu, Nelu Sandu, N.Clopotaru, D.Popescu, Nic.Popescu)
PT-lupist : **G.Ștefănescu -Goiceanu** (supleanți: V.Sandulian, M.Georgescu-Giubega,
I.Foață, Pantelie Stănoiu, V.Ungureanu, St.Ionescu-Teasc, George Gărdureanu)
Un.Naț. : **C.Argetoianu** (supleanți: Iul.Vrăbiescu, G.Gărdureanu, col.Milcoveanu,
C.Ercul, dr.M.Bărculescu, N.Defleury)

Partidul	Voturi	Loc
PNȚ	36.523	1
PNL-1	11.511	2
PT -Lupu	10.911	3
PNL-2	10.532	4
PNA	3.127	5
Un.Naț.	7.944	6

7. Dîmbovița , Tîrgoviște

11 liste. Drept la **6 deputați**.

Deputați validați :

PNȚ : **Cezar Spineanu, VVHaneș, I.Georgescu, N.Iordache, M.Florescu**

(Supleanți: Șerban Cioculescu ș.a.)

PNL ducist : **C.D.Dimitriu** (supleanți: PCDragomirescu, C.Dănescu, CCDeleanu,
N.Iordăchescu)

Partidul	Voturi	Loc
PNȚ	33.070	1
PNL-ducist	9.644	2

8.Brăila

Drept la **6 deputați**. .... **14 liste !**

Deputați confirmați :

PNȚ: **Virgil Grossu, CKConstantinescu, Mihail Panteli, Ion Săndulescu,**

Radu Petrescu (supleanți: I.Răsvan ș.a.)

PNL-ducist : **Leonte Moldovan** (supleanți: dr.V.Dumitrescu Brăila, RaduPortocală,
Matei V.Sassu, Stanciu Roman, D.St.Cosac)

Partidul	Voturi	Loc
PNȚ	13.570	1
PNLducist	10.561	2

9.Gorj ,Tg.Jiu

Deputații validați :

PNȚ : Gr.Iunian, It.col.P.Petrescu, preot Nic.Mischie

(supleanți : D.Manolescu, ICVelican

PNL-1 : Gh.Tătărescu (supleanți: I.Micodin, IMGele, I.Dem .Petrescu EESăvoiu)

PT-Lupu : IDIsac (Liga contra cametei) , N.Gr.Petrescu, Gr.Z.Fota, Nic.V.Cioculescu)

10.Ialomîța , Slobozia

Deputați validați :

PNȚ : Dimitrie Mironescu, Gh.Vlădescu-Albești, IFBuricescu .

(I.Răducanu , cap listă , optează pentru alt județ.)

(supleanți: C.Nicolesu, AnastaseTeodorescu)

PNL-1 : Marius Roșca (supleanți: Gh.Cristodorescu, Aurelian Bentoiu,

Nic.Pop Băleni, I.Andreescu, V.Dobrescu)

PNL-2: C.Banu (supleanți : C.Meltezeanu, Șt.Șerbănescu, Lascar Banu, N.Ioaniu,
cpt.Lică Costăchescu)

PP-Averescu : V.Roșeteanu (supleanți : pr.Tib.Mihail, I.Constantiniu, Șt.Popescu)

11.Mehedinți. Turnu Severin

8 liste, pentru **7 candidați**.

Singurul județ în care sunt **anulate un nr.mare de voturi**.

Contestație R.Franasovici (PNL) , care cere invalidarea.Se respinge.

PNL ar fi fost pe primul loc. PNȚ pe locul IV . Polemici.]

Sunt validați deputații :

PNȚ : **V.Rădulescu, comandorDan Zaharia, D.Teodorescu, C.Camenită**

(supleanți: Alex.Gărdăreanu, B.Ploștinaru, Nic.Spineanu)

PNA : **Tilică Ioanid** (supleanți: V.Ciochină, pr.I.Ciortan, D.Negreanu, preot Jusin Georgescu, Tr.Isărescu, C.Delescu)

PȚ : **dr.D.Pănescu** (supleanți : C.Colan, gh.Răzvan, Nae Gărdăreanu, C.Trăilă,C.Constantinescu-Dolj, I,Ismănescu)

PNL-1 : **Richard Franasovici** (supleanți: Ch.Quintescu, Petre Nistor, IGRetezeanu, pr.C.Popescu, Sever Ghiță, N.Licea.)

Partidele	Votanți	Loc	Observ.
PNT	20.057	1	
PȚ	13.295	2	
PNL-1	10.134	3	Contestă validarea , locul
PNA	4.024	4	

12. Muscel , Cîmpulung-Muscel

9 liste, pentru 4 deputați.

Deputați validați :

PNT : **Ion Mihalache, N.Suța, gh.Greculescu** (supleanți: dr.Gh.Tălîmbă)

PNL-1 : **C.I.Brătianu** (supleanți :Nicu Nicolau, preot N.Bănățeanu, D.Alimănișteanu)

Partidul	Votanți	Loc
PNT	16.462	1
PNL-1	4.362	2

13. Olt, Slatina

10 liste, pentru 4 deputați.

Deputații validați :

PNT : **D.Căpățeanu, Ilie Ionescu, Gh.Vișoiu,** (supleanți: Marin Ilinca)

PȚ-lupist : **col.Traian Stoica** (supleanți: V.Manolescu, Nicu Pereth, N.Pădureanu)

Partid	Voturi	Loc
PNT	18.910	1
PNL-1	4.040	2 (!)
PȚ	2.910	3

14. Prahova , Ploiești

16 liste, pentru 8 deputați

Deputați aleși :

PNT : **I.Mihalache, C.Gh.Breze1anu, Grig.Ivănceanu,G.Popescu-Gruia, P.P.Suciu, Gh.Șerb.Todorescu** (supleanți:P.Letzer, C.Rădulescu.)

PNL-2 : **N.Constantinescu -Bordeni** (supleanți: Spirea Sorescu, C.Papazol, preot.Dem.I.Dumitrescu, P.Deculescu, Alex.Negulescu, Gh.Vlaiculescu, ing.P.Constantinescu)

PNL-1 : **Dem.I.Nicolaescu** (supleanți: I.Ionescu Quintus, ict.Rădulescu, C.Hristodorescu, T.Ciocîrdel, ACNasopol, Gh.Georgescu, ing.N.Cătuneanu)

Partid	Votanți	Loc
PNT	28.582	1
PNL-1	19.301	2
PNL-2	10.233	3

15. Vlașca , Giurgiu

10 liste , pentru 6 deputați.

Deputați validați :

PNT : **DRIoanițescu , Nae Ionescu, Const.Peciliă, Cristodor Ionescu, M.Marinescu** (supleanți: I.D.Constantinescu)

PNL-1 : **Dumitru Iuca** (supleanți : I.Coșoiu, C.Moteanu, I.D.Ionescu, preotTr.Popescu, Nic.Păunescu)

Partidul	Voturile	Locul
PNT	27.235	1
PNL-1	11.396	2

16. Vâlcea, Râmnicu Vâlcea

13 liste, pentru 5 deputați.

Deputați aleși :

PNL- 1 : **IGDuca** (supleanți: I.M.Niculescu, Eug.Băcescu, N.Mihalescu, N.Mărăcinescu)

PNȚ : **Dinu Simian, M.Roșianu, Iosif Andreescu** (supleanți: D.Ogrezeanu, Andrei Livezeanu)

PȚ-Lupu : **Adam Ionescu** (supleanți: preot C.Dăbuleanu, Dem.Diaconescu, C.Dumitriu, Gh.Oprișan)

Partidul	Voturi	Locul
PNȚ	23.532	1
PNL-1	8.613	2
PȚ	3.546	3

MOLDOVA - 14 județe

(DAD, validările, MO nr.4- 9 , 3-12 aug.1932)

1.Baia , Fălticeni

12 liste, pentru 4 deputați.

Deputați aleși :

PNȚ : **Aurel Pomârleanu** (TR.Bratu, cap listă, optează pentru Senat)
(supleanți: Anton Alexandrescu- [viitorul dizident] , Octav Zarian)

PNL-2 : **Gh.Ghițescu** (supleanți : Titus Stăncescu, EmilGavrilescu, Gh.Tacu)

LANC : **V.T.Prelipceanu** (supleanți: V.Franciuc, Spiridon poleacu, M.C.Panait)

PȚ : **I.Hudiță** (supleanți: dr.Șt.Drăgușeanu, Alex.Bratu, C.Ștefănescu)

Partid	Votanți	Loc
LANC	7.841	1
PNȚ	6.412	2
PNL-1	3.989	3 [nu are deputat !]
PNL-2	2.875	4
PȚ	2.298	5

2.Tecuci

18 liste, pentru 4 locuri . 7 " independenți"

Deputați aleși :

PNȚ : **I.Răducanu ,V.Beldie , V.Gheorghiu** (supleanți preot Iorgu Postelnicu)

PNL-2 : **Const.Turtureanu** (supleanți: N.Voinescu, D.Armencea, preot.Gh.Capotă)

Partid	Voturi	Locul
PNȚ	12.919	1
PNL-2	3.117	2

3.Botoșani ,Săveni,

12 liste, pentru 5 deputați

Deputați aleși :

PNȚ: **N.Polizu-Micșunești ,DDIonescu, C.Ștefănescu, Spiridon Andreescu**
(supleanți: Vict.Irimescu

LANC : **dr.Haralamb Vasiliu** (supleanți : Il.Constantinescu, G.Popescu-Botoșani, Radu Primus, D.Teodoru)

Partid	Voturi	Loc.
LANC	11.301 (25,44%)	1
PNȚ	7.870	2

4.Fălcu , Huși

10 liste, pentru 4 deputați .

Deputații validați :

PNȚ : **M.Ralea, IAmatache , preot Gh.Popescu** (supleanți: dr.C.Georgescu)

PȚ : **dr.Lupu** (supleanți: C.Pivniceru, V.Mardare, C.Cosma)

Partidul	Voturi	Locul
PȚ	7.021	1
PNȚ	4.700	2

5. Bacău

[LD nu am toată informația]

Deputați validați :

PNȚ : **M.Văgăunescu , George G.Buzdugan, N.Ionescu** (supleanți : N.Damian, Gh.Popa, Gh.Măgirescu)

- PNL-1 : **Mircea Cancicov** (supleanți: Leonida Dumitrescu, Cristea Cristoveanu, C.Vasilii, C.Pascalini)
LANC : **I.Vasilii-Oituz** (supleanți: Gh.Urziceanu, preot Valeriu Tudorache, M.Bonescu, I.Horvat ,Alex.Antoniu)
PNL-2 : **C.A.Constantinescu** (supleanți: Șt.Sendrea, I.Stoican, Aur.Ștefănescu, preot N.Balcanăș, AntonStoicovici)

6.Putna , Focșani, Panciu, Pașcani

11 liste, pentru 5 candidați.

Deputați validați:

PNȚ : **N.Șt.Graur** (ziarist) , **Nestor Badea, D.Neagu** (supleanți: T.Corneliu, Gh.Țătu)

PNL-2 : **CCGiurăscu** (supleanți: I.Cuzum, preot Honoriu Filimon, Romulus Negruz, P.Băieșu)

PNL-1 : **NDChirculescu** (supleanți: Radu Săveanu, C.Leonescu, preot D.Țolescu, maior Paul Tomescu)

Partid	Voturi	Loc
PNȚ	16.219	1
PNL-2	5.820	2
PNL-1	5.365	3

7.Tutova ,Bârlad

[LD : nu am toate datele .ÎnTutova a câștigat **I.Z.Codreanu -tatăl** alegerile parțiale din timpul legislaturii lorga, ocazie cu care a fost scandaluri care vor duce la....

dizolvarea grupării (considerată ilegală de noul guvern) Acum, **Ion Z.Codreanu este reales.**]

Deputați aleși :

PNȚ : **V.Georgescu-Bîrlad, C.Gongopol** (ziarist pe lista PNȚ) , **N.Alexandrache** (supleanți: P.Todicescu, Sterian Pașcanu)

PNL-1 : **N.Simionescu** (supleanți: L.Balomei)

Grup."CZC" : **Ion Zelea Codreanu -tatăl**

8.Râmnicu Sărat

14 liste, pentru 4 deputați.

Deși pe locul 5, **Uniunea Națională** primește un loc , în **detrimentul Grupării Codreanu** (loc 3) .Dar asta este , probabil, în operațiile de "redistribuire", pentru că nu este contestație.Așa ar fi,dacă... chestiunea nu s-ar repeta , caz în care se poate vorbi de **încercarea de anihilare a antisemitismului]**

Deputații validați :

PNȚ : **Eduard Mirto, Ionel C.Lupescu** (supleanți: Virg.Sotirescu, Teodor Dediu)

PNL-1 : **Victor Slăvescu** (supleanți: Leonida Dumitrescu, Iacob Coșereanu, Nic.Protopopescu)

Uniunea Națională : **dr.Lazăr Dicescu** (supleanți: P.Bucur, Al.Barbescu, Mitu Manea)

Partidul	Voturi	Loc
PNȚ	16.270	1
PNL-1	6.630	2
Grup"CZC"	2.944	3 (?)
PNL-2	2.545	4 (?)
Un.Naș.	2.039	5 (?)

9.Roman

16 liste pentru 4 deputați.

Deputați validați :

PNL-1 : **Ion Manolescu-Strunga** (supleanți: N.Tăutu, col.T.Gheorghiu, Gh.Moisini)

PNȚ : **C.Hoisescu, dr.Ernest Ene** (supleanți : av.I.Romano, av.T.Grossu)

LANC : **Mihai S.Manea** (supleanți: Gh.Cocotă, dr.D.Vârnăv, P.GiurgiRobu)

Partidul	Voturi	Loc
LANC	15.256	1

PNȚ	11.832	2
PNL-1	4.896	3

10. IAȘI

13 liste, pentru 8 deputați.

Deputați aleși :

PNL-1 : **Victor Iamandi** (supleanți: Osvald Racoviță, preot I. Ionescu-Belcești, Gh. Vasiliu-Voinea, Mircea Bădărău, Gh. Gaspar, Emil Diaconescu)

PNȚ : **Demostene Botez, dr. V. Rășcanu, Gh. Zane, I. Rang, M. Jakotă** (**Nic. Costăchescu**, cap de listă, optează pentru Senat) (supleanți: C. Rusovici, Traian Ionașcu, Gh. Ciobanu)

PNL-2 : **CCToma** (**Gh. I. Brătianu** , cap de listă , optează pentru alt jud.) (supleanți: prof. O. Trafali, preot Sava Popovici, Gh. Chirișescu, D. Beceanu , V. Sadoveanu)

LANC : **prof. ACCuza** (supleanți: Gh. A. Cuza, ing. Gh. Popescu-Botoșani, dr. Spiridon Poliacu, dr. Dimitrie Romano, Titus Frangulea, prof. Elinor Usatiuc, prof. Petre State)

Partidul	Voturi	Loc
PNȚ	11.709	1
LANC	7.255	2
PNL-1	6.313	3
PNL-2	6.249	4

11. Dorohoi , Darabani, Mihăileni , Rădăuți-Prut

12 liste, pentru 4 deputați .

Deputații validați :

PNL-1 : **Ion Pillat** (IGDuca , cap listă, optează alt județ) (supleanți: NIStoianovici, Remus Bălănesu)

PNȚ : **M. Răutu, D. Ștefanovici** (supleanți: I. Constantinescu, preot I. Teodorescu)

LANC : **Marcel Adam** (supleanți: Th. Mosiulschi, G. Călărașu, G. Surugiu)

Partid	Voturi	Loc
LANC	11.067	1
PNȚ	7.877	2
PNL-1	6.000	3

12. Covurlui , Galați

15 liste, pentru 7 deputați.

Deputați validați :

PNȚ : **Cristache Teodoru, H. Șerbănescu, G. Simionescu, dr. Gr. Graur** (supleanți: GLBogza, Gr. T. Trancu, G. Crețescu)

PNL-2 : **Gh. Deleanu** (Gh. Brătianu , cap listă, optează pentru alt județ) (Supleanți: I. Calevru, Scarlat Rădulescu, R. Tecuceanu, Savin Bejan, preot. P. Chicutiță)

PNA : **Gr. P. Mihăilescu** (supleanți : I. Savin, Șt. Șerban, D. Mîndrescu, I. Constantinescu, preot D. Istrate, Iorga Penciu)

LANC : **IZCodreanu** (supleanți : **M. Stelescu**, cpt. Har Fus, Gh. Postolea, dr. Cristian)

Partide	Voturi	Loc
PNȚ	6.221	1
Grup "CZCodreanu"	6.077	2
PNL-2	4.702	3
PNL-1	4.365	4 (?)
PNA	1.933	5

13. Neamț , Piatra Neamț

13 liste, pentru 4 deputați.

Deputați validați :

PNȚ : **Gh. V. Măcărescu** , preot **Petre Bălănescu**, (supleanți: Gh. Popescu, C. Teodorescu)

PNL-1 : **C. Xenii** (dr. I. Costinescu, cap de listă, optează alt județ) (supleanți : Leon Mrejeru, N. Guranda)

Grup "CZC" : **Corneliu Zelea Codreanu**

(supleanți: CCEșanu, I.Rafailă, Naculai Totu)

Partid	Voturi	Loc
PNT	17.759	1
Grup" C-Z-Codreanu "	5.281	2
PNL-1	5.081	3

14.Vaslui

[LD: nu am toate datele.]

Deputați aleși :

PNT : **Petre Andrei, preotC.Iacomi, Vintilă Maxinoiu** (supleanți: D.Munteanu)

PNL-1 : **Mihai Negură** (supleanți : Gh.Rășcanu, dr.N.Săileanu, Petre Niculescu)

TRANSILVANIA, 20 județe

(DAD, validările, MO nr.4- 9 , 3-12 aug.1932)

[**LD: PNT-ul, ardelenii, își adjudecă majoritatea locurilor, încît se poate demonstra statistic**

particularismul, regionalismul , ardelenilor față de alte partide considerate " regățene" , nu pe criteriile doctrinare.

[**LD: ca lideri, majoritatea sunt avocați, ușor de identificat pentru că au particola "dr."**

1.Alba, Alba Iulia

10 liste , pentru 5 deputați.

Contestație dr.Lupu (susținută de Adam Popa) : nereguli, abuzuri.

Polemică înverșunată.Se rostesc cuvinte "neparlamentare" , care nu se trec în stenogramă.

Se aleg numai **ardelenii penetiști.**

Deputați validați :

PNT : **Iuliu Maniu, dr.Ioan Pop, Ion Fodorea, dr.Octavian Oniga, dr.N.Todoran.**

Partidul	Voturi	Loc
PNT -Maniu	22.529	1
P.Maghiar	3.098	2
PNL-1 IGDuca	2.890	3
PSD	1.906	4
Un.Naț. Iorga-Argetoianu	1.743	5
PȚ-Lupu	1.589	6

2.Arad

14 liste, pentru 9 deputați. 117.288 alegători , 88.375 votanți, 28.440 absenteiști .

Toate locurile adjudecate de PNT , eventual de un reprezentant al PGerman , cu care încheiase cartel

Deputați validați : **numai din PNT !**

PNT : **Ștefan Cicio Pop, Mihail Cozma, Aurel Birtolon** [ginerele lui ȘT.Cicio POP] , **Hans Beller, I.Bogdan, dr.C.Angelescu** [regățean ?] , **Arcadie Torneanu, dr.Șt.Grigorovici.I.Draja.**

Partidul	Voturi	Loc
PNT	40.000	1
PNL-1	10.558	2
P.Maghiar	10.545	3
PȚ	4.420	4
PNL-2	3.445	5
PNA	2.808	6

3.Bihor , Oradea, Beiuș

14 liste, pentru 9 deputați.

Deputați validați :

PNT , 8 locuri : **dr.Gh.Crișan, Teodor Popa, Iosif Iacob, Amos V.Borlan,**

Pavel Pavel, Teodor Roxin, Gh.Popescu, Romul Pop

(supleanți: Alexandru Reti)

P.Maghiar : **Hegedus Nandor** (supleanți: dr.Șt.Soos, Elemer Gyarfás,

Alex.Manus, Alex.Csomaffay, Tiberiu Toperezer, Francisc Balog,

Ladislau Koresmoaros, Ludovic Szabo)

Partidul	Voturi	Loc
----------	--------	-----

PNȚ	32.215	1
P.Maghiar	10.987	2
PNL-1	6.474	3
PȚ	5.736	4
Un.Naț.	3.709	5

4.Brașov.

14 liste pentru **3 locuri** . 47.091 alegători, 29.253 votanți, **17.838 absentești**

Deputați validați :

PNȚ + P.German : **dr. Voicu Nițescu** , **Fritz Connerth** (supleant: dr.N.Precup)

P.N Maghiar : **Szabo Beni** (supleanți: Andras Sipos, Bela Koscis)

Partidul	Voturi	Loc
PNȚ	14.307	1
P.Maghiar	4.041	2
PNL-1	3.576	3

5. Ciuc. Miercurea Ciuc, Gheorghieni

8 liste, pentru **3 locuri**. 39.648 alegători, 21.681 votanți, **17.491 absentești**.

[LD: deși PNȚ este pe locul 2, Comisia Electorală Centrală a dat **un loc P.P** .

La Ciuc , din parteaPNȚ a candidat **Romulus Boilă**(avocat, publicist) .

El a făcut o întâmpinare, protestînd , apelînd la Lege, la logică.

Dar a rămas așa. (Cf."Dimineața" 24 iul.'32)

Deputați validați :

PP- Averescu : **Alexandru Vasu** (supleanți: Max I,Câmpeanu , preot Iancu Bărbat)

P.N.Maghiar : **dr.Pal Gabor, Șt.Sulyok**

Partidul	Vot	Loc
P.Maghiar	11.508	1
PNȚ + PNG	4.015	2
PP	2.050	3 (!)

6. Cluj

12 liste, pentru **6 deputați**. 78.358 alegători, **40.870 votanți**, **37.870 absentești**

Deputați validați :

PNȚ : **Dr.Emil Hațiegan** , **dr.Aurel Socol**, **Virgil Pop**, **Nicolae Ghiulea** .

PȚ : **Adonis Popov**

P.Maghiar : **Gheorghe Bethlen**

Partidul	Voturi	loc
PNȚ	14.135	1
P.Maghiar	7.379	2
PȚ	3.482	3
PNL-1	3.239	4

7.Făgăras

10 liste, pentru **3 deputați**. 24.827 alegători, 18.139 votanți, 6649 absenți.

Prin redistribuire , nu se dau locurile cf.palmaresului electoral

Deputați validați:

PP :**dr.Dănilă Vasu** (supleanți: I.Tețiu, G.Bratu)

Un.Naț : **C.Radovici** (Argetoianu , cap listă optează alt județ) ,I.Tulbure.

P.Ț : **I.M.Leon** (supleanți:George Hurdubețiu, Nic.Stoica)

Partide	Voturi	Loc
PNȚ	8.856	1 (?)
PNL-1	1.973	2 (?)
PȚ	1.562	3
PP	1.459	4
Un.Naț.	1.085	5

8.Hunedoara , Deva,Petroșani (Valea Jiului)

13 liste pentru **9 deputați** . 88.330 alegători, 63.500 votanți, **24.202 absentești**

Județ mozaicat politic, social și etnic.

Toate locurile ... date **PNȚ**.Evident cîștigător în cifre, dar avînd jumătate din votanți
contra,și peste 70 % din alegători nepartizani.

Nu am toate datele. Interesant este titlul acesta de **dr.** pe care , în Ardeal, îl aveau avocații , și care dau o idee privind structura socială a partidului.

Deputați aleși : numai din PNT !

PNT : **Dr.Aurel Vlad, dr.Victor Brutescu, dr.Sever Dan, dr.Nerva Oncu, dr.Emil Șelaru, Valer Paveloniu, dr.Iosif Indric, dr.Zeno Draie.**

Partidul	Voturi	Loc
PNT	34.358	1
PNL-1	7.797	2

9.Mureș .Tg.Mureș,Reghin

8 liste, pentru **6 deputați**. 72.661 alegători, 44.457 votanți, **27.822 absenteiști**.

[LD: remarc **masivă populație românească** (la un loc, peste 29.000 votanți) ,

tot spectrul politic, minoritățile etnice "clarificate " pe linie specifică :

germanii cu guvernul ; **ungurii**, masiv, împreună; mare parte din **evrei**, separat .

Deputați aleși :

PNT : **dr.I.Bozdog, dr.Alex.Ceușian, I.Roman, I.Vască** (dr.Voicu Nițescu ,cap listă, optează altul) (supleant : dr.V.Muscă)

PNA **Octavian Goga** (supleanți: dr.Aurel Baci, Dorif Șuteu, Iosif Pop, N.Suciu, dr.I.Hîrșia)

PNMaghiar : **Iosif Willer** (supleanți: dr.Sigismund Ferenczi, dr.Eug.Arkosy, Francisc Herezeg, Dionisie Kut, dr.Iosif Gyorgy)

Partid	Voturi	Loc
PNT	17.251	1
P.Maghiar	13.669	2
PNA	4.795	3

10.Maramureș, Sighet

13 liste, pentru **6 deputați** . 40.836 alegători, 22.657 votanți, **18.104 absenteiști**.

PNT cîștigător relativ (cartel cu germanii și ucrainenii)

P.Evreesc cîștigă un loc . Din acest p.d.v., este un **judet "etalon"** ,

pentru exemplificarea angajării minoritarilor, mai ales a evreilor, în luptă specific minoritară.

Curentul antisemit (LANC+Garda) , pe locurile 4, respectiv 12, nu are aderenți mulți (dar fac o propagandă gălăgioasă ,iscînd valuri în presă !)

Deputați validați :

PNT : **dr.Ilie Lazăr, Ion Rechițeanu, dr.Sigismund Pop** (supleant : Artemiu Coman)

P.Evreesc :**dr.Iosif Fischer** (supleanți:dr.Avrarn Fried, dr.Nathan Kisselnic, Micșa Sobel)

Partidul	Voturile	Loc
PNT +PG+PUcr.	8.504	1
P.Evreesc	3.750	2
PNL-1	3.094	3

11.Năsăud ,Bistrița-Năsăud

13 liste, pentru **3 deputați**. 38.703 alegători, 25.916 votanți, **12.568 absenteiști**

Deputați aleși :

PNT : **Leonida Pop, dr.Arthur Connerth** (dr.Al.Vaida , cap listă, optează altundeva)

PNA-Goga : **dr.Leon Scridon** (supleanți: dr.Teodor Vidican , dr.Cornel Mureșan)

Partidul	Voturi	Locul
PNT	14.439	1
PNA	2.069	2

12.Odorhei , Odorheiul Secuiesc

[LD : nu am toată informația. În orice caz, **PNT în cartel cu fracțiune maghiară**]

Deputați validați :

PNT : **dr.Virgil Solomon , dr.Rety Imre** (supleanți: dr.Bela Gyorffy, Antal Vajda)

PNMaghiar : **Iosif Willer, Francisc Laar**

(Gheorghe Bethlen, cap listă, optează alt județ)

(supleanți: dr Fels Akos Hindeler)

13.Satu Mare, Baia Mare

11 liste, pentru **6 deputați**. 75.797 alegători, 51.787 votanți, **23.204 absenteiști**.

PNȚ câștigă, dar cu aportul **germanilor** ; **minoritățile predomină** (maghiari, evrei) ;

Deputați validați :

PNȚ : **Mihai Popovici , Alex.Brban, Augustin Popa, Aureliu Buteanu, Victor Marcu**
(supleant : dr.Ionel Pop)

P.Maghiar : **dr.Elemer Jakabffy** (supleanți: Alex.Olah, Francisc Czerlan, dr.Nic.Havas,
Gavril Fodor, Carol Fiacscko)

Partid	Voturi	Loc
PNȚ	21.748	1
P.Maghiar	9.124	2

13 liste , pentru **5 candidați** . 57.040 alegători, 35.307 voturi, **21.624 absenteiști**.

Câteva observații :

/ cei care înclină balanța în județ, sunt **germanii** ; **politica "săsească"** (cartel cu guvernul) ,

realizează această **"rotativă "** .Așa se explică rolul în guvern lorga,

iar pe viitor, sigur succesul liberalilor, o dată ajunși la guvern.Mai poate fi remarcat :

/ **Succesul evident al PNL-1** ;

Deputați validați :

PNȚ : **dr.Viorel Tilea, Rudolf Brandsch , dr.Jer.Stoichiția, dr.Pompiliu Simonetti**
(supleanți: Nic.Buta)

PNL-1 : **dr.Eug.Pisău** (supleanți: dr.Nic.Regman, Ilie Floașu-jr, dr.Dionisie Mișu,
Nic.Martin)

Partidul	Voturi	Loc
PNȚ+ PGerman	19. 598	1
PNL-1	5.423	2

15.Someș , Dej

11 liste, pentru **5 deputați**. 58.064 alegători, 36.408 votanți, **20.918 absenteiști**

Deputați validați :

PNȚ : **dr.D.Manu, Ghiță Popp, dr.Vict.Munteanu, Mircea Al.Vaida Voevod** [fiu ?]
(supleant : dr.Vict.Șioldea)

PȚ-Lupu : **Ion Modreanu** (supleanți : dr.I. Curcu, dr.Ionel Anton Mureșan
[LD :atenție ! va deveni PNȚ abia după refuziune !]
I.Curteanu, Maței Ungur)

Partid	Voturi	Loc
PNȚ +P.Germ.	15.752	1
PȚ	6.681	2

16.Sălaj, Carei, Zalău, Bădăcin

12 liste , pentru **6 deputați** . 86.187 alegători, 63.401 votanți, **22.123 absenteiști** .

Deputați validați :

PNȚ : **Iuliu Maniu , dr.Victor Deleu, dr.Alex.Aciu, dr.Iuliu Coroianu, dr.Gh.Fodorean**
(supleanți: dr.Pop V.Ion)

P.Maghiar : **Ioan Josika** (supleant : Benjamin Szabo)

Partide	Voturi	Loc
PNȚ +PG + Ucr.	23.216	1
P.Maghiar	13.821	2

17.Turda

13 liste, pentru **4 deputați**. 46.164 alegători, 29.215 votanți, **16.803 absenteiști** .

Deputați validați :

PNȚ : **dr.Ionel Pop, Gh.Mărie, D.Dragomir** (supleant : dr.I.Pintea)

P.Maghiar : **dr.Nicolae Gal** (supleanți: Șt.Farcaș, Șt.Vasarhelyi , Adalbert Bela Horvath)

Partidul	Voturi	Loc
PNȚ +PGerman	10.065	1
P.Maghiar	4.795	2

18.Târnava Mare, Sighișoara ,

[LD: nu am toate datele.Este un **succes țărănist -lupist** semnificativ]

Deputați aleși :

PNT + P.Germ : **dr.I.Coltor, dr.Ilarie Holom** (supleanți: Romul Albu, dr.Hans Hedrich)
P.T : **Cornel Ghimbășeanu-Bubi** (supleanți : Em.Londroman ,
Andreas Botschner, Niculiță Ignat)
P.Maghiar : **dr.Bela Barabas** (Elemer Gyarfás, cap de listă, optează la altul) ,
Geza Pekri , Gyula Sztalmari)

19.Târnava Mică , Blaj

[LD: nu am toate datele , dar din nou **succes țărănist -Iupist**]

Deputați aleși :

PNT + P.German : **dr.Dionisie Roman, dr.Hans Otto Roth, Gh.Iancu**
(supleant I.Martologu)

PT-Lupu : **V.Serdici** (supleanți: T.Stoica, Șt.Bobancu, Aron Crăciun)

20.Trei Scaune , Sf.Gheorghe, Covasna , Tg.Secuiesc

12 liste pentru **2 deputați**. 35.763 alegători, 21.898 votanți, **13.776 absentești** .

Dominare masivă a **PMaghiar**.

Prin prima electorală, probabil, se alege și un **deputat PNT**.

Deputați validați :

PNT+ PGerman + fracțiune maghiară ? : **dr.Emil Pop**,
(supleanți : dr.Hugo Bordeaux , Francisc Agaston)

P.Maghiar : **Bela Szentkeresty , dr.Ede Abrudbanyai** (supleant :dr.Andor Barabas)

Partidul	Voturile	Loc
P. Maghiar	11.030	1
PNT	2.942	2

BANAT , 3 județe

(DAD, validările, MO nr.4- 9 , 3-12 aug.1932)

1.Timiș -Torontal , Timișoara

13 liste pentru **10 deputați** . 135.788 alegători, 105.799 votanți, **29.477 absentești**.

LD : **Cel mai mare județ, cel mai mare nr. de alegători și de deputați.**

Dar, rezultat foarte interesant, echilibrat , privind tot **spectrul politic** al momentului :

/ **La partidul guvernamental, echilibrul fragil**, depinzând de germani ;

/ **Toate locurile ocupate de lista PNT : 7 + 3** , probabil și datorită "primei

/ Peste 60% din electorat , contra PNT ;

Deputați validați : **numai de la PNT !**

PNT : **Sever Bocu, Francisc Krauter, N.Malaxa, Aurel Leucuția, Anton Hugel ,
Corneliu Lazăr, Cornel Bianu, Liviu Juga, Mișa Vasiescu, Gaspar Muth.**

Partidul	Voturi	Loc
PNT +PG	39.949	1
P.Maghiar	10.534	2
PNL-2	8.644	3
PNL-1	8.035	4
PSD	6.360	5

2.Caras , Reșița

13 liste, pentru **5 deputați**. 60.813 alegători, 46.321votanți, **14.023 absentești**

Deputați validați :

PNT + P.Germ. : **dr.Alex.Vaida -Voevod, dr.Adam Popa, Virgil Cherciu, Ionel Gașpar**
(supleant : dr.Ioan Popovici)

PSD : **Eftimie Gherman** (supleanți: Iosif Mustețiu, Adalbert Brodnyansky,
Anton Jager, Pavel Anghel)

Partidul	Voturi	Loc
PNT + PG	26.423	1
PSD	6.975	2

3.Severin, Lugos

13 liste pentru **6 deputați**. 64.365 alegători, 52.330 votanți, **12.035 absentești**.

Deputați aleși : **numai de la PNT!**

PNȚ : **I.Lugoșanu, Romul Ancusa, Gr.Popescu, Tr.Constantinovici, Sergiu Morariu, Ionel Dobrin.**

Partidul	Voturi	Loc
PNȚ	29.563	1
PNL-1	6.369	2

BASARABIA , 9 județe

(DAD, validările, MO nr.4- 9 , 3-12 aug.1932)

1.Lăpușna, Chișinău

14 liste, pentru **8 deputați**. 81.994 alegători, 49.999 votanți, **31.586 absenteiști**

Deputați validați :

PNȚ : **Pantelimon Halippa, Șt.Holban, Anton Crihan, I.Negrescu, Solomon Rosenberg, Petre Firică, Dimitrie Damaschin** (supleant: Gh.Tudor)

PNL-1 : **Ion Inculeț** (supleanți: I.Văluță, Grigore Duca, Cristea Dăscălescu, Ioachim Arhip, Carol Stenberg, Simeon Pamfil, preot I.Drajinschi)

Partidul	Voturi	Loc	Procent
PNȚ -Maniu	21.926	1	
PNL-Duca	7.520	2	

2. Cahul

12 liste, pentru **4 deputați**. 40.636 alegători , 23.805 votanți, **16.054 absenteiști**

Nu știu care erau procedurile la redistribuiri, dar se fac niște "mișcări" parcă, în detrimentul PNL (sau al Gărzii ?)

Deputați validați :

Un.Naț.Jorga-Arget. : Mihail Gheorghiu (supleanți: Dumitru Munteanu-Râmnic, Anton Lefter, Andrian Cristache) (**loc 6 la liste !**)

PNȚ : **Dumitru I.Zaharia** (supleanți: Simion Botezatu, Petre C.Strihan, Diomid Murzim)

Gruparea "CZCodreanu : Corneliu Zelea Codreanu (supleanți : M.I.Lefter, Teodor Dumitriu, Petre M.Câssa)

PSD : **G.D.Uzun** (I.Mirescu, cap listă optează pentru alt județ) (supleanți: D.I.V.Mincev, i.S.Cabac)

Partidul	Voturi	Loc
PNȚ	7.354	1
Grup. "CZCodr"	4.362	2
PSD	2.937	3
PNL-1	2.301	4
PNL-2	1.694	5
Un.Naț.	1.517	6 (?!)

3.Bălți .

14 liste, pentru **6 deputați**. 85.490 alegători, 56.545 votanți, **28. 431 absenteiști .**

Deputați validați :

PNȚ : **Dimitrie Bogos, Gh.Nicolau, Dimitrie Enăchescu, Alexei Marin, Petre Maho** (Ion Raneta)

LANC : **Gh.Ciolac** (ACCuza, cap de listă, optează pentru alt județ) (supleanți: Avacum A.Russu, I.N.Georgescu-Zinca , Elisei Chiaburul, Vladimir Novîtki)

Partidul	Voturi	Loc.
LANC	21.417	1
PNȚ	7.111	2

4.Ismail (Bolgrad)

12 liste, pentru **4 deputați**. 49.765 alegători, 32.555 votanți, **16.492 absenteiști .**

Iată beneficiul " primei " : PNȚ, pe locul 2 în alegeri , primește 3 locuri , iar PSD, pe locul 1, doar un loc !

Deputați validați :

PNȚ : **Mihai Ghelmegeanu , Teodor Salachin , Damian Burghele** (Vasile Bour optează pentru Senat)

PSD : **Ion Mirescu** (supleanți: N.Moscăuțeanu, C.Gaidargi, Alexei Crâmlău)

Partidul	Voturi	Loc
----------	--------	-----

PSD	10.669	1
PNȚ	8.217	2

5. Hotin

13 liste, pentru **5 deputați**. 88.538 alegători, 61.535 votanți, **25.510 absenteiști**.

[LD: cam aceeași situație, ca și în celelalte județe.

Prin calcularea voturilor, **P.Evreesc** (loc 4) capătă un loc în parlament, deși PNL era ... pe locul 3.

Deputații validați :

PNȚ : **Policarp Bețianu, I.Florescu, I.Marinescu** (supleanți : Ilie Ponomarciuc, Andrei Lazăr)

P.Evreesc : **Michel Weissman** (Michel Landau cap listă, a optat pentru alt loc)
(supleanți : Gherș Brauștein, Abram Milgrom, dr.Iankel Lerer)

LANC : **Toader Huțan** (supleanți: V.Brăescu, Gh.Folea, Șt.Nisioiu, V.Păduraru)

Partide	Voturi	Loc
PNȚ	25.672	1
LANC	13.434	2
PNL-1	5.564	3 (?)
P.Evreesc	4.364	4 (?)

6. Cetatea Albă

12 liste, pentru **7 deputați**. 84.053 alegători, 55.817 votanți, **27.117 absenteiști**

Deputați validați :

PNȚ : **Teodor Iacobescu, Sava Minov, N.Stratan, Ilie Gavriiliuc, DVȚoni, Anolie Galin** (supleanți : Arthur Ștrohmaier)

PSD : **N.Moscăuțeanu** (supleanți : C.Buzuloiu, Timoftei Svidiuc, N.Volcov, P.Buiecli, Al.Pîslaru)

Partidul	Voturi	Loc
PNȚ	18.848	1
PSD	11.475	2

7. Soroca

12 liste, pentru **6 deputați**. 68.621 alegători, 62.730 votanți, **15.205 absenteiști**.

PȚD -Stere iese câștigător absolut, cu toate acestea nu i se acordă loc în parlament deoarece nu a întrunit "pragul" pe țară . Prin "redistribuirii" se sare și peste LANC (loc 4) și se acordă locul **P.Evreesc**.

Deputați validați :

PNȚ : **Pantelimon Halippa, Marin Chirițescu-Arva, Valentin Scaletki, I.Bărbieru**
(supleanți.V.Iacobăț, T.Vartic)

P.Evreesc : **Michel Landau** (supleanți: MichelWeissman, Solomon Fux, Manase Tukerman, Haschel Comorov, Haim Crupnic)

Un.Naț. (Iorga-Arget.) : **col.Tr.Constantinescu** (supleanți : Emil Buzenichi, C.Moțoc, C.Gorgos, Pant.Goian, Timoft.Careschi)

Partidul	Voturi	Loc
PȚD-Stere	21.667	1 (!)
PNȚ	5.803	2
Un.Naț.	4.649	3
LANC	4.219	4
P.Evreesc	4.203	5

8.Orhei

10 liste, pentru **6 locuri**. 60.537 alegători, 44.194 votanți, **15.850 absenteiști**

Deputați validați :

PNȚ : **Ioan Pelivan, Mihail Drăgan, Victor Eftimiu** [ca ziarist ?]
(supleanți: N.Antonescu, I.Doncilă, Haralmb Grosu)

PNL-1 : **I.Inculeț** (supleanți: V.Bîrcă, C.Roșca, Gr.Plămădeală, N.Săndulescu, Vladimir Gojilă)

PNA : **Ic.Stavr.Pavel Gugiujna** (supleanți: P.Ivascenco, C.Sireaev, D.Besler, T.Cazacu, Pavel Harea)

LANC : **Constantin Popoiu** (supleanți: Gr.Talpă, Danil Șaptefrați, N.M.Colomeițov,

VSRadu, VABrodescu)

Partidul	Votul	Loc
PNȚ	12.207	1
LANC	8.296	2
PNL-1	6.939	3
PNA	3.298	4

9.Tighina

12 liste, pentru 5 deputați. 7 contestații. 66.181 alegători, 36.832 votanți, 29.120 absenteiști

Deputați validați : numai de la PNȚ !

PNȚ : C.Teianu, dr.Hristodor Bulavițchi, Victor I.Cornberg Rodan, I.C.Timuș, C.A.Grossu

Partidul	Voturi	Loc
PNȚ	10.760	1
LANC	5.741	2
Grup"CZCodreanu"	4.419	3
PNL-1	3.005	4

BUCOVINA , 5 județe

(DAD, validările, MO nr.4- 9 , 3-12 aug.1932)

1.Cernăuți

12 liste, pentru 6 deputați . 74.969 alegători, 48.159 votanți, 26.416 absenteiști.

Prin calculele redistribuirii , deși pe locul 3 , PNL pierde un deputat , în favoarea P.Evreesc (loc 4) .

Prin alianțe și recalculări , minoritarii câștigă 4 din cele 6 locuri .

Deputați aleși :

PNȚ + P.Ucrain. : D.Moldovanu, Gh.Serbeniuc , dr.Ilie Bacinski, Gr.Andreasciuc (supleanți: dr.Octavian Nicoară, Gh.Alexievici)

PSD : dr.Lotar Rădăceanu (supleanți: I.Nichitovici, Rudolf Gaidoch, Petro Cociuc, Leon Ruptaș)

P.Evreesc : dr.Mayer Ebner (supleanți: dr.Manfred Reifer,ing.Maximilian Zwiling, dr.Leon Schmeltzer, dr.Benedict Kaswan, Karl Kluger)

Partidul	Voturi	Loc
PNȚ+ PUcr.	15.460	1
PSD	7.014	2
PNL-1	5.338	3 (!?)
P.Evreesc	4.940	4 (!?)

2.Suceava

12 liste, pentru 3 deputați. 31.862 alegători, 22.114 votanți, 9.515 absenteiști .

Puternic curent antisemit : Garda de Fier (loc 1) și LANC (loc 3).

PNȚ este slab ; liberalii , despărțiți ; partidele mici fără atractivitate ;

Deputați validați :

PNȚ : Gavril Tudoraș , V.Cniș (supleanți: V.a lui S Turculeț)

Grup "CZCodreanu " : Ion Niculcea (supleanți: Nic.Totu, Radu Mironovici)

Partidele	Voturi	Loc
Grup"CZCodreanu"	4.420	1
PNȚ	4.348	2
LANC	3.573	3
PNL-1	2.049	4

3.Cîmpulung -Moldovenesc.

13 liste, pentru 2 deputați . 26.103 alegători, 17.634 votanți, 8.469 absenteiști

Deși pe loc1, PNȚ nu are deputat... De ce ?

Deputații validați :

PNL-1 : Constantin Leontieș (supleant C.Ardeleanu)

PSD : Teodor Rosnovanu (supleant: Carol Mehlferber)

Partidul	Voturi	Loc
PNȚ	4.093	1
PNL-1	3.117	2
PSD	2.833	3
Grup" CZCodreanu"	2.123	4

4.Rădăuți - Bucovina

11 liste, pentru 4 deputați. 44.042 alegători , 27.516 votanți, 15.969 absenteiști .

*O contestație : Dinu Simian la județele Storojineț, Vâlcea și Rădăuți , la distribuirea mandatelor.

Deputați validați :

PNȚ + PGerm. : Alex.A.. Stan , dr.Alois Lebouton, Athanasie Boghean
(Severin Popovici)

LANC : Nichifor Robu (supleanți: Gavril Coroamă, Nicon Țigîra)

Partidul	Voturi	Loc
LANC	8.673	1
PNȚ	5.567	2
PNL-1	4.067	3

5.Storojinet *

11 liste, pentru 3 locuri. 43.448 alegători , 30.000 votanți, 13.022 absenteiști .

*Contestație : Dinu Simian la distribuirea mandatelor.

Deși are loc 1, renunță , pentru a putea da un mandat P.Evreesc (loc 4)

Deputați validați :

LANC : prof.Gh.A Cuza (supleanți: Teodor D .Tcaciuc, Teodor I.iocoveciuc)

PSD : Gh. Ioncec (supleanți: Leon Jawetz , Romulus Dan)

P.Evreesc : dr.Ernest Marton (supleant : dr.Max Diamant)

Partidul	Voturi	Loc
PNȚ	9.398	1 (?!)
LANC	5.718	2
PSD	3.399	3
P.Evreesc	2.533	4 (?!)

DOBROGEA, 4 județe

(DAD, validările, MO nr.4- 9 , 3-12 aug.1932)

1. Constanța

9 liste, pentru 5 deputați. 49.822 alegători, 41.160 votanți, 8.420 absenteiști

Deputați aleși :

PNȚ : Vasile Lepădatu, Gh.Popescu (supl.ȘGh.Mihail, Dan Alecu,
preot Anton Popescu)

PNL-1 : Radu Roșculeț (V.P.Sassu, cap listă, optează pentru Senat)
(supleanți : Șt.Nicolae, Nuri Osman)

PNL-2 : Gh.Brătianu (supleanți: Ion Popa, Paul Dobrescu, I.Bercu, Virg.Andronescu)

PNA : Aurel Butu (Duțescu, W.Davidoglu, I.Broască, O.Goruneanu)

Partidul	Voturi	Loc
PNȚ	17.660	1
PNL-1	10.496	2
PNL-2	5.911	3
PNA	2.707	4

2.Tulcea

10 liste, pentru 4 deputați . 40.113 alegători, 29.616 votanți, 10.187 absenteiști .

Deputați validați, numai de la PNȚ ! :

PNȚ : N.Georgescu-Tulcea , Eug.Crăciun, DINistor, C.Chivulescu

Partidul	Voturi	loc
PNT	18.143	1
PNL-1	3.883	2

3.Durostor

7 liste, pentru 4 deputați . 47.101 alegători, 33.346 votanți, 13.526 absentești

Deputați validați :

PNT + P.Bulgar : **I.Cămărășescu, Șt.Pencof, Sandu Carp, Marcu Ilief**

Partidul	Voturi	Loc
PNT + Pbulg.	19.882	1
PNL-1	3.178	2
PNL-2	3.178	3

4.Caliacra

8 liste, 4 deputați. 35.298 alegători, 25.844 votanți, 9.234 absentești

Deputați aleși :

PNT + P.Bulgar : **Grigore Gafencu , Tonco Pencov.Nic.Paze** (supleant dr.I.Rosetti)

PNL-2 : **Victor Papacostea** (supleant :Ilie Georgescu, **Memet M. Rașid,**
Radu Rucăreanu)

Partid	Voturi	Loc
PNT +bulgari	17.483	1
PNL-2	2.560	2

Alegeri. 17 iul.1932

(DAD, validările, MO nr.4- 9 , 3-12 aug.1932)

20.)Compoziția parlamentului ,

Pe profesii

("Parlamentul Românesc", an III, nr. 29-30, 15 sept.1932, p. 20)

Revista spune că în alegerile din iul.'32, pe profesii erau :

260 avocați

120 cadre didactice (40 - prof.univ.; 40 - prof. secund.; 20 înv. ; 20 institutori)

80 agricultori (70 mari ; 10 mici)

50 fețe bisericești

50 fără profesie declarată

20 medici

18 ingineri

15 ziașiști

8 comercianți

6 industriași

4 poeți

2 meseriași

2 notari publici

2 farmaciști

2 mareșali

1 student (M.Stelescu, Garda, Covurlui)

21.)Senatorii .(Selectiv)

(D. S. , MO nr. 2, 1 august 1932, p.5 - 71)

Pe județe și partide

(D. S. , MO nr. 2, 1 august 1932, p.5 - 71)

Șt.Graur (ziarist, evreu ,președ.de vîrstă, Putna) ;

N.Costăchescu (PNT, Iași) ,președinte Senat ;

Ioan Bianu (Tîrnava Mică ,Academie) ,**dr.D.Mezincescu** (PNT, Durostor)

Tașci Mustafa Amet (cartel PNT, turc ,Durostor) ,**Nic.Bratu** (PNT, Sibiu) , Orest Cozlovski (Roman)

Alex.Andrei (Bălți) ,Victor Branisce (Brașov) ,**Moise M.Zipștein** (Tighina) ,

N.Groza (Bacău) , Ioan Pop (Mureș) ,**dr.Valentin Porouțiu** (PNT, Cluj) ,

dr.Simion Tamaș (PNȚ ? Cluj), dr.Simion Nemeș (PNȚ, Cluj) ,
GMironescu (Făgăraș), **Hristu Țancov** (Caliacra) , **Alex.Alevra** (Putna) ,
D-tru Ralea (Fălciu) ,
Wilhelm Binder, Richard Soepchez (Țirnavă Mare) , V.Arjoceanu (Gorj),
Gh.Valentin Bibescu (Gorj) , **C.Rădulescu -Motru** (Mehedinți) ,
Petre Corăneanu (Mehedinți) , Ștefan Percec (Rădăuți) , **dr.Edgar Klaus** (Rădăuți) ,
protopop Aurel Ghilea (Sălaj) , **dr.Denys Meyer Michelsky** (Storojineț) ,
dr.Samuil Facas (Storojineț) , **gral C.Ștefănescu-Amza** (Vâlcea) ,
T.Sauciuc Săveanu (Cernăuți, Universitate) ,
gral Alex.Vlad (Hunedoara) , dr.Justin Pop (Hunedoara) , preot Policarp Popescu
(Dîmbovița) ,
Emeric Reitter (Timiș -Torontal) , Ioan Șandor (Arad) , preot Gh.Constantinescu
(Botoșani) ,
oberpastor Daniel Haase (Cetatea Albă) , dr.Octav Prie ((Bihor), dr.Titu Triff (Bihor) ,
dr.Valeriu Moldovan (Turda) , N.Cănănau (Iași) , dr.I.Tănăsescu (Universit.Iași, **cade**
Petrovici)
 , **Traian Bratu** (Baia) , **D.Gusti** (Ilfov) , **Gr.M.Ciuntu** (Covurlui ;
cade: Leon Koffer- Sfat Negustori și Spiru Peceli-Garda de fier) ,
G.Graur (Dolj) , **gral Gh.Rujinski** (Constanța) , **Emil Fagure** (Lăpușna) ,
I.Zaborovschi (Lăpușna) , **prof.dr.I.Bălăcescu** (Univ.Bucur. ;
cade: Paul Negulescu și I.Rădulescu-Pogoneanu)
Nec.Calmuțchi , Gh.mareș (Neamț) ,
C.Angelescu (de drept) , **N.N.Săveanu** (de drept) **N. N. Botez** (PNL-1) ,
Emil Djuvara (PNL 1 ? , Tutova) , **Alex.Lapedatu** (Universitate, Cluj) ,
Ion Russu Abrudeanu - PNL-1, **cade la Alba Iulia**) , Gh.Onose (Covurlui) ,
Arthur Văitoianu (PNL-2) ;
I.Th.Florescu (PNL-3 .de drept)
Iosef Șandor (P.Maghiar, Trei Scaune) , **Balogh Artur** (P.Maghiar , Odorhei)
I.V.Andrian (PȚ-Lupu , Fălciu) ;
PPNegulescu (P.Poporului -**cade la Ilfov și Universitate**) , **Ion Jauca** (P.Poporului ,
Suceava)
Dimitrie Pompeiu (PND-Iorga - **cade la Ilfov**)
Ștefan Tătărescu (cartelat LANC -**cade la Ilfov**)
M.Manoilescu (Camera de comerț și industrie, Ilfov- **cade : T.Orghidan și Dtru**
Mociorniță) ,
Virgil Potîrcă (Camera agricolă, Ilfov) , **Chr.D.Staicovici** (Camera de comerț și industr.-
Ilfov) ,
Max Auschnit (Camera de comerț și industrie, Galați) , Apostol P.Popa
(Camera de comerț, Galați) **M.Mrazek** (președintele Academiei) ,
Alex.Lapedatu (Universitate, Cluj) , **Ion Russu Abrudeanu** - PNL-1, **cade la Alba**
Iulia) ,
dr.I.Niemirorower (rabin, de drept)
Validările , deputații și senatorii

20.) **C.Dumitriu** (PNL- 1) , **Declarație** , 2 aug.'32

(DAD, MO 3, șed. din 2 aug.'32, p. 10-11)

" **Aducerea la cîrmă a PNȚ** în condițiile cunoscute, s-a primit de țară
cu **legitimă revoltă și cu o adîncă îngrijorare** , iar titulatura de "**guvern de alegeri**
libere"

conferită **guvernului de partid prezidat de d.Vaida Voevod** ,

a fost de la început ca o **îndrăzneță încercare de mistificare a opiniei publice.**

Această soluțiune de sfidare politică , nu putea să ducă decît la încătușarea voinței naționale.

"Un guvern alcătuit din reprezentanții unui **partid care avea împotriva lui aproape întreaga opinie publică și amintirea recente sale guvernări**, nu putea face decît **alegeri violentate prin abuzuri și păcate prin crime** .
Țara cunoaște toate aceste nelegiuiri .

" Dar, **partidul Național-Liberal** împotriva căruia s-a îndreptat **aproape exclusiv urgia guvernanților**, este dator să aducă și aici **protestul său energic și ecoul simțămintelor de revoltă** al întregii țări .
"Campania electorală s-a deschis de "guvernul alegerilor libere" ,
printr-o **voită falsificare a datei decretului** de convocare a corpului electoral ,,
numai **pentru a-și asigura primul loc pe buletinele de vot**.
După acest fals, s-a întîmplat ceea ce era firesc să se întîmple sub un asemenea guvern :

înlocuirea în masă a comisiilor interimare , a funcționarilor administrativi,
de la **prefect** pînă la **paznicii comunali**, permutarea abuzivă a **funcționarilor de carieră**
- pretori, polițai, comisari, comandanți de jandarmi, administratori financiari ,perceptori
fiscali,

etc - **retragerea delegațiilor procurorilor generali și judecătorilor de instrucție** ,
și punerea în **concediu a procurorilor**. Toate acestea , desigur, pentru a inveda că
guvernul nu este un guvern de partid , ci un guvern nepărtinitor de alegeri libere ."

"Pînă și din plata **drepturilor văduvelor de război , a invalizilor și a pensionarilor**,
s-a făcut o **odioasă presiune morală**. S-a speculat astfel foamea și mizeria,
întrucît pensiunile se achitau **numai prin mijlocirea cluburilor național-țărăniște**.
"A urmat apoi seria nesfîrșită de corupțiuni , de ingerințe, și de ademeniri demagogice .
S-au făgăduit noi exproperi de păduri și de moșii ; izlazuri de absolută trebuință
obștească

s-au împărțit samavolnic agenților electorali ; s-au creat comune noi , prin simple
ordine ale prefectilor și **s-au instalat autorități** cari și astăzi funcționează fără nici o
formă legală.

"În contra prescripțiunilor categorice ale legii, **secțiunile de vot s-au schimbat**
sub presiunea prefectilor , iar **reședințele în unele județe** , s-au fixat , intenționat,
în comunele unde domiciliau candidații guvernului.

"**Ministrul justiției** [Potîrcă] a intervenit în repetate rînduri , ca să încredințeze ,
primarilor și notarilor , **cărțile de alegător** nedistribuite și, pentru a dovedi atitudinea sa,
fățîș părtinitoare, **a înlocuit**, chiar în ajunul alegerilor , **pe președinții secțiunilor de vot**
desemnați prin sorți.

" **Mii de alegători au fost oprîți**, în ficare județ, **de la exercițiul drepturilor lor**.
Cărțile lor sustrase au fost puse la dispoziția agenților PNT "

-Virgil Potîrcă : Dar de care alegeri vorbești ?

-C.Dimitriu :

" **Delegații asistenței ai opoziției** , în multe secțiuni, **n-au putut pătrunde**
în locurile de vot .În unele localități, **candidații și conducătorii** organizațiilor noastre,
au fost **arestați** , **sub pretextul** celor mai ridicole înscenări, printre care cităm
faimoasele învinuiri de Lése Majestate . "

"Dar, pe deasupra tuturor acestor nelegiuiri , ceea ce a ptat mai mult aceste alegeri ,
a fost **acțiunea teroristă a bandelor de bătăuși** cari au operat sub protecțiunea și
sprijinul organelor administrative și ale jandarmilor. [...] **Mii de alegători au fost loviți**
și maltratați .Unii au fost grav **răniți**; alții au fost **uciși** .

Răspunderea morală a atîtor suferințe , a atîtor vieți pierdute, o poartă numai **PNT**
și guvernul , **patronii și instigatorii bandelor** cari , cînd au putut , **au ucis**,
și cînd n-au ucis, au provocat și pus pe cetățeni în **caz de legitimă apărare**. "

"În sfîrșit, prin **propagandă orală și scrisă** , candidații guvernului au stăruit
printr-un **amestec continuu al Coroanei în lupta electorală**,
insinuînd preferințe și dușmăanii , de natură să aducă o atingere primejdioasă
și condamabilă rolului și îndatoririlor Suveranului. "

totodată PNL ține să constate **ilegalitatea constituirii actualului Senat**.

Într-adevăr, la alegerile de senatori și colegiului administrativ , **prin flagranta călcare a**
legilor , au fost chemați să voteze **membrii consiliilor definitiv dizolvate** și care,
nici nu reprezentau toate unitățile administrative , create potrivit legii din iunie 1931.

"Așa fiind, e lesne de înțeles că oricine și oricînd , poate atăca în nulitate

legiferarea unui **Parlament ales împotriva prescripțiilor formale ale Constituției** "

" Deoarece alegerile au avut loc în asemenea condiții,
**e de prisos să mai contestăm validarea fiecărei alegeri în parte ,
exprimarea voinței naționale fiind viciată în totalitatea ei. "**

-Pompiliu Ioanițescu : Fugiți de discuție !
C.Dimitriu / 2 aug.'32

21.) **N.Constantinescu-Bordeni (PNL-georgist) , Declarație, 2 aug.'32**

(DAD, MO 3, șed. din 2 aug.'32, p. 11)

"Ne-am exprimat din vreme punctul nostru de vedere în privința constituționalității
< **guvernului de alegeri** > . Unui asemenea guvern, **ar fi trebuit** de la început **să i se ridice caracterul unei alcătuirii exclusive de partid** , cu deosebire în privința **administrației**, ca o garanție pentru libera exprimare a voinței alegătorilor .

" Recunoaștem că, deși **guvernul prezidat de Alexandru Vaida Voevod** , nu a putut ascunde înfățișarea unei cîrmuiri a PNȚ , el a **reprezentat, totuși**, față de guvernul precedent, **o străduire pentru o mai mare libertate de propagandă și de exercitare a dreptului de vot.**" (**apaluze la PNȚ și PNL-2**)

-CICBrătianu : " Foarte frumos, le datorați această recunoștință . "

-Bordeni : [.. ..] **ați fost pomanagii guvernului precedent .**
Atunci ați fost 80, acum sunteți 28.

-I.Vasilescu-Notara : [..] **totdeauna din pomană ați trăit "**

-Bordeni : "Dar lăsînd la o parte **regretabilele excese locale**, de care un guvern trebuie să fie răspunzător, atunci cînd nu le împiedică sau nu le reprimă

- vedeți că noi suntem obiectivi - suntem nevoiți să constatăm că **autoritatea centrală nu a impus pretutindeni spiritul de legalitate și de obiectivitate** , care rezulta din însăși misiunea ce l se încredințase."

- **Richard Franasovici :** De ce nu aplaudați ?

-Bordeni : Astfel, **la Tutova** , s-a practicat **sistemul de a cerne alegătorii** , după însăși expresia organelor locale, care au folosit-o pentru a **împiedica alegătorii opoziționiști, de a ajunge la localul de vot.**

În chiar orașul **Bîrlad** , izgonirea opoziției de la vot s-a făcut cu **echipe de bătauși**, așezați la răspîntii.Se știe că în acest județ,**toată scara violențelor** a fost parcursă în ziua de alegeri.**La Brăila**, organele locale , în înțelegere cu patronii electorali, ai tehnicienilor,

au reeditat **metodele reprobabile de violență coruptie și fraudă.**

La Tighina, oprirea alegătorilor a fost practică în mare măsură [.....]

"Fără să ne facem iluzia unor invalidări, chiar dovedite," cere ca guvernul să ia măsuri... la validări își vor mai exprima p.d.v. ....

C.Constantinescu -Bordeni / 2 aug.'32

22.) **M.Landau (Part.Evreesc) , Declarație, 2 aug.'32**

(DAD, MO 3, șed. din 2 aug.'32, p. 12)

"**Nu putem precupeți guvernului recent că s-a străduit să prezideze alegerile** în mod **imparțial** pentru a asigura **libertatea și legalitatea lor.** (**Aplauze la PNȚ și PEvr**)

-Voce PNȚ : "**Și evreii sunt mai creștini ca liberalii.** "

-Landau : "Am avut totuși de întâmpinat unele **fapte regretabile** care dovedesc că **guvernul nu a reușit pretutindeni să impună organelor sale [..]**
față de toate grupările politice care au participat la lupta electorală.

Pe cînd în **Transilvania și în Bucovina** , campania electorală s-a desfășurat de la început pînă la sfîrșit ,cu aceeași **legalitate și libertate exemplară**, ca în 1928, în unele județe din **Basarabia și Vechiul Regat acțiunea noastră a întâmpinat tendințe paralizatoare a partidului de la putere** , patronată de autoritățile și organizațiile

care urmăreau **împiedicarea alegătorilor evrei de a vota liberi și nestingheriți . [....]**

" **Imixtiunea presiunilor și amenințările organelor administrative au luat proporții mari .**" [.....] Va da doar cîteva exemple....

La Orhei, fostul prefect **Coteanu**, care aflăm că și în viitor va fi prefect, **a terorizat pe**

conducătorii populației evreești locale , pentru a-i împiedica să depună lista partidului evreesc , amenințându-i cu contravenții ,și i-au amenințat că va sprijini depunerea listei Gârzii de Fier ....

-**C.Papadiuc** : "V-a speriat pe d-voastră, n-a fost nimic "

De asemenea a căutat să atragă pe unii din reprezentanții politici locali, prin diferite promisiuni și sinecure."

Pe 5 iulie, delegații noștri au fost împiedicați să depună lista, [...] , localul tribunalului și al prefecturii fiind înconjurat de jandarmi și agenți .... (**proteste la PNȚ**)

- **Nichifor Robu (LANC)** : "Ați văzut dacă le-ați dat drepturi politice ? "

-**Landau** : ... Numai prin abilitate , propunătorii noștri au reușit cu mari eforturi să depună lista în ziua de 6 iulie.S-a făcut o reclamație d-lui subsecretar de stat Călinescu , și d-sa, foarte amabil, a telegrafiat la Orhei , să se ia toate măsurile să nu fim împiedicați " [.....]

d.Pref. Dumitrescu a invitat la d-sa pe candidații listei noastre , pe care a încercat să-i convingă de inutilitatea și pretinsa primejdie a listei evreești, polițaiul Meșcov a interzis proprietarilor de săli de cinematograf să închirizeze sălile pentru întrunirile partidului evreesc.

Poliția a încheiat zeci de procese verbale de contravenție evreilor localnici (**Înteruperi la PNȚ**) .

-**D.Prelipceanu (LANC)** : " Jidanii nu respectă legile niciodată, aceasta este.De câte ori se găsește cineva să aplice legea, nu vă convine"

-**Landau** : La Telenești, județul Orhei, primarul național-țărănist Lapidus teroriza populația evreească , amenințând cu arestări.În ziua când reprezentantul partidului nostru , d-nii **advocați Lerner și Iahinsohn** , au reușit să convoace o întrunire, locotenentul de jandarmi Mantu a interzis proprietarului singurei săli din târg și oamenilor de servicii de la sinagogă , de a pune la dispoziția lor , localuri pentru întrunirile noastre. (**Înteruperi la PNȚ, Garda de Fier și LANC**)

În ziua de 16 iulie, pe baza unui ordin al Ministerului de Interne,PNȚ a organizat la Telenești o mare întrunire guvernamentală (**Înteruperi la PNȚ, Garda de Fier și LANC**)
La secția de votare Olișcani și Măscăuți , jud.Orhei, **delegații și asistenții noștri au fost arestați** ... La Hănești, județul Lăpușna, agentul electoral național-țărănist **Suhoi** a împărțit peste **300 permise de călătorie la bilciuri** , în schimbul promisiunii de a vota listele guvernamentale.La Tighina a fost o întreagă campanie de insulte și murdării , contra tuturor listelor (**Înteruperi la PNȚ și LANC**)

Au fost zădărnice întrunirile noastre în com.Românești , județul Tighina

- **Nichifor Robu (LANC)** : " Ce căutați voi în comunele românești ?Plecați de acolo ! "

-**Landau** : La Bîrlad , candidatul nostru **avocat Marcus**, a fost bătut , fără să se ia nici o măsură .

După teroarea care a fost înainte de alegeri, au început presiuni și răz bunări după alegeri.

La Bozieni, jud.Roman, pentru că noi am obținut **34 de voturi** , a doua zi s-au încheiat **34 de procese verbale de contravenție** , contra celor bănuți că au votat cu noi.

La Dorohoi, 7 propunători ai listei noastre , au fost **amendați** și o mulțime de procese-verbale

La Pașcani, jud.Baia, la fel, primarul târgului a refuzat să mai dea certificate și autorizații .
M.Landau / 2 aug.'32

23.) **Lotar Rădăceanu (PSD)** , Declarație, 2 aug.'32

(DAD, MO 3, șed din 2 aug.'32, p. 13 -14)

▣ Legea electorală

" Pentru partidele burgheze vorbele sunt una și faptele , alta .

Modificarea legii electorale și proiectul de lege respectiv a fost înmormântat în comisiile Camerei.Acest procedeu califică îndeajuns atitudinea partidelor burgheze , foarte darnice în declarațiuni dar extrem de zgîrcite atunci când este vorba să le realizeze.

"Nici **partidul Național-Țărănesc** , de la care a plecat în Camera trecută inițiativa de modificare ,

nu face excepție de la această regulă.Printr-o atitudine plină de echivoc, el a contribuit la sabotarea acestei importante reforme (**exclamări pe băncile PNȚ**)

dovedind astfel, că **nu a urmărit altceva** în această chestiune decât **să arunce praf în ochii mulțimii "**

-Pompiliu Ionișescu : A fost de bună credință .

-Rădăceanu : "Cînd guvernul de tristă amintire al "specialiștilor" a fost nevoit să-și dea demisiunea

și se punea chestiunea noului guvern **PSD a afirmat** de la început , că criza politică nu poate fi soluționată decât printr-**un guvern neutru** , care să facă **alegeri libere** pe baza unei **noi legi electorale**, urmînd ca **guvernul definitiv** să se constituie **după indicațiile voinței liber și fidel exprimate** , a corpului electoral.**Majoritatea fostului Parlament s-a oferit să voteze reforma electorală** , dar **propunerea ei n-a fost primită."**

Aegerile au fost făcute de un guvern "de partid" , pe baza legii vechi.

Încă o dată **dorința de a normaliza viața politică** a fost ignorată

în mod **iresponsabil de PNȚ ."** (**protestări la PNȚ**)

"În aceste condiții, **PSD are datoria să conteste guvernului dreptul de a vorbi de alegeri libere.Nu ajunge** ca , în linii generale, **libertatea propagandei și a votului** să fie asigurate.**Nu pot fi alegeri libere** acelea în care **o minoritate a alegătorilor poate furniza , prin beneficiul primei, o majoritate parlamentară covîrșitoare ."**

Rădăceanu / 2 aug.'32

▣Comuniștii

"Dar în afară de asta , **alegerile din 17 iulie au fost pătate și de împiedicarea brutală a candidaturilor comuniste**, care s-a făcut **în disprețul** celor mai elementare **principii democratice și a textelor constituționale precise.....**

-Nichifor Robu (LANC) : " D-voastre **ați primit voturile lor și ați fost în profit."**

-Rădăceanu :"**Voturile lor au mers mai degrabă la dvs"**

-Nichif.Robu : Dovadă a fost înfrățirea mea cu Pătrășcanu, anul trecut " (**ilaritate la LANC**)

-Rădăceanu : Aceasta în Cameră, dar în țară este cu totul altceva.

Va fi de acord orișicine că ar fi greu să vorbim de alegeri libere , cînd **o întreagă grupare politică este împiedicată** , printr-o cu totul **inutilă desfășurare de forțe**,

să-și depună candidaturile, în conformitate cu prevederile legii .

-Armand Călinescu (subsecretar de stat la Interne) :

"Și sunteți cu toții de acord , în PSD, asupra acestei aprecieri ? "

-Rădăceanu [Nu răspunde la înrebare, se eschivează] :

" **Desigur !** Chiar dacă abstragem insinuările acestor considerațiuni, care aruncă cea mai dubioasă lumină **asupra alegerilor**, suntem datori a arăta că **nici vechile practici ale teroarei electorale nu au dispărut cu desăvîrșire."**

Rădăceanu /

▣Abuzuri electorale

În jud.Covurlui, candidatul PSD a fost pînă la sînge ; în jud.Satu Mare candidații au fost arestați și duși din post în post ; manifestele le-au fost confiscate ; în jud. Alba, Iosif Jumanca a fost arestat ; în județul Maramureș au reapărut barierele celebre din 1926 ; în județul Romaniți, afișul PSD a fost interzis ;

Rădăceanu /

▣ Rezoluția PSD

[**LD : Șah -mat la PNȚ !**]

PSD propune reîmpărțirea mandatelor, pe criteriul proporționalității exprimate prin vot ; amînarea validărilor ; redistribuirea dosarelor electorale ;
Rădăceanu / 2 aug.'32

24.) **CZCodreanu** (Garda de Fier)

(DAD, M.O. 3 , ședința din 2 august 1932, pag.14-15)

, "În numele grupării **Garda de Fier**, am onoarea de a comunica următoarele :
Deși s-au făcut afirmațiuni publice că alegerile vor fi libere, totuși în o parte de județe ,
alegerile au fost pătate de mari violențe exercitate în unele părți de administrație ,
iar în alte părți de **candidații sau șefii județeni** ai partidului de la putere , cari ,
prin **bande de bătași plătite, au terorizat , au schingiuit , au vărsat sânge ,**
și **au silit conștiința** a zeci de mii de alegători ... (**proteste la PNT**)

-D.Ionescu-Botoșani : " D-le Codreanu, întrebați pe d.**Dragoș Protopopescu**
care **a candidat la Botoșani în fruntea listei** .El a venit în biroul prefectului și i-a
mulțumit

pentru modul civilizat și demn , cum s-au făcut alegerile.

A spus : < Voi scrie la gazetă că, sub guvernul Vaida, chiar **și oamenii**
cari sunt considerați rătăciți,[Atenție L.D.] au dreptul să propage ideile lor .>

[...] Nu generalizați. "

-C.Z.Codreanu : " [...] Nu este nici o contradicție .[...] de la început am afirmat că numai
în unele județe , au fost violențe, iar în alte județe...

-Voci : Cari sunt ?

-CZCodreanu : Rămîne să le specific dar trebuie să ascuțați pînă la sfîrșit.

În unele județe, și eu am felicitat pentru libertatea care a fost acolo .

Astfel, **la Putna** , d-nii **Cristache Solomon, inginer Blănaru și Nicolae Voinea** ,
candidați, **au fost schingiuiți cu o barbarie fără de seamă de către banda de**
bătași ,

alcătuită de **actualul parlamentar Neagu** (**proteste la PNT**)

La Tecuci, **d-nii Beldie** , unul prefect, altul actual parlamentar (**întreruperi la PNT**)

D-lor, eu vă spun lucruri precise , fac apel la cuvîntul de onoare al celui domn ,
să spună dacă nu e adevărat (**zgomot, întreruperi la PNT**) La Tecuci, d-nii Beldie [...]

au organizat cete de bătași. Au fost **maltratați propagandiștii legionari** ,
și **sute de oameni au fost opriți de la vot**. **Avocatul Gheorghiu** , actual deputat,
a bătut pînă la sânge în chiar localul poliției , pe **studentul Prutescu Teodor** și pe alți doi
tineri ,

pentru că au placardat afișele noastre.

-C.Turtureanu (PNL-1 sau 2) : Exact , cu o singură deosebire:

Prutescu este partizan de-al meu (**Ilaritate**)

-C.Z.Codreanu : **La Tighina**, oamenii organizației noastre , au fost **atâcați mișelește și**
tăiați

cu cuțitele de către **bandele senatorului Zipstein**.[...]

La Maramureș , **candidații** au fost **arestați și purtați pe jos** de către **căpitanul de**
jandarmi ,

sute de kilometri , cu bagajele în spate , sub **amenințarea cu moartea**.

La Covurlui și Ismail, din ordinul **maiorului de jandarmi Niculescu**, **propagandiștii**
noștri

au fost **arestați și trimiși din post în post** , la legiunile respective.

La Iași, **bandele organizate ale doctorului Bulău**, actual parlamentar,

au schingiuit pe **propagandiștii** organizației noastre.

Plutonierul de jandarmi **Hociung** și ajutorul **Doroftei**, în fruntea unei bande de **60 de**
bătași, au năvălit în locuința familiei **preotului Gheorghiu**, maltratînd pe **candidați și**
pe studenta Florica Gheorghiu , în casa părinților ei. (**Întreruperi și protestări la PNT**)

La Vaslui , numeroase **bande de bătași** au terorizat ntregul județ, maltratînd și rănind
grav pe toți **propagandiștii noștri**.Bandele au fost organizate de profesorul de
universitate **Petre Andrei**, actualul parlamentar , făgăduindu-li-se bătaușilor că vor fi
numiți în diferite funcții publice, ca răsplată (**întreruperi, zgomote la PNT**)

În fine, **la Tutova**, sub comanda d-lui **Georgescu-Bîrlad**, s-au întîmplat lucruri de o
gravitate fără pereche, săvîrșite în complicitate cu căpitanul de jandarmi **Motora**, și a
colonelului de jandarmi, **Ignat**, fapte pe care le vom dezvolta cînd va veni în discuție
județul Tutova.

Ele au culminat cu **omorîrea**, chiar în fața secției de votare , a unui suflet bun,

moșierul Tudor Dunca, deși nu face parte din organizația noastră, nu putem trece cu
vederea , fără să spunem un cuvînt pentru înfierarea faptei.[...]

Codreanu / 2 aug.'32

Toți domnii de mai sus **și-au luat răspunderea** de a săvîrși aceste fapte ,

în **contra tuturor legilor țării** și în **contra indicațiilor date de primul ministru** și

ministrul de Interne , publicate în toate ziarele."**Organizația noastră**, numită < **Organizație contra liniștii publice și a legilor, extremistă și periculoasă** > , a dat dovadă de cel mai mare calm și n-a răspuns decât cu tăcere și cu stăpînirea revoltei inimilor , acestor atacuri brutale săvîrșite de partidele cumiņi , foarte legaliste și întru nimic periculoase ordinei și liniștei publice " (Întreruperi , protestări la PNȚ)
Codreanu / retro

▫ **Asasinarea lui Manciu / retro '**

-**C.Brezeanu** : "Te-ai spălat pe mîini de sîngele lui Manciu ?" (zgomot , protestări la G.de F)

Criminalule ! (zgomot , protestări la G.de F)

-**Codreanu** : " Să-ți fie rușine obrazului , dacă mă faci criminal .Criminal sunt numai pentru d-ta.

Eu m-am apărat atunci "

-**Brezeanu** : " La ocnă ! " (zgomot întreruperi, vacarm)

La pușcărie, nu la tribuna Parmentului !"

-**Codreanu** : "Am fost atăcat în onoarea mea și vă rog să-mi luați apărarea "

-**Brezeanu** : " Ce onoare ? Onoare la pușcăriuși ? " (zgomot întreruperi, vacarm)

-**Codreanu** : " Eu m-am apărat împotriva unor bande criminale, ca acelea ale d-voastre de astăzi, (zgomot, întreruperi la PNȚ) care m-au terorizat și schingiuit atîta amar de vreme ."

(zgomot întreruperi, vacarm)

Codreanu /

▫ **Invalidarea alegerilor ! Amenințări !**

" Astăzi, însă sufletul nostru cere satisfacție în contra călăilor.

Alegerile pătate nu pot fi validate.Dacă așteptarea ne va fi zădarnică,

atunci **ultimul resort al răbdării va plesni** și oamenii mei

vor fi liberi să-și ia satisfacție pe orice cale vor găsi. (zgomot întreruperi, vacarm)

Țara chinută este sătulă de aceste silnicii .**A sosit acum ceasul** ca ele să ia sfîrșit.

Dacă nu este nimeni, **ne facem noi un punct de program și de onoare** ,

ecou al desnădejdei populare și al revoltei , **din a stîrpi bandele**

care terorizează nestingherite , de la război și pînă astăzi.

Țara nu mai poate răbda nici un minut **teroarea bandelor de mercenari odioși.**

Aceste bande trebuie să știe că **dacă** vor mai face un singur pas,

vor pieri împreună cu patronii lor " (zgomot întreruperi, vacarm)

Codreanu / '32

▫ **Guvernul Vaida**

" În ce privește **opera de guvernare** , **acela** care pleacă de la asemenea procedee să-și necinstească sufletul din ceasul dintîi, **acela nu poate ajunge la opera de mîntuire a unui neam."**

Codreanu / retro'31

▫**Guvernul Iorga**

" Cînd anul trecut , în iunie, **guvernul cu aer de mîntuitor al falsului profet**

Neculai Iorga și al mai falsului bărbat de stat d.**C.Argetoianu** ,

a început prin **siluirea sufletului omenesc și prin furtul de urne** , opera de

salvare a țării,

am știut că peste un an de zile va pleca de la guvern ,

izgonit cu scîrbă de întrega suflare românească.

Mîntuirea neamurilor vine numai de la Dumnezeu ,

iar **puterea dumnezească nu binecuvintează** ,

ci condamnă operele începute prin silnicie și nedreptate ."

[LD: nici o reacție, nici o admonestare, nici o protestare .Cred că nu exagerez cînd consider că ...

**Petre Andrei, Iorga, Argetoianu , Armd.Călinescu ș.a , ...
figurau deja pe listele negre ale lui Codreanu]**
CZCodreanu / 2 aug.'32

25.) Stan Ghițescu (PNA-Goga) , 2 aug.'32

(DAD, MO 3 , 2 august 1932, p. 15)

"Examinînd rezultatul alegerilor generale, Partidul Național Agrar trage următoarele concluziuni :

Acest rezultat **nu este** și , nu putea să fie **expresiunea voinței alegătorilor.**

Guvernul prezidat de d.Alexandru Vaivda , a fost numit printr-un **binevoitor și indulgent eufemism ,**

"Guvern de alegeri." Pentru a proba de la început sinceritatea acestei denumiri, el a fost alcătuit cu **exponenții militanți ai PNȚ**, și a condus operațiunile electorale , după cum era de așteptat, în sensul indicațiunilor și pentru satisfacerea nevoilor acestui partid.

"Retras de la putere deabia cu un an înainte, și **uzat din p.d.v. politic și moral**, în așa măsură încît avea să lupte la orice pas cu resentimentul maselor populare , PNȚ, prin reprezentanții săi din guvern, **a fost silit să întrebuițeze ,** pentru a-și asigura un rezultat din cele mai modeste, **întreg arsenalul ingerințelor electorale.**

Nu a lipsit nici una din procedurile ce se întrebuițează pentru **falsificarea voinței cetățenești : amenințarea sătenilor** că nu se vor mai folosi de izlaturile comunale ; **alungarea** de la localurile de vot , **trimiterea la munca cîmpului** , cu asigurarea că cei ce nu votează nu vor fi amendați ; declararea **comunelor contaminate , sustragerea cărților de alegător** și traficul de public, **substituirea ade vărăților alegători** , prin agenții guvernului și **nenumărate acte de violență** , care au stînjinit propaganda și efectuarea unor alegeri libere.

"Cu toată protecțiunea acordată, acestor excese și abuzuri, **guvernul nu a putut realiza decît un procent de 40,30 % ,**

adică **limita cerută** de legea electorală, pentru a invoca **beneficiile primei, contestată** în mod categoric cu cîteva luni înainte **de doctrinarii partidului "**

" Dacă socotim însă că **această limită** însăși nu s-a atins decît prin **acordurile încheiate cu partidul sășesc și cu o formațiune maghiară ,** și printr-o generoasă **recalculare a voturilor anulate ,** trebuie să conchidem că **rezultatul dobîndit de PNȚ este în realitate sub limita gratificațiunii și indulgenței legale."**

"Lipsit, deci, de orice autoritate și de sprijin trebuincios, aflat în fața unei opoziții covîrșitoare , **PNȚ** , pentru a vedea realitatea în față, trebuie **să-și reamintească judecata** pe care a făcut-o , în fața unei situații identice , acela care este **șeful** său cu intermitență .

Într-adevăr, interpretînd rezultatele dobîndite în alegeri **guvernul Iorga**, care realizase un procent de **47 %** ,d.luliu **Maniu a declarat că aceasta echivalează cu o înfrîngere și cu o dezaprobare a opiniei publice**

"Îmbrățișînd acest punct de vedere, **PNA consideră înfrîngerea guvernului PNȚ ,** prezidat de d.Vaida Voevod, ca **evidentă, și nu poate da aprobare unor alegeri** în care s-au întrebuițat toate mijloacele prin care **voința cetățenească este falsificată."**

-Adam Mitache : Dar dvs **cum v-ați ales** cînd era **d.Goga** ministru de Interne ?

-O.Goga : "D-ta , dle deputat, pe atunci te jucai cu cercul "

Stan Ghițescu / 2 august '32

26.) Al.Vaida Voevod (prim-ministru, ministru de Interne, ad- interim la Externe)

(DAD, MO 3 , ședința din 2 aug.'32, p. 15- 25)

[LD: discursul lui Vaida și polemicile ce s-au declanșat, sunt emblematic, din toate punctele de vedere :**mentalități, clivaje, prejudecăți, ranchiune, politicianism, demagogii , răzbunări, polițe, ignoranță, patimi .**

Din toate, o evidență : **fracturi** ale societății românești .

Aici rețin doar aspecte electorale propriu-zise...

Vezi aspectele de imoralitate politică la **fișier Etică V]**

"Trebuie să fac înaintea d-voastre **o mărturisire** ca să lichidez **multe acuzații și calomniile nedrepte ce s-au adus partidului** căruia am onoarea să-i aparțin , și **personal mie**. (**Vezi pe larg la fișier Etică- V)**
-dr.N.Lupu (PT) [...] **Nu înțeleg rostul acestui discurs și al acestei discuții.**

La ordinea zilei sunt **validările**. S-au citit **declarațiuni** . [...]

Din nenorocire, de rîndul acesta , umblînd mai mult prin Ardeal, **am constatat**

- și **nu cred că este inspirat de la d-ta sau de la d.Maniu**, că vă știu prea buni români ca să faceți aceasta , ci de la acele cadre inferioare ale d-voastre -

am constatat la fața locului că **învățătorul institutor din Beiuș, Costea** , la o adunare pe care am avut-o noi ,

ma trimis pur și simplu în Moldova , să fac politică ,

uitînd că 50.000 de moldoveni zac în pămîntul Ardealului , ca să vă elibereze pe d-voastre."

(**aplauze la opoziție**)

-Amos Borlan : "D-ta ai atăcat cu cuvinte foarte aspre pe d-nii Maniu și Vaida .
D-ta ai ațîțat lumea din Ardeal. "

-Lupu : "Eu vorbesc cu stăpînul , nu cu cîinele stăpînului " (**proteste la PNT**)

-Vaida : Atît guvernul cît și majoritatea , au ascultat în liniște acuzațiile aduse de dr.Lupu...

Să binevoiască și **minoritatea să ne asculte...**

-C.I.C.Brătianu : [...] Ați spus un lucru care nu este exact . Adevărul este că **majoritatea nu ne-a lăsat să citim declarațiile noastre**.Nu erați aici, în acel moment, **dar eu vă afirm că nu ne-a lăsat "**

-Vaida : "Dar d-lui **dr.Lupu i-aș adresa o rugăminte** : ca să se răfuiască cu mine pe toate chestiunile, pe cari are să mi le reproșeze , dar să nu se erijeze în avocatul acestui onorabil partid liberal. " (**aplauze la PNT, proteste la PNL**) [...]

-Vaida : Dvs, după acel **trecut ipotecat cu furt de urne, cu violențe de jandarmi, cu morți, cu bătauși**, veniți și **ne faceți nouă imputarea păcatelor** pe care d-vs le-ați comis

(**aplauze la PNT**) **D-lor [PNL-2]** , mai tineri și liberi de **păcatele aceluia trecut ipotecat, recunosc că s-au făcut alegeri cinstite**, și , dacă s-au comis pe alocuri violențe, nu guvernul este vinovat.Vasăzică au franchețea de a mărturisi adevărul, pe cînd **d-voastră cutezați să falsificați în mod abuziv adevărul** [...]

Se zice că aducerea la cîrmă a PNT, în condițiile cunoscute, s-a primit de țară

<cu o revoltă și cu o adîncă îngrijorare> ; iar titulatura de "guvern de alegeri libere" , conferit formațiunii de partid prezidată de d.Vaida-Voevod, a fost de la început considerată

ca **<o îndrăzneță încercare de mistificare a opiniei publice .>** [...]

D-lor, **onoratul PNL a ajutat ca guvernul Iorga -Argetoianu să poată obține 47 % din voturi ...**

-Voce PNL : "Un glas de sus "...[**Carol**]

-dr.Lupu : "A făcut și el o greșală, dar acum o regretă " ...

- **I.Mihalache :** "Pardon,dle președinte, s-a spus de pe băncile PNL , că "au ascultat un glas de sus" .Din două una : **sau acel glas de sus**

a fost **potrivit cu interesul țării și cu demnitatea d-voastre**,

și atunci **nu vă este permis să vă ascundeți** fugind de responsabilitate și deplasînd-o tocmai acolo unde nu trebuie ;

sau nu a fost compatibil cu demnitatea d-voastră

și atunci, primind, **este rușinos pentru d-voastră "**

(**aplauze relungite la PNT ; protestări la PNL**)

Este penibil că ați avut conștiința mereu încărcată, ca să ascultați îndemnuri peste prestigiul și responsabilitățile propuse de d-voastre ."

-dr. I.Costinescu : "A greșit și glasul de sus, am greșit și noi.Putem să o spunem. Eu am curajul să o spun. Și acum **glasul de sus** a greșit din nou."

- **I.Mihalache :** "[...] Dar **cît a costat pe țară această greșală ? "**

- **Costinescu :** "[...] Dar **o să o coste mai mult pe țară, acum ."** [...]

-D.luca : "**Cît a costat Boilă pe țară ? "**

-Vaida : ... Acum, PNL a cîștigat 13 % .Dar în alegerile sub guvernarea Iorga a avut un aport de 50 % din cei 47 % , deci a fost un guvern cu titulatura Iorga,

dar, **în fond, a fost guvern liberal**.Și văzînd că se compromit... **s-au erijat în opoziție !**
La întrunirile de la Brăila, Galați Cluj,au avut un oarece "ton agresiv",dar nu prea tare ...

, nevrînd să se strice cu guvernul și Coroana, care le dădeau firma și avantajele ...

-**M.Negură** : Ce avantaje ? Aiurați !

-**dr.Lupu** : Aveți talentul povestitorului umorist ! [.....] [.....]

LD: continuă, pe diverse tonuri , răfuiala, exemplele, pe județe, pe candidați, privind depunerea listelor, comisiile electorale, ordinele ex-ministrului **Argetoianu**, justificările subsecretarului **Armand Călinescu** , atacurile ex-subsecretarului **Victor Iamandi** ,

apărările și atacurile lui **Virg.Madgearu** , etc etc.

Se cheltuie energie enormă, se aduc învinuiri reciproce,amestecat, se ajunge la ofensă...

-**Vaida** : "Eu cred că am făcut dovada în 1928 și acum , că pot revendica ca o glorie a activității mele politice , că am condus aceste **alegeri liber de orice interes de partid**.[...] se poate să se fi întâmplat pe alocuri ciocniri [.....] am să fac **statistica** și are să vă fie prezentat **tabloul comparativ** cu alegerile anterioare.[.....] **administrația , jandarmeria, poliția nu s-au amestecat în alegeri.**"

- **R.Franasovici** : "Cînd **prefectul**, personal, face propagandă în județ și ia parte la întruniri ,

aceasta înseamnă că administrația nu se amestecă ?[...] sau cînd prefectul a fost candidat, ca la Galați ?

- **dr.I.Costinescu** : **Bătăușii** de acum 40 de ani, ii-ați reintrodus în politică... [.....]

- **C.Turtureanu** (PNL-2) : Este adevărat că alegerile au fost libere, deși în multe părți ele au fost pătate [.....]

-**I.Isac** : se laudă că **are colecția tuturor manifestelor electorale ale partidelor** ...și **circulara unui prefect** care a lăsat liber pescuitul...

-**Virg.Potîrcă** (Ministr. Justiției) : Dacă nu lăsam să se **pescuiască în ape tulburi**, dle Isac,

d-ta nu erai aici ! (**mare ilaritate**) [.....]

-**Vaida** : "Pentru mine personal, am o **înalță satisfacție** ; am conștiința că, pentru a doua oară , am condus **alegeri libere** ,

de cînd există Țara Românească .[...] să ne bucurăm că a început și țara noastră să meargă pe calea evoluției democratice ..." [.....]

am conștiința că **am pus piatra fundamentală** puternică **pentru a asigura** în viitor , **tradițiunea libertăților cetățenești în campaniile electorale.** (**aplauze la PNȚ**)

[.....]

-**Vaida** : **6 partide s-au prezentat cu proteste** , mai mult sau mai puțin fondate.

Cum adică, **noi suntem o majoritate înfrîntă**, cum a zis în protestul său

Partidul Liberal Democrat [Th.Florescu] și **cum se scrie în ziarele d-voastre ?**

Nu vedeți procentele pe care vi le-a dat cea opinie publică și acel corp electoral , ca să ziceți că **nouă ne-a dat un vot de blam** , fiindcă nu ne-a dat 50 ori 60 la sută ? Vasăzică , acest corp electoral **a fost împotriva noastră !** [...]

Așa înfrîngere , cum a fost a noastră, **doresc tuturor guvernelor României, în viitor .**

-**dr.I.Costinescu** : "**Palma** pe care ați primit-o dvs. **în Capitală**, nu a mîncat-o nici un guvern "

-**Vaida** : [.....] Cred că aveți motiv **să fiți recunoscători** , cu toate acuzațiile ce le aduceți formal,

după cum în sufletul dvs. , în particular, **îmi sunteți recunoscători"**

-**Tătărescu** :**Afîta ne mai lipsește !**

-**dr.Lupu** :**Să ne ferească Dumnezeu !**

[.....]

-**Vaida** : "**Și stau cu fruntea ridicată în fața opiniei publice pentru că, am mîndria că am creiat tradiția libertăților cetățenești pentru țara aceasta , prin alegerile acestea, pe care le-am condus cinstit, liber și onorabil"**

(**aplauze la PNȚ**) [.....]

Și nu pot întrelăsa , onorată Cameră, să nu aduc **tributul meu de adîncă recunoștință** , că și **dorința d-voastră, a liberalilor, de a intra în normele constituționale și de a chema partidele la putere, a fost îndeplinită,**

că această inițiativă **nu a rezultat pe urma unei luptrei violente** ,

date fie d-voastre , fie de noi, independent, fie, cum era propunerea d-voastră, în comun acord,

ci că **factorul suprem constituțional , în înalta Sa înțelepciune,**

a încercat mai întâi să facă guvern de concentrare ,
iar după ce n-a reușit, m-a onorat pe mine cu încrederea.
Pentru ce ? Pentru că eu am dat dovadă, în 1928, că știu să fac alegeri libere.
(Aplauze la PNT) Pe când d-voastră nu ați dat această dovadă " (aplauze la PNT)
[.....]

-Vaida : "Dați-mi voie d-lor, ca să aduc totdeodată **prinosul meu de recunoștință**
față de corpul electoral , **față de acei țărani...** care în alegerile din trecut
au fost reținuți cu jandarmii , au fost batjocoriți, li s-au furat voturile , și cari, acum, cu
toate acestea,
au perseverat să meargă la urne și, în deplină libertate, să ne dea voturile, cîte ne-au dat

-Voce PNL -1 : Cam puține...

-Vaida : "S-a votat în deplină și astfel **aceasă Cameră a României Mari ,**
reprezintă voința adevărată a poporului român , din patru unghiuri "
Pentru mine, d-lor, **rezultatul alegerilor și acuzațiile** pe care le-ați adus aci,
lipsa lor de temeinicie, statistica pe care voi publica-o, pentru ca să rămînă și o urmă ,
precum și **sanctiunile** care au urmat... (**apaluze la P NT)**
sunt pentru mine **o satisfacție destul de mare**, pentru ca orice acuzație ați aduce unii ori
alții ,
un lucru să nu-l puteți clătina: **liniștea conștiinței mele , că mi-am îndeplinit datoria ,**
față de Țară și față de Rege, pe deaîntregul " (**aplauze îndelungi la PNT)**
Vaida / 2 aug.'32

27.) **dr.N.Lupu** , replică **la discursul lui Vaida, 2 august'32**

(DAD, Mo. 3, șed. din 2 aug.'32, p. 25-26)

Discursul lui Vaida , frumos și literar, este prost
din partea unor **partide care nu vor să ia parte la validări.**

Vaida a fost " un gafeur " , venind cu statisticile sale;

Vor veni partidele, cu statistici și morminte - 13 cruci aveți d-voastră pe conștiință -
Deabia astăzi se intră în ordinea de zi, la validări ...

(**Vezi desele lui intervenții în discursul lui Vaida la fișierele Etică V sau PT-Lupu)**

28.) **Gh.Tătărescu** , replică **la discursul lui Vaida , 2 aug.'32**

(DAD, MO 3, șed. din 2 aug.'32, pag. 26- 30)

[**LD: să legi afirmațiile lui , din 1932, cu rezultatul votului din 1933,**
dar mai ales cu cel din 1937. Altfel, preciziunea afirmațiilor lui este notabilă.

A fost pentru prima oară limpede exprimat paradoxul scrutinelor românești,
care dădeau " majorități parlamentare " ce reprezentau "minorități electorale "]

Punctul de vedere al PNL a fost prezentat în **Declarația** pe care a citit-o
deputat **C.Dimitriu**.La această declarație, el **nu are nimic de adăugat , nimic de**
retractat .

Dar are de clarificat anume aspecte pe care le-a adus în discuție ... Vaida

-Tătărescu : Refugiindu-se în trecut, d-sa a adus în discuție alegerile din 1922 , de
acum 10 ani,

de acum 5 ani... "Este foarte comodă această atitudine , să disprețuești și să neglijezi
prezentul,

refugiindu-te în trecut. **D.primministru, în loc să se apere, atacă.**

D.primministru , în loc de acuzat , se transformă în acuzator .

Această **strămutare de dezbatere, nu o putem primi.**

Nu pentru că am fugi de răspunderea actelor noastre din trecut. Suntem **gata oricînd**
să reluăm această discuție , cu condiția să-mi îngăduiți **să viu să vărs în această**
dezbatere

toate actele, toate faptele și toate elementele de propagandă anarhică,
făcută timp de zece ani în această țară. "

Nu neagă că s-au săvîrșit abuzuri în trecut.

"Dar greșelile trecutului pot să scuze păcătoșiile și samavolnicile prezentului ?"

Virgil Madgearu , vrea să intervină ... nu este lăsat ... se iscă tumult...

reproșuri de intoleranță **Vaida** , se lamentează cît de des a fost întrerupt el ;

Tătărescu dă cuvîntul lui Madgearu

-Madgearu :"[...] d. Tătărescu spune **că noi am urmări să facem o diversiune ,**

ca să acoperim ilegalitățile , samavolniciile, violențele, care s-ar fi săvârșit de administrație

În cursul acestor alegeri.Eu te întreb pe d-ta : **dacă s-au săvârșit** [...]

pentru ce dvs. n-ați făcut nici o contestație și pentru ce n-ați venit să arătați , la dosarul fiecărei alegeri , aceste acte care s-ar fi săvârșit ?

Cum a procedat **PT**, apoi **PNȚ** , în trecut ? **A venit în '22, '26, '27** cu declarații generale ? Nu. **Au venit cu date, acte, dovezi ...**

De aceea, dacă PNL nu va aduce dovezi, **nu-i este permis ca, prin această diversiune, să umbrească titlul de glorie al PNȚ, de a fi introdus metode civilizate în alegeri.**

(aplauze la PNȚ)

(**Vezi la fișier Etică V și PNL-1**) [.....]

-**Tătărescu** : "[....] din alegerile din iulie 1932, **înfrinții sunteți d-voastre din majoritate.** Știu , sunteți **o majoritate parlamentară** , o recunosc ; dar sunteți o majoritate înjghebată

cu ajutorul legii hulite , osîndite și ținuite la stîlpul tuturor vindictilor publice , sunteți **beneficiarii primei electorale** , împotriva căreia ați luptat.

Sunteți **o majoritate parlamentară** - da - dar sunteți **o minoritate electorală.**

Și sunteți o minoritate electorală înjghebată nu numai din silnicie și violență ,

dar sunteți **o minoritate electorală națională** ,

făurită **cu concursul unei minorități etnice.** (apaluze la PNL)

Iată ce reprezentați dvs. în Camera aceasta, și în fața opiniei publice a țării ."

-**Richard Franasovici** : "[...] noi suntem minoritatea , dar [...] **opoziția are 60 %** "

-**Tătărescu** : Vaida făcuse un proces de intenție liberalilor , pentru că afirmaseră că rezultatele sunt " o mistificare" ...trebuia să facă alegeri libere, și **au făcut alegeri prin silnicie și violență...**

-**Gr.Iunian** : Tătărescu a făcut campania în Gorj.Ce are de spus ?

-**Policarp Biețeanu** : în 1927, ca șef al PNL din Hotin, Tătărescu ...

i-a ținut în pădure zile întregi, furînd urnele ...ce curaj are acum ?!

-**Virgil Madgearu** : "Lup în piele de oaie, asta ești d-ta " ...

-**Armd.Clinescu** : Recunoașteți, toți, individual, că au fost alegeri libere ...

-**Ed.Mirto** : Să spună cum a fost la Teleorman ...

-**Gh.Tătărescu** : pentru că mă întrerupeți mereu ... vă fac o declarație :

nici unul dintre d-voastră nu va mai putea să vorbească în această Cameră de mîine încolo [...]

vă rog stăpîniți patimile acestei majorități

-**Vaida** : Vă rog ascultați pe d.Tătărescu ...

-**Tătărescu** : " ... nici o dată **nu m-am lăudat că [...] aș fi făcut alegeri imaculate**

și **n-am cerut** nici o dată **premiu de virtute** pentru acest fapt ..."

Și pentru că i se cer exemple, **PNL va deroga de la declarație,**

și va veni cu exemple la validări...

[.....] **d.prim- ministru**, astăzi , **a făcut profeții** , iar șeful d-voastră, **d.Maniu**,

acum două zile, **căutnd să angajeze viitorul** , **pronostica o guvernare de 4 ani**

pentru regimul insturat astăzi.[.....] **Eu cred că este un lapsus** ,

datorit emoției inevitabile a clipei reînscăunării în fotoliul prezidențial,

și că **nu a fost vorba de 4 ani, ci de 4 luni.** (aplauze le opoziție)

Înfrîngerea pe care ați înregistrat-o și care **vă va urmări pas cu pas**

în dezvoltarea dumnevoastră politică , **vă asigură un regim care** ,

nu poate depăși acest termen .Peste 4 luni ne vom reîntîlni iarăși.

Veți vedea atunci **în ce hal sunteți** și veți vedea că **din alegerile pe care le-ați prezidat**

d-le primministru, **s-a născut un regim care nu poate trăi !**

(apaluze prelungite la PNL, protestări la PNȚ)

Gh.Tătărescu / 2 aug.'32

29.) Validarea deputaților , pe provincii și județe

(DAD, validările, MO nr.4- 9 , 3-12 aug.1932)

[**LD: cuprinde liste, candidați, contestații, polemici despre desfășurarea alegerilor , validarea . Le aranjez într-o ordine aleasă de mine , nu în cea în care s-au desfășurat ședințele de validare.În plicuri, există xeroxuri cu ședințele .**

Deputații validați, la fișier Parlament.]

MUNTENIA și OLTENIA , 17 județe

(DAD, validările, MO nr.4- 9 , 3-12 aug.1932)

1.Ilfov- București -

(DAD, MO 4, 3 aug., p. 61)

Notă LD: PNL1+PNL-2 , au avut 43.664 voturi (față de PNȚ cu 38.212)

Dacă nu erau divizați, categoric câștigau alegerile.

PP+PNA , au avut **8804** .Uniți sau divizați, tot aceea ar fi fost.

Urcau ,doar, de pe locul V , pe locul III , și ar fi fost, astfel, al 3-lea partid, ca forță .

[LD: optează și rămân titulari cei "colorați" Nu am putut urmări pe toți

Dau tot pentru numele lor, pe care nu am de unde să le am altfel...]

S-au prezentat **15 liste , pentru 20 de deputați.**

Partidul	Voturile	Locul
PNȚ	38.212	1
PNL-ducist *	31.250	2
PNL-georgist	12.414	3
PȚ -Lupu	5.373	4
PP-Averescu **	4.382	5
PNA -Goga	4.422	6.
Sfatul Negustoresc	3.334	7
BMȚ (PCR)	2.877	8
PSD	2.716	9
P.Conserv.-Filipescu	1.981	10
LANC	1.351	11
P.Evreesc	1.273	12
PSI (pro-com.)	1.105	13
Gruparea "CZCodreanu"	895	14
Un.Naț. (Iorga-Arget.)	668	15

Alegători	Voturi exprimate			Votanți	Absenți
	Necontestate	Contestate	Anulate		
248.969	112.253	-	2.428	114.681	133.928

Nefiind contestații ACCuza le declară validate .

PNȚ- 16 ; PNL ducist 2 : PNL-georgist-1 ;

2.Argeș .Pitești

Județul alege **6 deputați** .S-au prezentat **10 liste** .

Se declară deputați:

PNȚ - 5 ; PNLducist - 1 : I.I.Purcăreanu

Partidul	Voturi	Locul
PNȚ	28.184	1
PNL-ducist	6.813	2
P.T-Lupu	3.183	3
PNL-georgist	2.674	4
PNA-Goga	2.010	5
LANC	636	6
P.Conservator	462	7
Uniun.Naț.	247	8
Gruparea "CZC"	205	9
Sfat negustoresc		10

Alegători	Voturi exprimate			Votanți	Absenți
	Necontestate	Contestate	Anulate		
57.223	44.582	5	1.240	45.828	11.107

Se validează.

3.Teleorman.Tg.Măgurele

Alege **6 deputați** , depuse **11 liste**

Repartiția mandatelor :

PNȚ ;PNL-1;PNL-2 ; PNA ; PP :

Partidul	Voturi	Loc
PNȚ	18.610	1
PNL-1 *	16.265	2
PNA	7.777	3

PNL-2	6.612	4
PP**	6.151	5
LANC	2.548	6
Un.Naț.	2.536	7
PȚ	1.272	8
SfatNgustoresc	543	9
P.C.	541	10
Liga Agr. -Garoflid	203	11

4. Buzău

14 liste depuse. Drept la **6 deputați**.

Validează listele ; aleg **6 deputați**, de pe primele **3 liste** ;

PNT ;PNL-1 ;PNL-2 :

Partidul	Voturi	Loc
PNT	20.281	1
PNL-1	6.672	2
PNL-2	3.682	3
Sfat Negustori	2.016	4
PNA	1.572	5
PP	745	6
PȚ	493	7
Bloc Cetățenesc(Forțu)	371	8
Un.Naț.	366	9
PC	231	10
P.Evreesc	128	11
Independ.	15	?
Independent	10	?
Independent	13	?

5.Romanați, Caracal

Depun **11 liste**.Au drept la **6 deputați**.

Sunt declarați deputați:

PNT ; PNA ;PNLducist ;

Partidul	Votanți	Locul
PNT	20.391	1
PNL-ducist	9.189	2
PNA	5.115	3
PNLgeorg.	4.381	4
PȚD-Stere	2.825	5
Un.Naț.	2.575	6
PȚ	2.489	7
PP	1.156	8
PSD	496	9
Bloc Cetățenesc-Forțu	157	10
Independ.	28	?

6.Dolj , Craiova

Depun **15 liste**. Dreptul la **10 deputați**.

103.676 alegători ; 89.607 votanți ; 13.874absenteiști

Deputații titulari :

PNT;PNL ducist ;PNL-georgist ; PȚ-lupist ; Un.Naț. ;

Partidul	Voturi	Loc
PNT	36.523	1
PNL-1	11.511	2
PȚ -Lupu	10.911	3
PNL-2	10.532	4
PNA	3.127	5
Un.Naț.	7.944	6
PP	1.489	7
Sfat Negust.	1.401	8
BMT (PCR)	738	9
Independ.	286	?
Independ.	200	?
Ind.	78	?

7.Dimbovița , Tîrgoviște

11 liste. Drept la **6 deputați**.

67.274 alegători, 57.714 votanți, 9.301 absenteiști.

Deputați validați :

PNT ;PNL ducist ;

Partidul	Voturi	Loc
PNT	33.070	1

PNL-ducist	9.644	2
PNL-georg.	4.586	3
PȚ-lupist	2.277	4
PP	2.171	5
PSD	1.306	6
PNA-gogist	1.276	7
Sfat Negust.	1.146	8
Un.Naț.	461	9
P.Conserv.	289	10
Independ.	346	?

8.Brăila

Drept la **6 deputați. .... 14 liste !**

40.580 alegători, 34.692 votanți, 5.826 absenți.

Deputați confirmați :

PNȚ ;PNL-ducist ;

Partidul	Votur	Loc
PNȚ	13.570	1
PNLducist	10.561	2
PNLgeorg.	3.230	3
PȚlupist	1.315	4
Un.Naț.	823	5
PP	637	6
Gruparea CZCodreanu	590	7
LANC	541	8
Sfat Negust.	548	9
PNA	478	10
P.Conserv.	454	11
P.Evreesc	346	12
PSD	345	13

9.Gorj ,Tg.Jiu

[LD Nu am toate datele. După deputații aleși, **a câștigat PNȚ** , urmat de PNL-1 și **PȚ-Lupu + Liga contra cametei- IDIsac** .

Deputații validați :

PNȚ ;PNL-1 PT : **IDIsac** (Ligacontra cametei) ,

10.Ialomița , Slobozia

[LD : Nu am datele toate .După deputații validați, aspect mozaicat.

Deputați validați :

PNȚ ;PNL-1;PNL-2: PP-Averescu

11.Mehedinți. Turnu Severin

8 liste, pentru **7 candidați**. 68.961 alegători.

Singurul județ în care sunt **anulate un nr.mare de voturi**.

Contestație R.Franasovici (PNL) , care cere invalidarea.Se respinge.

PNL ar fi fost pe primul loc. PNȚ pe locul IV . Polemici.

Totuși, PNȚ învinge.Dacă PNL era unit , ar fi obținut majoritate și așa.

Deci se poate vorbi de un **județ pro-liberal**.]

Sunt validați deputații :

PNȚ; PNA ; PȚ ;PNL-1 ;

Partid	Votanți	Loc	Observ.
PNȚ	20.057	1	
PȚ	13.295	2	
PNL-1	10.134	3	Contestă validarea și locul
PNA	4.024	4	
PNL-2	2.810	5	
PP	2.569	6	
Sfat Negust.	969	7	
BMȚ (PCR)	543	8	

12.Muscel , Cîmpulung-Muscel

9 liste, pentru **4 deputați**.

Deputați validați :

PNȚ ;PNL-1;

Partidul	Votanți	Loc
PNȚ	16.462	1
PNL-1	4.362	2
PȚ-lupist	1.932	3
PNL-2	1.671	4

PNA	479	5
Gruparea "CZCodreanu "	467	6
PP	385	7
Un.Naț.	380	8
Sfat Negust.	267	9

13.Olt, Slatina

10 liste, pentru **4 deputați**.

37.709 alegători, **31.848** votanți, **5.427** absenți

Victorie copleșitoare PNȚ. Deși pe locul II , PNL nu are deputat.

În schimb, PTȚ (loc III) primește un loc.

Deputații validați :

PNȚ : **D.Căpățeanu, Ilie Ionescu, Gh.Vișoiu**, (supleanți: Marin Ilinca)

PTȚ-lupist :**col.Traian Stoica** (supleanți: V.Manolescu, Nicu Pereth, N.Pădureanu)

Partid	Voturi	Loc
PNȚ	18.910	1
PNL-1	4.040	2
PTȚ	2.910	3
PNL-2	2.160	4
PNA	1.151	5
Un.Agr.	500	6
PP	1.182	7
Sfat Negust.	456	8
Liga Agrară-Garoflid	16	9
Ind.	8	?

14.Prahova ,Ploiești

16 liste, pentru **8 deputați**

PNȚ câștigă (28.582voturi) .Dar județul ar fi fost liberal dacă era unit (29.534)

Mai bine -zis ... forțe echilibrate, într-un județ politic mozaicat.

Deputați aleși :

PNȚ : **I.Mihalache, C.Gh.Breze1anu, Grig.Ivănceanu,G.Popescu-Gruia, P.P.Suciu, Gh.Șerb.Todorescu** (supleanți:P.Letzer, C.Rădulescu.)

PNL-2 : **N.Constantinescu -Bordeni** (supleanți: Spirea Sorescu, C.Papazol, preot.Dem.I.Dumitrescu, P.Deculescu, Alex.Negulescu, Gh.Vlaiculescu, ing.P.Constantinescu)

PNL-1 : **Dem.I.Nicolaescu** (supleanți: I.Ionescu Quintus, ict.Rădulescu, C.Hristodorescu, T.Ciocîrdel, ACNasopol, Gh.Georgescu, ing.N.Cătuneanu)

Partid	Votanți	Loc
PNȚ	28.582	1
PNL-1	19.301	2
PNL-2	10.233	3
PTȚ	2.379	4
PSD	1.616	5
P.Conserv.	1.167	6
Un.Naț. (Iorga, Vălenii !)	729	7
BMȚ (PCR)	609	8
PSI (pro- com.)	583	9
Sfat Negust.	518	10
PP	572	11
Grup."CZCodreanu "	389	12
P.Evreesc	228	13
P.Independ.	18	?

15.Vlașca , Giurgiu

10 liste , pentru **6 deputați**.

[LD : **PNȚ** câștigă copleșitor. Printre deputați, **Nae Ionescu** ,nu știu dacă ,ca ziarist ...]

Deputați validați :

PNȚ : **DRIoanișescu , Nae Ionescu, Const.Peciliă, Cristodor Ionescu, M.Marinescu** (supleanți: I.D.Constantinescu)

PNL-1 : **Dumitru luca** (supleanți : I.Coșoiu, C.Moteanu, I.D.Ionescu, preotTr.Popescu, Nic.Păunescu)

Partidul	Voturile	Locul
PNȚ	27.235	1
PNL-1	11.396	2
PP	3.356	3
PNL-2	3.033	4
PTȚ	2.274	5
PNA	1.496	6
Sfat Negust.	1.428	7

Un.Naț.	1.164	8
PSD	523	9
P.Conserv.	366	10

16. Vâlcea, Râmnicu Vâlcea

13 liste, pentru 5 deputați.

540.350 alegători, 44.451 votanți, 9.547absenteiști.

PNȚ cîștigă detașat. **Fief al lui Duca**, PNL are scor modest .

Chiar unit cu PNL-2, nu ar fi biruit. Ca o chestiune ... ridicolă, "independenții" nu par a fi avut mai multe voturi, decît în familie... încît nu știu ce a fost în capul lor...]

*O contestație : Dinu Simian

" La județele **Storjineț, Vâlcea și Rădăuți** , am prezentat **o contestație[...]**

la distribuirea mandatelor.

Deputați aleși : PNȚ PNL- 1 PȚ-Lupu

Partid	Voturi	Locul
PNȚ	23.532	1
PNL-1	8.613	2
PȚ	3.546	3
PNL-2	3.512	4
PNA	1.787	5
Sfatul Negust.	1.046	6
PP	266	7
LANC	271	8
Un.Naț.	290	9
Independ.	14	?
Ind.	5	?
Ind.	7	?
Ind.	17	?

MOLDOVA - 14 județe

(DAD, validările, MO nr.4- 9 , 3-12 aug.1932)

1. Baia , Fălticeni

12 liste, pentru 4 deputați.

34.696 alegători, 28.395 votanți, 5.987 absenteiști .

Învingător, LANC. Dacă ar fi fost uniți, liberalii ar fi fost primii .

PNL-1, deși este pe locul III, nu are nici un deputat .

PNL-2 și PȚ, în schimb, au cîte 1 loc. Nu știu de ce.

Deputați aleși :

PNȚ : PNL-2 : LANC : PȚ :

Part	Votanți	Loc
LANC	7.841	1
PNȚ	6.412	2
PNL-1	3.989	3 [De ce nu are deputat ?]
PNL-2	2.875	4
PȚ	2.298	5
PP	900	6
Sfat Negust.	768	7
PNA	704	8
Un.Naț.	581	9
PSI (pro.comuniști)	534	10
P.Evreesc	457	11
Grup."C.Z.Codreanu"	371	12

2. Tecuci

18 liste, pentru 4 locuri . 7 " independenți"

34.711 alegători, 26.133 votanți, 8.578 absenteiști .

LD: este interesant ! În Muntenia a fost o singură contestație, la Mehedinți.

În Moldova, se pare, atmosfera a fost mai ... dură.

Sunt 14 contestații , care reclamă nereguli: propagandă la secția de votare ; folosirea de cărți de alegător false ; bătăia unor candidați; focuri de armă în ajun de alegeri.

Reclamațiile sunt reciproce , nu se mai înțelege care pe care ...

Puse la vot, au fost respinse, ca netemenice ..

Deputați aleși :

PNȚ : PNL-2 :

Partid	Voturi	Locul
---------------	---------------	--------------

PNȚ	12.919	1
PNL-2	3.117	2
PNL-1	2.978	3
Grup."CZCodreanu"	2.552	4
PP	1.778	5
Sfat Negust.	629	6
PȚ	608	7
PNA	603	8
Un.Naț	249	9
P.Evreesc	192	10
8 Independenți , cu voturi între 26-5		

3. Botoșani , Săveni,

12 liste, pentru **5 deputați**. 44.412 alegători, 37.633 votanți, 6.404 absenteiști .

1 contestație (considerată de mică însemnătate)

(Raportor la validări, **Mircea Al.Vaida - LD .cine este ?**)

[LD: După Fălticeni, al doilea **mare succes LANC** .

Adăugându-se succesul Grupării Codreanu,

se poate constata un puternic curent antisemit.

LANC este pe locul I, dar prin redistribuire sau...altceva,

PNȚ adjudecă 3 locuri și cuziștii primesc doar unu !]

Chiar dacă nu erau divizați, liberalii tot nu câștigau.]

Deputați aleși :

PNȚ LANC

Partid	Voturi	Loc.
LANC	11.301 (25,44%)	1
PNȚ	7.870	2
PNL-1	5.330	3
PNL-2	2.857	4
Grup"CZCodreanu "	2.169	5
PȚ	2.067	6
P.Evreesc	1.514	7
PP	1.385	8
Sfat Negust.	813	9
Un.Naț. (Iorga !)	509	10
PNA	419	11
"Blocul mîntuirii țării "	89	12

[LD:?!]

4. Fălcu , Huși

10 liste, pentru **4 deputați** . 24.877 alegători, 20.326 votanți, 4.382 absenteiști

Nici o contestație. Deși pe locul I este PȚ , din nou PNȚ ia 3 locuri , iar PȚ doar 1 .

Probabil asta este "jocul " primei electorale.

LANC + Grup Codreanu, depășește PNȚ, dar sunt sub PȚ

Se poate vorbi despre confruntarea unui **curent țărănist radicalizat ,**
cu curentul antisemit.

Deputații validați :

PNȚ : PȚ :

Partidul	Voturi	Locul
PȚ	7.021	1
PNȚ	4.700	2
LANC	2.830	3
PNL-1	2.428	4
PNL-2	1.165	5
Grup"CZCodreanu "	815	6
PNA	377	7
Un.Naț.	315	8
P.Evreesc	148	9
PP	124	10

5. Bacău

[LD nu am toată informația]

Deputați validați :

PNȚ PNL-1 LANC PNL-2

6. Putna , Focșani, Panciu, Pașcani

11 liste, pentru **5 candidați**. 43.493 alegători, 35.113 votanți, 7.832 absenteiști

Deputați validați:

PNȚ PNL-2 PNL-1 :

Partid	Voturi	Loc
PNȚ	16.219	1

PNL-2	5.820	2
PNL-1	5.365	3
Grup"CZCodreanu"	3.252	4
PNA	1.294	5
Un.Naț.	1.094	6
PP	721	7
P.Evreesc	447	8
Ind.	19	
Ind.	16	
Ind.	25	

7. Tutova, Bârlad

[LD : nu am toate datele .ÎnTutova a câștigat **I.Z.Codreanu -tatăl** alegerile parțiale din timpul legislaturii lorga, ocazie cu care a fost scandaluri care vor duce la.... dizolvarea grupării (considerată ilegală de noul guvern) Acum, **Ion Z.Codreanu** este reales.

Se poate vorbi despre **un curent antisemit** care începe să turbure atmosfera....]

Deputați aleși :

PNȚ : **PNL-1** Grup."CZC"

8. Râmnicu Sărat

14 liste, pentru **4 deputați**. 40.262 alegători, 33.448 votanți, 6.454 absenteiști .

PNȚ câștigă alegerile cu detașare.

Deși pe locul 5, **Uniunea Națională** primește un loc ,

în **detrimentul Grupării Codreanu** (loc 3) .Dar asta este , probabil,

în operațiile de "redistribuire", pentru că nu este contestație.Așa ar fi,dacă...

chestiunea nu s-ar repeta , caz în care se poate vorbi de **încercarea de anihilare a antisemitismului]**

Deputații validați :

PNȚ : PNL-1 Uniunea Națională :

Partidul	Voturi	Loc
PNȚ	16.270	1
PNL-1	6.630	2
Grup"CZC"	2.944	3 (?)
PNL-2	2.545	4 (?)
Un.Naț.	2.039	5 (?)
PNA	1.436	6
PȚ	1.014	7
Sfat Negust.	548	8
P.Conserv.	250	9
PP	196	10
4 Independenți	60-5	

9. Roman

16 liste pentru **4 deputați**. 33.363 alegători, 27.462 votanți, 5.779 absenteiști

Deși **LANC** este pe **primul loc**, locurile sunt **redistribuite la PNL-1 și PNȚ**

Deputați validați :

PNL-1 PNȚ LANC

Partidul	Voturi	Loc
LANC	15.256	1 (?)
PNȚ	11.832	2
PNL-1	4.896	3
PNL-2	1.733	4
Sfat Negust.	666	5
PNA	561	VI
PȚ-Lupu	559	VII
P.Evr.	522	VIII
Grup"CZCodr."	363	IX
Un.Naț.	174	X
PP	141	XI
P.Conserv.	77	XII
3 Ind.	75 - 17	

10. IASI

13 liste, pentru **8 deputați**. 50.127 alegători, 39.220 votanți, 10.674 absenteiști .

Scor foarte strâns, într-un **spectru politic "etalon" pentru Moldova**, deosebit de cel din Muntenia-Oltenia (din Vechiul Regat)

/ Este de observat faptul că, **uniți, liberalii ar fi câștigat alegerile**,dar și așa,

se poate vorbi de **o polarizare echilibrată PNL-PNȚ**.

/ Este de constatat **creșterea curentului antisemit** , deocamdată cu dominarea **LANC**,

însă cu tendință de creștere a **Gărzii de Fier**.

/ Este de semnalat o **ascendență a PSI** (, radical, pro-comunist : 1.218voturi) , față de **PSD** (214 voturi)

/ Este ,poate, locul cel mai potrivit (avînd în vedere evoluțiile viitoare) , de a lua în discuție **problema antisemitismului** sub varii aspecte :

Nu poate fi negat ; substratul realităților ; mentalități ;politici ;

Politica evreească : minoritate sau nu ? Partid politic separat sau integrare ?

Curentele antisemite :specific românesc, contaminări, influențe externe.

Deputați aleși :

PNL-1 PNȚ PNL-2 LANC

Partidul	Voturi	Loc
PNȚ	11.709	1
LANC	7.255	2
PNL-1	6.313	3
PNL-2	6.249	4
PP	1.714	5
PSI (pro-com.)	1.218	6
Grup"CZC"	1.011	7
PNA	853	8
P.Evreesc	844	9
Sfat Negust.	439	10
PȚ-Lupu	332	11
PSD	214	12
P.Conserv.	146	13

11. Dorohoi , Darabani, Mihăileni , Rădăuți-Prut

12 liste, pentru 4 deputați .

41.831 alegători, 36.915 votanți, 4.625 absenteiști. Nici o contestație.

Puternic curent antisemit .LANC pe primul loc , urmat la distanță de PNȚși PNL-1.

Gruparea"CZC" în ascensiune.

Dacă PNL nu era divizat, trecea înaintea PNȚ, dar nu depășea LANC.

Din acest p.d.v. , "prima electorală" cosmetizează realitatea.

Deputații validați :

LANC , PNL-1 . PNȚ

Partid	Voturi	Loc
LANC	11.067	1
PNȚ	7.877	2
PNL-1	6.000	3
PNL-2	2.572	4
Grup"CZCodreanu"	1.827	5
PP	1.706	6
P.Evreesc	1.260	7
PȚ	897	8
Un.Naț.	984	9
PNA	854	10
Sfat Negust.	596	11
"Bloc cetățenesc -Forțu	141	12

12. Covurlui , Galați

15 liste, pentru 7 deputați. 42.645 alegători, 31.092 votanți, 11.335 absenteiști.

Nici o contestație.Poate fi considerat **județ"liberal"**

Gruparea "CZCodreanu" devansează LANC, urcă pe locul 2,

foarte aproape de PNȚ. Mic succes PNL-georgist, insucces PNL-ducist.

Dacă **PNL** nu ar fi fost divizat .... cîștiga categoric județul.

Prin redistribuire, **PNA -Goga** prinde 1 loc., deși era pe locul 5, după PNL-1]

Deputat validați :

PNȚ : PNL-2 : PNA LANC :

Partide	Voturi	Loc
PNȚ	6.221	1
Grup "CZCodreanu"	6.077	2
PNL-2	4.702	3
PNL-1	4.365	4
PNA	1.933	5
Sfat Negust.	1.364	6
PȚ	1.177	7
PSD	1.120	8
PP	890	9
Un.Naț.	889	10
BMT (comunist)	473	11

P.Evreesc	410	12
LANC	250	13
P.Conserv.	166	14
Independ.	309	?

13. Neamț , Piatra Neamț

13 liste, pentru 4 deputați. 44.440 alegători, 34.324 votanți, 10.002 absentești.

Nici o contestație. **PNȚ câștigă convingător.** Poate fi considerat **județ " țărănist"**

Nici uniți, liberalii n-ar fi avut șanse.

Puternic curent antisemit : Garda de fier în ascensiune , încă din timpul guvernării Iorga,

devansează net LANC. Firavul curent socialist , divizat între PSD și PSI.

Deputați validați :

PNȚ : PNL-1 : Grup "CZC" :

Partid	Voturi	Loc
PNȚ	17.759	1
Grup " C-Z-Codreanu "	5.281	2
PNL-1	5.081	3
PNL-2	1.946	4
Un.Naț.	821	5
Sfat Negust,	497	VI
PSI (pro.com,)	389	VII
PȚ	365	VIII
P.Evreesc	353	IX
PSD	237	X
LANC	266	XI
PP	177	XII

14. Vaslui

[LD: nu am toate datele.]

Deputați aleși :

PNȚ : PNL-1 :

TRANSILVANIA, 20 județe

(DAD, validările, MO nr.4- 9 , 3-12 aug.1932)

[LD: **PNȚ-ul, ardelenii, își adjudecă majoritatea locurilor,** încât se poate demonstra statistic **particularismul, regionalismul, ardelenilor** față de alte partide considerate

" regățene" , **nu pe criteriile doctrinare.** Mai degrabă se cartelează cu germanii, cu ucrainenii, cu maghiarii chiar (cazul Odorhei) , pentru a stăvilă accesul celorlalte partide românești.

Cam la fel cu partidele minorităților etnice .

Sau... cam la fel **cum era în Austro-Ungaria,**

doar că... cu **ținta îndreptată spre "adversarii" regățeni !**

dar cu **cucerirea puterii centrale...** pentru care fac caz !

[LD: legenda cu o mai avansată educație politică, prin nimic demonstrată.

Singurul fenomen : **un masiv absentism** , căruia nu-i pot da explicații .

[LD: ca lideri, **majoritatea sunt avocați,** ușor de identificat pentru că au particola "dr."

Există câteva **județe etalon** , cu situații specifice (vezi mai jos)

1. Alba, Alba Iulia

10 liste , pentru 5 deputați. 55.314 alegători, 37.132 votanți, 16.870 absentești

Contestație dr.Lupu (susținută de Adam Popa) : nereguli, abuzuri. Polemică înverșunată.

Se rostesc cuvinte "neparlamentare" , care nu se trec în stenogramă.

Se aleg numai **ardelenii penetiști.**

Deputați validați :

PNȚ :

Partidul	Voturi	Loc
PNȚ -Maniu	22.529	1
P.Maghiar	3.098	2
PNL-1 IGDuca	2.890	3
PSD	1.906	4
Un.Naț. Iorga-Argetoianu	1.743	5
PȚ-Lupu	1.589	6
PNA-Goga	1.226	7
PNL- 2, Gh.Brătianu	925	8

P.Evreesc	546	9
PP-Averescu	526	10

2.Arad

14 liste, pentru **9 deputați**. 117.288 alegători , 88.375 votanți, 28.440 absenteiști .

Toate locurile adjudecate de PNȚ , eventual de un reprezentant al **PGerman** , cu care încheiase cartel. În pofida acestui masiv, dar aparent , succes electoral, trebuie ținut seama că cifra reprezintă doar **?% din alegători și ?% din voturi**. Toate celelalte partide se simțeau frustrate prin nereprezentare , făceau o dîrză opoziție. Altfel, cred că totul era legal.Venise rîndul PNȚ să exploateze din plin prima electorală, pe care o hulise atîta ! Nici o contestație.Dar rezultatul este șocant .

Dar cca 70% dintre ardeleni votaseră pentru partidele adversare PNȚ--ului !

Nu mai era scorul din 1928.Nu era vorba de "regățeni"

Ungurii,cu peste 10.000 voturi ,aveau motive de frustrare !

Liberalii ardeleni (PNL-1 și 2) , cu cca 14 000 voturi , nu mai puteau fi stigmatizați ca "dușmani" !]

Deputați validați :

PNȚ :

<u>Partidul</u>	<u>Voturi</u>	<u>Loc</u>	<u>Procent</u>
PNȚ	40.000	1	
PNL-1	10.558	2	
P.Maghiar	10.545	3	
PȚ	4.420	4	
PNL-2	3.445	5	
PNA	2.808	6	
Grup"C.Z.Codreanu"	2.697	7	
Liga Agrară-Garoflid	2.302	8	
Sfat Negust.	2.192	9	
PSD	1.573	10	
P.Evreesc	1.387	11	
PSI	811	12	
Un.Naț.	768	13	
PP	694	14	

3.Bihor , Oradea, Beius

14 liste, pentru **9 deputați**. 125.691 alegători, 74,720votanți, **50.130 absenteiști** .

[LD: Aceleași observații ca la Arad .**Absenteism masiv** .]

Deputați validați :

PNȚ : P.Maghiar :

<u>Partidul</u>	<u>Voturi</u>	<u>Loc</u>
PNȚ	32.215	1
P.Maghiar	10.987	2
PNL-1	6.474	3
PȚ	5.736	4
Un.Naț.	3.709	5
PNA	2.350	VI
Liga Agrară-Garof.	2.210	VII
P.Evreesc	2.083	VIII
PNL-2	1.765	IX
PSD	1.707	X
P.Consrv.	1.389	XI
LANC	742	XII
PP	499	XIII
Ind.	130	

4.Brașov.

14 liste pentru **3 locuri** . 47.091 alegători, 29.253 votanți, **17.838 absenteiști**

Deputați validați :

PNȚ + P.German P.N Maghiar :

<u>Partidul</u>	<u>Voturi</u>	<u>Loc</u>	<u>Procentaj</u>
PNȚ	14.307	1	
P.Maghiar	4.041	2	
PNL-1	3.576	3	
PSD (soc.)	1.523	4	
BMT (com.)	909	5	
PȚ	904	6	
PP	686	7	
P.Conserv.	488	8	
PNA	411	9	
P.Evreesc	343	10	
Un.Naț.	157	11	

5. Ciuc. Miercurea Ciuc, Gheorghieni

8 liste, pentru **3 locuri**. 39.648 alegători, 21.681 votanți, 17.491 absentești.

[LD: deși PNȚ este pe locul 2, Comisia Electorală Centrală a dat **un loc P.P.**

La Ciuc, din partea PNȚ a candidat **Zaharia Boilă** (avocat, publicist), **care a căzut**.

Nemulțumit, el a făcut o întâmpinare, în care a arătat că la Ciuc, Storojineț, Cîmpulung și Făgăraș, lista PNȚ a căzut. El a arătat că la Ciuc, P. Maghiar a întrunit doar 53 % deci ar fi avut dreptul la 2 mandate din 3. Lista PNȚ a obținut 19 %, iar PP doar 9,5 %.

El protestează, apelînd la Lege, la logică... dar a rămas așa.

(Cf. "Dimineața" 24 iul. '32)

Statistica este interesantă pentru că ar putea da

o oarecare indicație privind românii (bărbați, alegători) **din Ciuc**,

pentru că este puțin posibil ca ungurii să fi votat cu partidele românești.]

Deputați validați :

PP- Averescu : P. Maghiar :

Partidul	Vot	Loc	Procent
P. Maghiar	11.508	1	
PNȚ + PNG	4.015	2	
PP	2.050	3 (!)	
PȚ	1.202	4	
PNL-1	882	5	
P. Conserv.	630	6	
PNL-2	365	7	
P. Evreesc	343	8	

-

6. Cluj

12 liste, pentru **6 deputați**. 78.358 alegători, 40.870 votanți, 37.870 absentești

(aproape 50%!) Deci ... rezultatul are în spate această realitate

Ca și în cazul Iașului (pentru Moldova) consider Clujul (exceptînd județele compact-maghiare)

ca un "etalon" pentru Ardeal :

/ Dușmănia regăteni -ardeleni a avut consecințe din cele mai nefaste pentru cimentarea unor relații firești (inclusiv politice) între români;

/ PNȚ a cîștigat alegerile, dar nu se poate spune că Clujul era un județ "național-țărănist";

dimpotrivă, succesul lupiștilor demonstrează existența unor "țărăniști radicali"

/ Dizidențele încurajate (sau inspirate) de Carol al II-lea, care au dus la ruperea unor partide

(acțiunea Gh. Brătianu, O. Goga) va evolua, treptat, spre situații anormale.

Dacă Liberalii nu erau divizați, erau pe locul 3, înaintea lui Lupu;

/ Dacă pentru maniști, era de preferat un Adonis Popov sau Fritz Konert, decît un

Al. Lapedatu,

Goga, Iorga ș.a. ... declarați "dușmani" ... asta spune mai mult decît orice considerații privind mentalitatea ardelenescă.

/ Este interesant un lucru: de ce la Cluj, totuși, nu se manifestă antisemitism ?

Deputați validați :

PNȚ : PȚ : P. Maghiar :

Partidul	Voturi	loc	Procent
PNȚ	14.135	1	
P. Maghiar	7.379	2	
PȚ	3.482	3	
PNL-1	3.239	4	
Sfat Negust.	2.115	5	
PNL-2	1.828	6	
PSD	1.714	7	
P. Evreesc	1.514	8	
PNA-Goga	1.435	9	
Un. Naț. Iorga-Arget.	573	10	
P. Conserv.	436	11	
PP	385	12	

7. Făgăraș

10 liste, pentru **3 deputați**. 24.827 alegători, 18.139 votanți, 6649 absenți.

Prin redistribuire, nu se dau locurile cf. palmaresului electoral

Deputați validați:

PP : Un.Naț : P.Ț :

Partide	Voturi	Loc
PNȚ	8.856	1
PNL-1	1.973	2
PȚ	1.562	3
PP	1.459	4
Un.Naț.	1.085	5
PNL-2	991	6
P.Maghiar	515	7
PSD	496	8
Grup "CZCodreanu"	494	9
PNA	237	10

8.Hunedoara , Deva,Petroșani (Valea Jiului)

13 liste pentru **9 deputați** . 88.330 alegători, 63.500 votanți, **24.202 absenteiști**

Județ mozaicat politic, social și etnic.

Toate locurile ... date PNȚ. Evident câștigător în cifre, dar avînd jumătate din votanți contra,

și peste 70 % din alegători nepartizani.

La acest județ, din partea PNȚ a fost ales **Sever Dan**.

Cum el a fost numit administrator la Banca Națională, a demisionat din mandatul de deputat.

Cum pe lista PNȚ nu existau supleanți, **locul a fost declarat vacant** , urmînd să se facă **noi alegeri**.

La alegerile următoare, județul va fi confruntat cu mari "bătălii" electorale.

Nu am toate datele.Interesant este titlul acesta de **dr.** pe care , în Ardeal,

îl aveau avocații , și care dau o idee privind structura socială a partidului.

Deputați aleși :

PNȚ :

Partidul	Voturi	Loc
PNȚ	34.358	1
PNL-1	7.797	2
PSD	4.025	3
P.Maghiar	3.851	4
PȚ	2.463	5
Grup "CZCodreanu"	2.221	6
PP	2.105	7
PNL-2	1.403	8
PNA	1.278	9
P.Evreesc	726	10
Un.Naț.	784	11
Liga Agrară-Garoflid	746	12
P.Conserv.	428	13

9.Mureș .Tg.Mureș,Reghin

8 liste, pentru **6 deputați**. 72.661alegători, 44.457 votanți, **27.822 absenteiști**.

[LD: remarc **masivă populație româneacă** (la un loc, peste 29.000 votanți) ,

tot spectrul politic, minoritățile etnice "clarificate " pe linie specifică :

germanii cu guvernul ; **ungurii**, masiv, împreună; mare parte din **evrei**, separat .

Deputați aleși :

PNȚ : PNA PNMaghiar :

Partid	Voturi	Loc
PNȚ	17.251	1
P.Maghiar	13.669	2
PNA	4.795	3
Un.Naț.	1.981	4
P.Evreesc	1.714	5
PNL-1	1.772	6
PNL-2	1.391	7
P.Conserv.	678	8

10.Maramureș, Sighet

13 liste, pentru **6 deputați** . 40.836 alegători, 22.657 votanți, **18.104 absenteiști**.

Interesantă configurația politică și etnică.

Partidele românești dispersate.PNȚ câștigător relativ (cartel cu germanii și ucrainenii)

P.Evreesc câștigă un loc . Din acest p.d.v., este un **județ "etalon"** ,

pentru exemplificarea angajării minoritarilor,

mai ales a evreilor, în luptă specific minoritară.

Curentul antisemit (LANC+Garda) , pe locurile 4, respectiv 12, nu are aderenti mulți (dar fac o propagandă gălăgioasă ,iscind valuri în presă !)

Deputați validați :

PNȚ : P.Evreesc :

Partidul	Voturile	Loc
PNȚ +PG+PUcr.	8.504	1
P.Evreesc	3.750	2
PNL-1	3.094	3
LANC	2.353	4
P.Maghiar	1.266	5
PT	1.089	6
PNA	598	7
PSD	582	8
Sfat Negust.	338	9
PNL-2	256	10
Un.Naț.	204	11
Grup "CZCodreanu"	175	12
PP	56	13

11.Năsăud ,Bistrița-Năsăud

13 liste, pentru 3 deputați. 38.703 alegători, 25.916 votanți, **12.568 absentești** [LD: **PNȚ - victorie relativă, prin germani ,evreii, separat,devansează P.maghiar (de obicei votau cu ungerii)]**

Deputați aleși :

PNȚ : PNA-Goga :

Partidu	Voturi	Locul
PNȚ	14.439	1
PNA	2.069	2
PNL-1	1.807	3
PT	1.361	4
P.Evreesc	859	5
P.Maghiar	854	6
Un.Naț.	768	7
LANC	752	8
PSD	712	9
PȚD- Stere	681	10
Sfat Negust.	401	11
PNL-2	397	12
PP	43	13

12.Odorhei , Odorheiul Secuesc

[LD : nu am toată informația. În orice caz, **PNȚ în cartel cu fracțiune maghiară]**

Deputați validați :

PNȚ : **dr.Virgil Solomon , dr.Rety Imre**

PNMaghiar : Iosif Willer, Francisc Laar

13.Satu Mare, Baia Mare

11 liste, pentru 6 deputați. 75.797 alegători, 51.787 votanți, **23.204 absentești.** **PNȚ** câștigă, dar cu aportul **germanilor ; minoritățile predomină (maghiari, evrei) ; Partidele de doctrină , cu ramificație națională, sunt dispersate, pulverizate , dar, la un loc , reprezintă ceva : PNL-1 și 2, PSD, PNA, Un.Naț.**

Deputați validați :

PNȚ : P.Maghiar :

Partid	Voturi	Loc
PNȚ	21.748	1
P.Maghiar	9.124	2
PSD	4.524	3
P.Evreesc	3.243	4
PNL-1	3.136	5
Un.Naț.	2.026	6
PT	1.924	7
PNL-2	1.639	8
PNA	1.537	9
Sfat Negust.	1.453	10
LANC	324	11

14. Sibiu .

13 liste , pentru 5 candidați . 57.040 alegători, 35.307 voturi, **21.624 absentești.**

Câteva observații :

/ cei care înclină balanța în județ, sunt germanii ; politica "săsească" (cartel cu guvernul) ,

realizează această **"rotativă"** .Așa se explică rolul în guvern lorga,
iar pe viitor, sigur succesul liberalilor, o dată ajunși la guvern.Mai poate fi remarcat :
/ Succesul evident al **PNL-1** ;
/ Începutul ascensiunii **Gărzii de Fier** ;
/ **PSI** (pro-comunist) devansează **PSD** ;

Deputați validați :

PNȚ : PNL-1 :

Partidul	Voturi	Loc
PNȚ+ PGerman	19.598	1
PNL-1	5.423	2
Grup "CZCodreanu"	1.992	3
PNA	1.898	4
PSI	1.093	5
P.Maghiar	1.058	6
PNL-2	832	7
Sfat Negust.	617	8
PȚ	484	9
PSD	415	10
PP	366	11
Un.Naț.	144	12
P.Evreesc	255	13

15.Someș , Dej

11 liste, pentru **5 deputați**. 58.064 alegători, 36.408 votanți, **20.918** absenteiști
/ LD puternic curent țărănist (succes lupist), ceea ce va întări PNȚ la refuziune ;

Deputați validați :

PNȚ : PȚ-Lupu :

Partid	Voturi	Loc
PNȚ +P.Germ.	15.752	1
PȚ	6.681	2
P.Maghiar	2.832	3
PNL-1	2.386	4
PSD	2.131	5
Sfat Negust.	1.793	6
P.Evreesc	1.602	7
PNA	828	8
PNL-2	782	9
Un.Naț.	625	10
P.Conserv.	280	11

16.Sălaj, Carei, Zalău, Bădăcin

12 liste , pentru **6 deputați** . 86.187 alegători, 63.401 votanți, **22.123** absenteiști .

LD : Fieful lui Iuliu Maniu. 2/3 din alegători au votat, totuși, cu alte partide,
ceea ce confirmă zicala "Nimeni nu e profet în țara lui ! "

Destul de puternic **curent țărănist "radical"** , dovedit prin succesul lui **Lupu**,
unul din cei mai virulenți adversari ai fuziunii PȚ cu PNR.

În rest, nota specifică pentru județele din Ardeal.

Deputați validați :

PNȚ : P.Maghiar :

Partide	Voturi	Loc	Procent
PNȚ +PG + Ucr.	23.216	1	
P.Maghiar	13.821	2	
PSD	6.858	3	
PȚ	4.555	4	
Un.Naț.	3.251	5	
PNL-1	2.746	6	
P.Evreesc	2.302	7	
PNA	1.853	8	
LANC	1.446	9	
PNL-2	936	10	
P.Conserv.	734	11	
PP	272	12	

17.Turda

13 liste, pentru **4 deputați**. 46.164 alegători, 29.215 votanți, **16.803** absenteiști .

Printre puținele județe ardelențești în care **Garda de Fier** repurtează succes electoral,
plasându-se pe **locul 3** , după PNȚ și P.Maghiar.

Deputați validați :

PNȚ : P.Maghiar :

Partidul	Voturi	Loc
PNȚ +PGerman	10.065	1
P.Maghiar	4.795	2
Grup "CZCodreanu"	3.855	3
PNL-1	2.790	4
PȚ	2.140	5
PNA	1.071	6
PNL-2	943	7
Sfat Negust.	921	8
BMȚ (PCR)	888	9
P.Evreesc	427	10
PSD	325	11
Un.Naț.	69	12

18.Târnava Mare, Sighisoara .

[LD: nu am toate datele.Este un **succes țărănist -lupist** semnificativ]

Deputați aleși :

PNȚ + P.Germ : **P.Ț** : **P.Maghiar** :

19.Târnava Mică , Blaj

[LD: nu am toate datele , dar din nou **succes țărănist -lupist**]

Deputați aleși :

PNȚ + P.German : **PT-Lupu** :

20.Trei Scaune , Sf.Gheorghe, Covasna , Tg.Secuiesc

12 liste pentru **2 deputați**. 35.763 alegători, 21.898 votanți, **13.776 absentești** .

Dominare masivă a **PMaghiar**.

Prin prima electorală , se alege și un **deputat PNȚ**.

Este de remarcat **succesul socialist** (PSD+PSI+BMȚ)

O pătrundere deloc semnificativă, și dispersată, a partidelor românești.

Deputați validați :

PNȚ+ PGerman + fracțiune maghiară ? : P.Maghiar :

Partidul	Voturile	Loc
P. Maghiar	11.030	1
PNȚ	2.942	2
PSI (pro-com)	1.565	3
PNL-2	1.521	4
PNL-1	959	5
PP	861	6
PȚ	702	7
Un.Naț.	678	8
PSD (soc)	626	9
PNA	552	10
BMȚ (PCR)	385	11
LANC	128	12

BANAT , 3 județe

(DAD, validările, MO nr.4- 9 , 3-12 aug.1932)

1.Timiș -Torontal , Timișoara

13 liste pentru **10 deputați** . 135.788 alegători, 105.799 votanți, **29.477 absentești**.

LD : Cel mai mare județ, cel mai mare nr. de alegători și de deputați.

Dar, rezultat foarte interesant, echilibrat , privind tot **spectrul politic** al momentului :

/ **La partidul guvernamental, echilibrul fragil**, depinzând de germani ;

/ **Toate locurile ocupate de lista PNȚ : 7 + 3** , probabil și datorită "primei" .

/ Peste 60% din electorat , contra PNȚ ;

/ Dacă **liberalii** n-ar fi fost divizați, ar fi fost pe locul 2, înaintea ungarilor ;

/ Este **activ PSD** dar și **LANC**

Deputați validați : PNȚ :

Partidul	Voturi	Loc
PNȚ +PG	39.949	1
P.Maghiar	10.534	2
PNL-2	8.644	3
PNL-1	8.035	4
PSD	6.360	5
LANC	6.174	6
PNA	5.397	7
PȚ	4.515	8
Liga Agr.Garoflid	3.061	9

P.Evreesc	2.017	10
Un.Naț.	2.004	11
P.Conserv.	1.669	12
PP	786	13

2.Caras , Reșita

13 liste, pentru **5 deputați**. 60.813 alegători, 46.321 votanți, **14.023 absenteiști**

Deputați validați :

PNȚ + P.Germ. : **PSD** :

Partidul	Voturi	Loc
PNȚ + PG	26.423	1
PSD	6.975	2
PNL-1	2.803	3
PNL-2	1.955	4
PNA	1.868	5
PȚ	1.209	6
Grup"CZCodreanu"	1.083	7
Liga Agrară-Garoflid	951	8
P.Maghiar	924	9
LANC	479	10
P.Conserv.	168	11
PP	161	12
P.Evreesc	90	13

3.Severin, Lugos

13 liste pentru **6 deputați**. 64.365 alegători, 52.330 votanți, **12.035 absenteiști**.

Aceleașu fenomene , ca în toate județele...

Deputați aleși :

PNȚ :

Partidul	Voturi	Loc
PNȚ	29.563	1
PNL-1	6.369	2
PȚ	3.630	3
P.Maghiar	2.137	4
Liga Agr.Garof.	2.024	5
PNA	1.995	6
Un.Naț.	1.354	7
PSD	1.212	8
PNL-2	599	9
P.Evreesc	578	10
LANC	544	11
Bloc cetăț -Forțu	461	12
PP	19	13

BASARABIA , 9 județe

(DAD, validările, MO nr.4- 9 , 3-12 aug.1932)

LD : Din p.d.v politic, Basarabia are câteva caracteristici comune județelor moldovenești

dar și ceva **specific**. Deși , formal , cu aceleași partide și programe, în Basarabia **totul este mai radical** , și ,uneori, pasional , subversiv, centrifug.

Este de discutat **cît și cum** , această **radicalitate** se datorează :

▣ **stării economice precare**, accentuate în timpul **crizei economice**;

▣ **greșelilor și neglijențelor administrației românești** ;

▣ **resentimentelor minorităților** (despre rușii din Basarabia nu am aflat mai nimic ; evreii basarabani, în majoritate rusofoni, nu urmează politica UER)

▣ **propagandei bolșevice** , deci contaminării de dincolo de Nistru, pe care Moscova, Kominternul, a întreținut-o de pe teritoriul **RSSMoldovenești din Transnistria**.

Pentru că :

/Exista un puternic **curent țărănist** , cu mesaj mult **mai radical** decît în Vechiul Regat .

Așa se explică existența celor **3 partide frînturi** : PNȚ, PȚ-Lupu, PȚD-Stere ;

/ Există "**un caz** " - **STERE** - (care în regat a avut o semnificație politică aparte, nu lipsit de resentimente și ranchiună), iar **în Basarabia** a luat proporția unei

legende a frustrării , a nedreptății ;

/ Există un puternic **curent social radical antisemit**, care aduce victoria sau poziții bune , în toate județele, fie a **LANC**, fie a **Gărzii de Fier** : **Cahul, Bălți, Ismail** ,

Orhei , Tighina (pierdut prin redistribuire) ;

/ Există un **curent socialist** , mai **radical** decât în Vechiul Regat , care aduce victoria **PSD** chiar în județe fără industrie sau clasă muncitoare : **Ismail , Cetatea Albă ;**

/ **Evreii** sunt organizați în **partid propriu**, au scoruri importante în fiecare județ , și câștigă în **Hotin , Soroca** (pe locul perdantului Stere !) ,

1.Lăpușna, Chișinău

14 liste, pentru **8 deputați**. 81.994 alegători, 49.999 votanți, **31.586 absenteiști**

/ Întreg spectrul politic existent. Județ mare .Procent mare de absenteiști.

Nici o informație despre ruși .

Oraș "etalon" pentru Basarabia? Da și nu .

/ Județ cu un puternic **curent țărănist** : **PNȚ**, **PȚ-Lupu**, **PȚ D-Stere** .

(împreună , ar fi întrunit 26.027 voturi , adică **peste 50%** din voturile exprimate)

/ **PNL-1**, pe locul 2, împreună cu **PNL-2** , pe locul 3 , ar fi întrunit 11.760 deci...

se **infirmă acuza** lipsei de aderență la liberalism ;

/ Destul de consistent scor , partidul evreesc (2.559) ,

iar în **PNȚ** (Rosenberg) și **PNL** (Stenberg) desemnați pentru parlament .

/ **LANC** (2.765 voturi) , nu prea puternic față de...

/După modestul scor **PSD** (331 voturi , loc 12) , **curentul socialist apare firav**.

Nu știi dacă... în județ , **BMT** nu a fost împiedicat să depună listă

(cum am avut câteva semnale) și atunci concluzia ar fi exact opusă !

/ Continuă să fie (pentru mine) acel **Sfat Negustoresc** , care are un nr. de voturi , dar eu nu știu cine sunt...

Deputați validați :

PNȚ : PNL-1 :

Partidul	Voturi	Loc	Procent
PNȚ -Maniu	21.926	1	
PNL-Duca	7.520	2	
PNL- Gh.Brătianu	4.239	3	
PȚ -Lupu	3.017	4	
LANC -ACCuza	2.765	5	
P.Evreesc	2.559	6	
Sfat Negust.	1.479	7	
PȚD-Stere	1.086	8	
PP-Averescu	891	9	
PNA -Goga	836	10	
P.Conserv.	654	11	
PSD	331	12	
Un.Naț. Iorga-Argetoianu	277	13	
Bloc Cetățenesc Forțu	77	14	

2. Cahul

12 liste, pentru **4 deputați**. 40.636 alegători , 23.805 votanți, **16.054 absenteiști**

Nu știu care erau procedurile la redistribuirii, dar se fac niște "mișcări" parcă,

, în detrimentul **PNL** (sau al **Gărzii** ?)

Deputați validați :

Un.Naț.Iorga-Arget : (loc 6, la liste !) **PNȚ** :

Gruparea "**CZCodreanu**" : **PSD** :

Partidul	Voturi	Loc
PNȚ	7.354	1
Grup. " CZCodr "	4.362	2
PSD	2.937	3
PNL-1	2.301	4
PNL-2	1.694	5
Un.Naț.	1.517	6 (?!)
Sfatul Negust.	916	7
PȚ-Lupu	696	8
P.Evreesc	546	9
PȚD-Stere	427	10
PP	222	11
Liga Agrară Garof.	121	12

3.Bălți .

14 liste, pentru **6 deputați**. 85.490 alegători, 56.545 votanți, **28. 431 absenteiști** .

LD: pe locul 1, LANC ; pe locul 2, **PNȚ**...Cu toate acestea ,

LANC primește doar 1 loc. Noroc cu prima electorală și redistribuirea !

Dar ...dacă liberalii erau uniți, erau ei pe locul 2!

Încolo... ca la Cahul, numai că locul **Gărzii** este luat de **LANC** !

/ P.Evreesc, identitate pregnantă.

Deputați validați :

PNȚ : **LANC** :

Partidul	Voturi	Loc.
LANC	21.417	1
PNȚ	7.111	2
PNL-1	6.751	3
PȚD-Stere	4.854	4
PNL-2	3.778	5
P.Evreesc	3.571	6
Grup" CZCodreanu "	2.559	7
PSD	987	8
Sfat Negust.	846	9
PP	795	10
Un.Naț.	783	11
PȚLupu	691	12
PNA	423	13
Liga Agrară-Garof.	242	14

4.Ismail (Bolgrad)

12 liste, pentru **4 deputați**. 49.765 alegători, 32.555 votanți, **16.492 absenteiști** .

Iată beneficiul " primei " : PNȚ, pe locul 2 în alegeri , primește 3 locuri ,

iar PSD, pe locul 1, doar un loc !

Deputați validați : PNȚ : PSD :

Partidul	Voturi	Loc
PSD	10.669	1
PNȚ	8.217	2
Grup" CZCodreanu"	2.822	3
PNL-1	2.657	4
PȚ	2.150	5
PNL-2	1.633	6
PȚD-Stere	1.126	7
P.Evreesc	829	8
Un.Naț.	499	9
PP	473	10
LANC	356	11
P.Conserv.	271	12

5. Hotin

13 liste, pentru **5 deputați**. 88.538 alegători, 61.535 votanți, **25.510 absenteiști**.

[LD: cam aceeași situație, ca și în celelalte județe.

Prin calcularea voturilor , **P.Evreesc** (loc 4) capătă un loc în parlament ,

deși PNL era ... pe locul 3 .La Hotin, **cuziștii** sunt destul de tari "tari "

(față de Gardă) și mai primesc un loc.

Deputații validați : **PNȚ** : **P.Evreesc** : **LANC** :

Partide	Voturi	Loc
PNȚ	25.672	1
LANC	13.434	2
PNL-1	5.564	3 (?)
P.Evreesc	4.364	4 (?)
PSD	2.244	5
PNL-2	1.718	6
PȚ	1.637	7
Un.Naț.	1.242	8
PNA	1.074	9
Liga Agr.-Garof.	795	10
P.Conserv.	725	11
PȚD-Stere	507	12
PP	355	13

6.Cetatea Albă

12 liste, pentru **7 deputați** . 84.053 alegători, 55.817 votanți, **27.117 absenteiști**

Ciștigă PNȚ, urmat de **PSD**, dar ... imediat după ele este **LANC+PSN** .

Deputați validați : **PNȚ** : **PSD** :

Partidul	Voturi	Loc
PNȚ	18.848	1
PSD	11.475	2
LANC+PSN(Tătăr.)	5.197	3
PȚ-Lupu	3.372	4
PNL-1	2.852	5
Un.Naț.	2.768	6

P.Evreesc	2.472	7
PP	1.028	11
PNA	2.226	8
PȚD-Stere	1.596	9
PNL-2	1.090	10

7.Soroca

12 liste, pentru **6 deputați**. 68.621 alegători, 62.730 votanți, **15.205 absenteiști**.

PȚD -Stere iese câștigător absolut, cu toate acestea nu i se acordă loc în parlament deoarece nu a întrunit "pragul" pe țară . Prin "redistribuirii" se sare și peste LANC (loc 4) și se acordă locul **P.Evreesc**.

Deputați validați : **PNȚ** : **P.Evreesc** : **Un.Naț.**

Partidul	Voturi	Loc
PȚD-Stere	21.667	1 (!)
PNȚ	5.803	2
Un.Naț.	4.649	3
LANC	4.219	4
P.Evreesc	4.203	5
PNL-1	3.014	6
PNL-2	2.096	7
Grup"CZCodreanu"	2.004	8
PȚ-Lupu	1.973	9
PNA	946	10
PP	477	11
Liga Agr.Garof.	195	12

8.Orhei

10 liste, pentru **6 locuri**. 60.537 alegători, 44.194 votanți, **15.850 absenteiști**

Deputați validați :

PNȚ PNL-1 : PNA : LANC :

Partidul	Votul	Loc
PNȚ	12.207	1
LANC	8.296	2
PNL-1	6.939	3
PNA	3.298	4
PȚ-Lupu	3.143	5
P.Evreesc	2.739	6
PNL-2	1.739	7
Un.Naț.	1.590	8
PȚD-Stere	1.245	9
PP	1.038	10

9.Tighina

12 liste, pentru **5 deputați**. **7 contestații**. 66.181 alegători, 36.832votanți, **29.120 absenteiști**

Pe locul 2 și 3 : **LANC și Garda de Fier** (împreună, ar fi egalat PNȚ !)

Dar, **liberalii uniți**, ar fi fost **locul 3**.

Deputați validați : PNȚ :

Partidul	Voturi	Loc
PNȚ	10.760	1
LANC	5.741	2
Grup"CZCodreanu"	4.419	3
PNL-1	3.005	4
PNL-2	2.519	5
PȚ-Lupu	2.149	6
BMȚ (PCR)	2.010	7
PNA	1.853	8
P.Evreesc	951	9
PP	799	10
PP	799	11
PȚD-Stere	585	12
P.Conserv.	461	13

BUCOVINA , 5 județe

(DAD, validările, MO nr.4- 9 , 3-12 aug.1932)

La fel ca și în celelalte provincii , **batalia electorală** s-a focalizat în lupta dintre **PNȚ și PNL**, ambele partide făcând parte, în fond, din categoria **partidelor democratice**. Demonetizarea și demonizarea partidelor (cultivată cu obstință în regimul "Uniunii") a împins **electoratul spre curentele cu accente radicale** , fie **de clasă (PSD)**

fie **naționaliste (LANC, Garda)** .

Din acest p.d.v, Bucovina nu face excepție, avînd ca aspect specific **mozaicul etnic**.
Mai ales, **problema evrească**. Ignorată și ocolită în epocă, complicată mult în ajunul
și în timpul războiului, ea continuă și astăzi să fie **abordată partizan și afectiv**.

Aș dori să-i dau o deslegare, dar nu știu dacă voi putea.

Deocamdată este cert :

/a existat o asemenea problemă , și ea nu trebuie ocolită ;

/adevăratul "naș" al Gărzii este electoratul , deci perceperea realității,
(nu Vaida ! , cum s-a perpetuat sintagma în istoriografia comunistă)

1.Cernăuți

12 liste, pentru **6 deputați** . 74.969 alegători, 48.159 votanți, 26.416 absenteiști.

Prin calculele redistribuirii , deși pe locul 3 , PNL pierde un deputat ,
în favoarea P.Evreesc (loc 4) .

Prin alianțe și recalculări , minoritarii cîștigă 4 din cele 6 locuri .

Prin existența unui puternic **pol democratic, filosemit** și a unui **partid evreesc**
cu susținere electorală, curentul antisemit este izolat, stăpînit.

Deputați aleși :

PNȚ + P.Ucrain. : **PSD** : **P.Evreesc** :

Partidul	Voturi	Loc	
PNȚ+ PUcr.	15.460	1	
PSD	7.014	2	
PNL-1	5.338	3	(!?)
P.Evreesc	4.940	4	(?!)
PȚ-Lupu	3.194	5	
PNL-2	2.061	6	
PNA	1.980	7	
Sfat Negust.	1.887	8	
LANC	1.224	9	
Un.Naț.	694	10	
PȚD-Stere	627	11	
P.Conserv.	268	12	

2.Suceava

12 liste, pentru **3 deputați**. 31.862 alegători, 22.114 votanți, 9.515 absenteiști .

Puternic **curent antisemit** : Garda de Fier (loc 1) și LANC (loc 3).

PNȚ este slab ; liberalii , despărțiți ; partidele mici fără atractivitate ;

Deputați validați :

PNȚ : **Grup "CZCodreanu "** :

Partidele	Voturi	Loc
Grup"CZCodreanu"	4.420	1
PNȚ	4.348	2
LANC	3.573	3
PNL-1	2.049	4
PȚ	1.761	5
P.Evreesc	1.275	6
PNL-2	1.167	7
PP	914	8
PSD	805	9
PȚD-Stere	464	10
Un.Naț.	370	11
Liga Agr.Garof.	324	12

3.Cîmpulung -Moldovenesc.

13 liste, pentru **2 deputați** . 26.103 alegători, 17.634 votanți, 8.469 absenteiști

[Județ mic, considerat cu o **tradiție** și un **nivel de educație cetățenească aparte**,
de tip "**austriac**" , oameni pentru care **votul** însemna efectiv ceva.

Cîmpulungul, însă , a fost un **caz atipic** pentru alegerile din vara '32

Să vedem ce au vrut cîmpulungenii :

/ Au votat pentru cele **două partide democratice** , serioase : PNȚ și PNL

/ Au votat pentru **social-democrați**, dar în Bucovina acest mesaj era diferit
de cel din Basarabia, ba chiar și decît a celor din Vechiul Regat;

/ Au votat pentru cele două grupări naționaliste : **LANC** și **Garda de Fier**.

De ce ? Trebuie de răspuns la această întrebare.

Deputații validați : PNL-1 : PSD :

Partidul	Voturi	Loc
PNȚ	4.093	1
PNL-1	3.117	2

PSD	2.833	3
Grup" CZCodreanu"	2.123	4
LANC	1.514	5
P.Evreesc	1.423	6
PNL-2	683	7
Sfat Negust.	393	8
PNA	340	9
PȚ	313	10
PSI	222	11
PP	134	12
Un.Naț.	128	13

4.Rădăuți - Bucovina

11 liste, pentru **4 deputați**. 44.042 alegători , 27.516 votanți, **15.969 absenteiști**.

[LD : situație diferită de cea a Cîmpulungului , deși...

Puternic curent antisemit.

LANC pe primul loc ; Garda în ascensiune.**De ce ?**]

***O contestație : Dinu Simian**

" La județele **Storojineț, Vâlcea și Rădăuți** , am prezentat **o contestație** care nu privește operațiunile electorale în sine , contestația nereferindu-se la fraude cari s-ar fi săvârșit în decursul acestor alegeri, ci doar **la distribuirea mandatelor**.

Deputați validați : PNTȚ + PGerm. LANC :

Partidul	Voturi	Loc
LANC	8.673	1
PNTȚ	5.567	2
PNL-1	4.067	3
P.Evreesc	1.821	4
PSD	1.523	5
PNL-2	1.418	6
Grup"CZCodreanu"	1.099	7
PNA	928	8
PȚ	906	9
Sfat Negust.	669	10
PP	203	11

5.Storojinet *

11 liste, pentru **3 locuri**. 43.448 alegători , 30.000 votanți, **13.022 absenteiști** .

***O contestație : Dinu Simian**

" La județele **Storojineț, Vâlcea și Rădăuți** , am prezentat **o contestație** care nu privește operațiunile electorale în sine , contestația nereferindu-se la fraude cari s-ar fi săvârșit în decursul acestor alegeri, ci doar **la distribuirea mandatelor**.

Noi pretindem că onorata **Comisiune Centrală Electorală**

nu a făcut distribuția mandatelor , conform art.93 și 94 din legea electorală.[...]

Pentru ca să nu se interpreteze tăcerea noastră ca o renunțare la contestația prezentată,

țin să declar în fața dvs.că **îmi mențin contestația** , înțelegînd **să o dezvolt** înaintea **Comisiunii speciale de verificare a alegerilor și de distribuire a mandatelor."**

(DAD,MO4,p. 71)

[LD: Este un județ " țărănist" și ..." ?

Aproape jumătate din electorat și-a dat votul PNTȚ și PȚ-Lupu.

Nu știu cum se făceau redistribuirile .Nu înțeleg de ce PNTȚ a luat , spre ex.,

toate locurile dintr-un județ (ex.Alba) , în schimb să nu aibă nici un loc

în unele județe. E x.Cîmpulung și Storojineț (unde luase loc.1)

De asemeni , nu înțeleg de ce a cedat locul P.Evreesc (loc 4)

De aceea mi se pare **mai importantă preferința electoratului** decât

reprezentarea parlamentară (care nu oglindește această preferință) (DAD,MO4,p. 71)

Deputați validați : LANC : PSD : P.Evreesc :

Partidul	Voturi	Loc
PNTȚ	9.398	1 (?)
LANC	5.718	2
PSD	3.399	3
P.Evreesc	2.533	4
PȚ-Lupu	2.511	5
PNL-1	2.502	6
Sfat Negustoresc	774	7
PNL-2	672	8

PNA	574	9
Grup"CZCodreanu"	406	10
PP	338	11

DOBROGEA, 4 județe

(DAD, validările, MO nr.4- 9 , 3-12 aug.1932)

Pentru 2 județe(Constanța, Tulcea) , raport de forțe echilibrat: **PNȚ/ liberali**

Probleme destul de grave s-u petrecut în **Durostor și Caliacra**,

unde **noii coloniști** (macedoneni) erau **aliați cu liberalii**,

iar **PNȚ s-a cartelat cu Bulgarii** , care aveau tendințe centrifuge, cesioniste , și manifestări pe potrivă.

1. Constanța

9 liste, pentru **5 deputați**. 49.822 alegători, 41.160 votanți, **8.420 absenteiști**
[Județ polarizat : PNȚ -liberalii (1+2) aproape egal]

Deputați aleși :PNȚ : PNL-1 : PNL-2 : PNA :

Partidul	Voturi	Loc
PNȚ	17.660	1
PNL-1	10.496	2
PNL-2	5.911	3
PNA	2.707	4
PȚ	1.593	5
Un.Naț.	867	6
PP	456	7
PSD	403	8
Bloc Cetăț.-Forțu	108	9

2.Tulcea

10 liste, pentru 4 deputați . 40.113 alegători, 29.616 votanți, **10.187 absenteiști** .

Victorie categorică PNȚ

Deputați validați: PNȚ

Partidul	Voturi	loc
PNȚ	18.143	1
PNL-1	3.883	2
PNL-2	2.370	3
PSD	1.757	4
PȚ	1.382	5
P.Conserv.	206	6
Sfat Negustori	587	7
PNA	308	8
PP	293	9
Un.Naț.	175	10

3.Durostor

7 liste, pentru **4 deputați** . 47.101 alegători, 33.346 votanți, **13.526 absenteiști**

Deputați validați : PNȚ + P.Bulgar :

Partidul	Voturi	Loc
PNȚ + Pbulg.	19.882	1
PNL-1	3.178	2
PNL-2	3.178	3
PNA	1.924	4
PP	1.234	5
Sfat Negust.	1.712	6
LigaAgr.Garof.	1.446	7

4.Caliacra

8 liste, **4 deputați**. 35.298 alegători, 25.844 votanți, **9.234 absenteiști**

[LD: vezi evocarea alegerilor de către Gafencu, reală, lucidă, amară...]

Deputați aleși : **PNȚ + P.Bulgar** ; **PNL-2** :

Partid	Voturi	Loc
PNȚ +bulgari	17.483	1
PNL-2	2.560	2
PȚLupu	1.797	3
PNL-1	1.504	4
PNA	1.029	5
PP	536	6
Un.Naț.	266	7
P.Conserv.	61	8

Alegeri. 17 iul.1932

(DAD, validările, MO nr.4- 9 , 2-11 aug.1932)

30.) Adonis Popov (PT) , contestație, dovezi // alegerile din Alba Iulia // , 3 aug.'32

(DAD, MO 4, șed. din 3 aug.'32, p. 75- 84)

[LD : Este moldovean ; a participat la alegeri în Ardeal ; În Ardeal, PT a obținut 61.071 voturi.

La Alba Iulia , **Lupu** a candidat contra lui **Maniu**.

Dezbaterea degenerază : amenințări, etichetări, hărțueli, agresivitate, mîrlănie , toată gama . ...Aici extrag doar cîteva " mostre" Vezi xerox integral.]

-Popov : Are datoria să discute în fața Camerei dacă **alegerile din Alba Iulia** au fost pătate

de **acte reprobate** de **legile de drept comun** și de **legile de drept electoral** ; dacă modul cum s-au desfășurat se încadrează cu permisiunile formale făcute de Vaida , libere, civilizate , ordonate.**Avea Iuliu Maniu** nevoie de astfel de alegeri , din partea subalternilor , în scumpul nostru Ardeal ?

-dr.Virgil Solomon : Roagă oratorul să nu fie așa agresiv. "Vă lăsăm Ardealul, numai fiți cuviincios "

-dr.Lupu : " Ei îl socot o moșie a lor , așa sunt învățați.Dar tot învățul are și un desvăt. Eu îți cer să fii decent și cuviincios [...]Avem noi ac de cojocul d-tale și al tuturor comparșilor d-tale"

-Popov : Cînd au venit la putere, ambii șefi -Vaida și Maniu - au făcut declarații solemne că vor

face alegeri libere , civilizate ; că vor dovedi că Ardealul este strîns unit în jurul PNT . Au numit în centrele grele, pe cei mai mari electori : **Coltor** -ca un viceministru -la Blaj ; **Hațieganu** -în haină de ministru- la Cluj ; **Ionel Pop** - în haină de sub-ministru - la Alba ; **Crîșan**, la Oradea ; iar în Banat, pe **Bocu** ." **Presentimentul electoral** " a fost un bun sfătuitor,

deoarece Ardealul era ... "plin de lupi " ...

-Voce PNT : "O șleahță de lupi ...

-Lupu : " Eu sunt lup și voi purcei "

Antiregătenismul ardelenesc .

-Popov : (citează din manifeste electorale) :

< **Guvernul lui Iorga** s-o topit ca zăpada la razele soarelui de primăvară .

În veci pomenirea lui .Să-l mai vedem cînd ne vom vedea ceafa . >

< **Liberalii**, după moartea lui Vintilă Brătianu , s-o împărțit în două.Fiecare își zice liberal, încît ei pe ei nu se mai cunosc.Este o vorbă din bătrînică pe cine Dumnezeu vrea să-l piardă,

îi ia mîntea. Turnul Babilonului e și la **averescani**, și ei o crăpat în două.Unul trage cea, ceilalt hăis.

Foaie verde baraboi, ce cauți **Goga** la noi ? >

< Dar nu vedeți cum în grabă Vine și **Lupu** pe o gloabă

Că și el vrea să ne scape Nu vedeți că-s trei pe-o iapă ? >

<A trecut și prin satul meu veste și povestea că este unul, cu numele de **Lupu**, care **iertă datoriile** [...] Nimeni nu știe **de unde a răsărit** , nimeni nu știe **ce meserie are** .

Nimeni nu știe de unde îi dă mîna să **cheltuiască atîtea milioane cu sfara-n țară** .

[...] **Și semnul două cercuri și numele partidului, erau furate !** Nu-i lucru curat cînd umbli

să **înșeli lumea cu numele și semnele altora ?** >

... Acesta a fost începutul propagandei electorale "civilizate" , prezentînd odiul dr.Lupu... calomniile răspîndite în mii de exemplare , pe seama aceluia care, din banii lui, a stat la Chelmsford ,

în Anglia, ca să facă pe Aurel Vlaicu să-și construiască aeroplanul , care, cel dintîi, prin văzduh,

a înfrățit Ardealul cu România veche....

Separatismul ardelenesc

- **Voce PNT** : Dar cîți candidați ardeleni au fost în Moldova ?

-**Lupu** : Gura păcătosului adevăr grăește.Cine te-a împiedicat să candidezi în Moldova ?[...]

-**Popov** : Dar PNT are în Ardeal , ca candidați , pe dr.C.Anghelescu , pe C.Măldărescu pe Gh.Mironescu, Nic.Malaxa,care nu sunt ardeleni...De ce ? Poate pentru că **sunt greco-catolici** ?

- **Pavel Pavel** : Aceste argumente sunt contra dvs.

-**Adonis Popov** : (citînd dintr-un manifest, sub formă de anecdotă) :

<- **Tărăboi** : Și apoi ce vrea cu noi ?

- **Tărăbuță** : Vrea și Lupu , ceea ce a vrut Brătianu.Adică vrea Ardealul fără ardeleni .

Vrea adicătelea să ne ia dracu , ca să poată d-nealui Lupu și d-lui Brătianu să se plimbe prin Ardeal

Cum se plimbă iapa popii prin iclejia satului . >

-**dr.Lupu** : " Acestea sunt sentimentele d-voastre față de noi ? Să vă fie rușine ! "

Nepotismul ardelenesc

-**Adonis Popov** : iată ce se spune în broșura , tratat de propagandă," **PNT** față de celelate partide,

Ce a fost , Ce este și ce a făcut pentru țară) .Îl recomandă tuturor partidelor , să-și citească"Fișa"

Despre dr.Lupu : că este un om slab la muncă, că s-a născut furînd, că a furat semnul partidului

... a fost bursier la Paris, atașat de presă plătit cu 30 de mii de lei pe lunăeste străin de plaiurile noastre etc etc..

-**Aurel Birtolon** :Dar așa este...

-**Dr.Lupu** : Dta să taci din gură.**Ai fost maior în armată** , ai făcut politică și numai prin nepotism

[**ginerele lui Șt.Cicio Pop**] ai ajuns ceva.Situația de acum comportă oarecare decență, pe care nu o ai ...

Pentru dvs.**Regatul României este bun ca să creeze o burghezie ardeleană compusă din 5 familii** ...

-**dr.Virgil Solomon**: și ai lui... sunt pionierii "unificatori" ?!

-**dr.Lupu** : Aceștia nu au să ocupe 3 slujbe , să nu facă nimic, și **să se plimbe ca dta în Egipt**...

-**dr.Solomon** :Eu trăesc din munca mea ; **dar d-ta din ce trăești** ? Răspunde !

-**D.luca** : **Boilă din ce trăește** ? Nu aveți autoritatea morală să întrebați pe nimeni din ce trăește .

(se iscă mare tărăboi, se suspendă ședința...)

Regionalism politicianist

-**Adonis Popov** : " **Regionalismul este o creațiune a unor oameni politici** cari vor **să-și deschidă cîmp nou politic de activitate , combătînd un pericol imaginar.**

Acestei **literaturi de învrăjbire**, acestei poezii populare, despre care vicepreședintele unei biete comune

de la noi - Sînraiu - spunea că este **literatură cu huțuțu**, cu cucu, cu pasărea și cu cioara ,

acestei literaturi , care **sintetizează "ideologia" partidului Național-Țărănesc** , acestor cîntece ,

acestei ideologii , **noi i-am opus** o grijă de starea materială a țărănimii din Ardeal , o grijă de starea ei sufletească , o grijă de ordinea publică, o grijă de unire și de contopire sufletească "

-**Lupu** : "**Sunteți români mai întîi și pe urmă ardeleni.**Aceasta trebuie să o știți o dată.

Noi v-am făcut români. Nucleul acestui popor a fost Principatele Moldovei și Valahiei,

de aici v-ați născut voi și făă acestea nu ați fi existat "

Etichetarea de bolșevism

-**Adonis Popov** (citînd afișe și articole din presa electorală din Alba Iulia) : ce rost au

avut

afișele electorale iscălite "**partidul comunist**" : < Nu vom constrânge individul , adică pe om,

să ia asupra sa lanțurile căsătoriei de astăzi și nu cerem ca bărbatul să trăiască numai cu femeea lui

, iar bărbații vor avea dreptul la toate femeile.[...] din toate bisericile se vor face școl,

iar înmormântări ca astăzi nu vor mai avea loc, pentru că după sistemul din Rusia ,

cadavrele vor fi arse după moarte. > .... sub care era pusă ștampila și lozinca

< **Trăiască dr.Lupu, apărătorul nostru !** >

-I-Florescu : "Acțiunea **oamenilor d-tale de la Hotin** , este bine precizată, ca **bolșevică**."

-Popov : Originea acestui afiș este dovedită și el n-ar trebui să poarte pecetea cu Trăiască dr Lupu,

ci pe aceea a autorului de la Alba Iulia ! Aceste afișe au fost aruncate dintr-un automobil în care se găsea **cumnatul d-lui Pop IanCSI**, subsecretar de stat la Ministerul Ordinei Publice...

Sub pretextul "demascării" lui Lupu...se semănau astfel de "documente " comuniste...

-Adonis Popov : De pe urma unei astfel de propagande, **d.Maniu** , la **Alba Iulia**, a câștigat 22.529 voturi și a pierdut 14.458 ; la **Sălaj** a pierdut 15.348 ; iar , pe total, în 1932, **în Ardeal, PNȚ a pierdut 350.000 voturi** (față de 1928) , ceea ce reprezintă doar **42, 80%** , și este salvat datorită voturilor ... din Vechiul Regat !
Coruperea electoratului

-Adonis Popov : Au dat mită, cca 500.000 lei de județ, sub pretext de ajutor pentru sinistrați,

-Virg.Potîrcă : Îți pare rău că s-au ajutat sinistrații ? !

-I.Mitache (deputat de Fălciu) : **Dvs le-ați dat pască și ouă roșii ...**

-Lupu : Mă silești să aduc chestiunea în fața Parlamentului... înainte de Paști, 4 comune de pe malul Prutului , au fost distruse.Din inițiativă proprie, locuitorii din **Ghermănești** au făcut o colectă

și au strâns pască și ouă , pe care le-au trimis fraților năpăstuiți.Atunci a rugat el și pe sătenii

din satul lui să facă o colectă...

Bătăușii electorali

-Lupu : La mine la Fălciu am rămas uluit de îndrăzneala și prostia unora.La **Rosești** (sat căruia el , ca prefect pe vremuri, i-a dat 5.000 pogoane de pământ din Eforia Sf.Spiridon)

i-au întins **o cursă** : o mînă de oameni, i-au brat drumul la poduri ... **D.Ralea**, elevul lui Bouglé

(studii înalte la Paris !), profesor de sociologie la Iași și scriitor de reputație în țară,

a vrut să tabere pe mine. A mîntuit discursul repede și a plecat la vale...

Ralea , a luat o ceată de bătauși , cu muzica în frunte, și a ieșit în fața lui ca să provoace o ciocnire sîngeroasă ... El, care era om bătrîn, și-a sfătuit oamenii să se dea deoparte , să-i lase să treacă. S-au luat după el și, în ograda fratelui său, au spart cu pietre capul la 3-4 oameni...

Iar pe Mitache, cînd era copil, l-a tratat de gîlci... "Mai bine te lăsăm să mori de anghină " (**mare ilaritate**) Sunt niște " țîngăi" ...

-Părintele Man : Are mare prietenie și respect pentru dr.Lupu, dar acesta nu ar trebui să se poarte astfel cu tinerii .În parlament , ei sunt reprezentanți ai poporului...

-Lupu : Nu se aștepta de la părintele Man (pe care la scăpat de jandarmi !) să-i dea o asemenea lecție de pedagogie."**Îl trimit pe bătrînul popă Man la Biblie**, să vadă dacă cei tineri nu datoresc respect bătrînilor " ...

Manipularea semită

-Adonis Popov : **În vreme ce la Alba Iulia, candidații lupiști** au fost defăimați ca fiind **jidoviții** d-lui Gluckmanu, prezentați ca **dușmani ai legii creștinești** și **dușmani ai poporului de țărani români,....**

la Cluj , Emil Hațiegan a răspîndit afișe în I.Idiș, în care **îndemna pe toți evreii să voteze cu PNȚ** , ca să fie pe placul Regelui !

▣ **Lupu -Maniu**

Și **subalternii d-lui Maniu nu ar trebui să-l compromită**, cu astfel de apucături...
"Atunci veți vedea cum **între cele două suflete** , care **s-au întâlnit ca doi gentlemenii la Alba Iulia, între Iuliu Maniu și dr Lupu**, în loc să se nască între ei această movilă de ordură ,**s-ar fi putut naște o curată și românească înfrățire** , de la suflet la suflet , de la inteligență la inteligență și,**precum între marea liniștită** , care are întindere mare , adâncimi și numai la suprafață are agitații efemere ,și între **soarele cald** , care privește totul cu liniște și cu razele lui învietoare , **se nasc frumoasele lui curcubee** și frumoaselor culori cari fericesc ochiul privitorului , tot așa **din întâlnirea celor două personalități** cari s-au regăsit la Alba Iulia , **se putea face un adevărat spectacol de înfrățire românească** , la care **Iuliu Maniu** să-și dea mîna în fața poporului cu **dr.Lupu**.

Dvs nu ați apucat pe calea aceasta , ci ați apucat pe calea pe care ați fost totdeauna : **pe calea urii , a zizaniei și a calomniei** .[...] **Ați pierdut** .

Chiar dacă nu veți invalida aceste alegeri, [...] chiar **dacă veți pretinde** și astăzi că **sunteți încă reprezentanții unici și necontestați ai acestui Ardeal** , care nouă ne este interzis;

Acesta este un neadevăr. **Ardealul a încetat să fie reprezentat exclusiv de dvs**. Ardealul și-a deschis porțile sufletești [...] și **dr Lupu vine să ocupe la timp, golul sufletesc**

pe care dvs l-ați făcut. **Și să fiți fericiți că că el e cel ce vine să-l ocupe , și nu acei [comuniștii !]** în numele cărora ați răspîndit manifeste la Alba Iulia.

-dr.Lupu : La Alba Iulia ați luat 39 % din voturi , și nu ați căpătat nici prima "

Adonis Popov / 3 aug.'32

31.) **Dr.Lupu, intervenție la validări, 3 aug.'32**

(DAD, MO. 4, șed.din 3 aug.'32, p. 84-85)

În propaganda contra lui, s-au legat **manifeste de gîtul unui cîine lup (ilaritate)**

El a văzut, personal, acesasta, la **Teiuș**.Dar țărani ardeleni au priceput... și au zis că lupii din regat, nu au mîncat atîtea oi cîte a furat Boilă...

Cere o despăgubire pentru proprietarii celor 3 cîini lupi, sacrificați pentru... el .

El n-a venit la Alba ca să se măsoare cu Maniu . El știe istoria țării.

"Cînd am primit să candidez la Alba, am făcut-o **solicitat și rugat de țărănimea ardeleană** ,

din 4 circumscripții din județ, care **mi-au dat candidați chiar pe medicii lor chirurghi**, cari îi caută de 10-15 ani... "Ex . dr.Mirca Albini (Sebeș) ,

" Eu am candidat în Ardeal, **solicitat de intelectualitatea ardeleană** de cea mai pură speță [...]

Dacă l se reproșează că din cei **23 candidați , capi de listă, are doar 2 ardeleni** ... este regretabil că doar atîți "culturali" au dat curs îndemnelui țărănesc...

32.) **Augustin Popa (PNT) , replică lupiștilor la validări , 3 aug.'32**

(DAD, MO 4, șed.din 3 aug.'32, p. 85- 87)

Nu voise să ia cuvîntul , considerînd prea scump plătit timpul acuzelor reciproce.

Ține să precizeze că **vina** pentru această **pierdere de vreme, păgubitoare și degradantă**,

o poartă, în întregime, dr.Lupu și oamenii săi.[.....]

" Trebuie să constat că **dr.Lupu** vrea să continue **aceeaș școală și aceeaș linie de conduită** ,

pe care a răspîndit-o în lungul și în latul țării , **în cursul campaniei electorale ."**

Dă și el cîteva mostre din arsenalul electoral lupist :

/ < **Cîntecul mincinosului** .Cărăruie, cărăruie , Uite-l ... nu e !El e.... Nu e !

Numai atîț să cîntați oamenii **mincinosului Mihalache** , frați argeșeni .

Și nu-l mai credeți, frați argeșeni ! Cîte vorbe-i ies din gură, sunt tot atîtea minciuni ! >

/ <Frunză lată de gutui

Despre Lupu ce să spui ?

În hoți colții a băgat ,
Camăta le-a dărîmat ,
Și ca trăsnetu-a lovit,
Băncile ce ne-au belit ,
Băncile cămătărești, Din București și Pitești . >

-I.Hudiță : Asta vă deranjează !

/ < Lupu-n Cameră a strigat

Că țăranu-l dispuiat
Și de bir și de dobînzi
Că toți sunt goi și flămînzi
Doar în Lupu e scăpare
Să ne-aducă ușurare.>

-Voci PT : Așa este! Așa este !

/ < A făcut conversiunea

Acum cere inflațiunea.
Banii să se înmulțească
Țara să se-mbogățească . >

-Voci PT : Așa este! Așa este !

-I.Hudiță : Nu Boilă ! Să se îmbogățească țara !

-Mișu Vasiescu : Ce a făcut dr.Lupu cînd a fost în guvern , în '25 și '26 ?

I-a fericit pe țărani ? I-a belit !

< Ferește-te sătene
pe cămătari și Bănci îi taie
Doar doctorul Lupu Niculaie .
Ferește-te de belciug.....

Votați cu dr.Lupu ca să păstrați pămînturile ">

-Voci PT : Așa este! Așa este !

- **Augustin Popa** : Eu, din județul Satu Mare , țin să declar cinstit și sincer :
toată această propagandă demagogică , nesăbuită, criminală de multe ori,
ar fi trebuit oprită de către organele administrative , **dacă nu ar fi fost în gîndul**
guvernului

păzirea libertăților mai presus de orice ; ea ar fi trebuit oprită ca propagandă criminală
pentru țară.

De aceea trebuie să mă mir de faptul că chiar **dr.Lupu are îndrăzneala de a contesta**
alegerile de la Alba Iulia, a căror libertate este mai presus de orice îndoială [...]

Vă rog **să nu rămîneți întristați** de spectacolul pe care dr.Lupu ține să-l dea permanent,
aici, în Cameră.**Îl face pentru galerie și pentru lumea de afară .(apaluze la PNȚ)**

[Îl pune la punct și pentru expresiile neparlamentare
cu care-i gratula Lupu pe cei tineri...inclusiv pe el...]

-Lupu : "Dta ești popă catolic.... " (zgomot, protestări)

"d-sa fiind un canonic și preot **nu-i este permis să arunce insulte la adresa mea " .... ,**

-Augustin Popa : nu sunt nici canonic, nici preot, ci un biet profesor....

Aug.Popa / 3 aug.'32

---

33) Compoziția parlamentului , pe profesii .

("Parlamentul Românesc", an III, nr. 29-30, 15 sept.1932, p. 20)

Revista spune că în alegerile din iul.'32, pe profesii erau :

260 avocați

120 cadre didactice (40 - prof.univ.; 40 - prof. secund.; 20 înv. ; 20 institutori)

80 agricultori (70 mari ; 10 mici)

50 fețe bisericesti

50 fără profesie declarată

20 medici

18 ingineri

15 ziariști

8 comercianți

6 industriași

4 poeți

2 meseriași

2 notari publici

2 farmaciști

2 mareași

1 student (M.Stelescu, Garda, Covurlui)

34.) I.Niculcea , (G de F, Suceava) discurs la Mesaj, 18 aug.'32

(DAD, MO 12, șed.din 18 aug.'32, p 265- 269)

[LD : ședința este condusă de Șt.Cicio Pop .

La validări, **Niculcea fusese contestat** pentru că **fusese condamnat** , dar nu știu pentru ce.

În discurs, se consideră "**independent** " , sub **semnul electoral al Gărzii** .

Este f-possibil , însă, ca **Niculcea** să fie , pur-și-simplu , un caz de "**naționalism-poporănesc** " ,

și **Garda să-l fi captat pentru aceasta**.

Niculcea / 15 aug.'32

▣ "**Independent** "

[LD: nu știu cât de "**independent** " este, sau dacă... nu a fost tactica G de F de a-și asigura , astfel,

cele două fronturi de ascensiune.Cert este că folosește **același limbaj, metaforic și amenințător**.]

" Dlor , **putința de a veni aici** , în mijlocul dvs, mi-a fost dată **întîi de popor** , , acela care m-a trimis ;

În al doilea rînd, mi-a fost dată **de spiritul occidental al d-lui prim-ministru Vaida** , care a ordonat alegeri libere ;

și în al treilea rînd , mi-a fost dată această **putință de Garda de Fier, care mi-a împrumutat semnul ei**

fără precupețire și pentru care îi aduc mulțumirile mele." (**Exclamațiuni la PNTJ**)

Sunt deci **trimisul poporului, independent de organizațiile politice**

și tot **ce voi spune** aici , va fi numai **în spiritul poporului**, și numai **în interesul lui** .

[.....]

[.....]

-Niculcea : "**Eu de zece ani lupt să intru în Parlamentul acesta** , și nu am putut pînă acum.

Dar știți de ce nu am putut ? Nu am putut pentru că **trebuia să intru aci cu belcugul de nas**, ca ursul,

să joc **cum îi place șefului**, și **să nu spun ceea ce trebuia să spun și ceea ce simt**.

De aceea **caracterul meu independent a preferat** să nu fie supus organizațiilor dvs politice .

De aceea **mulțumesc d-lui prim-ministru** , care a ordonat alegerile libere , iar gestul **Gărzii de Fier** ,

împrumutîndu-mi **semnul ei**, grație căruia am putut intra aici,

are pentru mine **o înaltă valoare morală și socială** ,

întrucît **a dat putință unui început de manifestare a spiritului politic liber** , care izbucnește astăzi în popor.

Acest spirit politic liber , independent, care se ridică astăzi din popor ,

descătușat de organizațiile politice cari l-au aservit,

în mod natural se leagă de idealurile Neamului.

Acest spirit politic independent , spune că **ceasul organizațiilor politice a trecut**,

și că vine **ceasul spiritelor politice independente**, puse direct în slujba idealurilor neamului.[.....]

I.Niculcea/ 18 aug.'32

35.) **Victor Iamandi (PNL)** , discurs la mesaj, 22 aug.'32

(DAD, MO 15, șed.din 22 august, pag. 324- 344)

Intervenții în discurs : **Armand Călinescu, M.Ghelmegeanu, Ed.Mirto, Virg.Madgearu, IGDuca, R.Franasovici** ș.a.

[LD - Vaida , Maniu ,Mihalache , absenți ; de la PNTJ, "de serviciu " Mirto , Călinescu, Madgearu ...

Duca asistă și are scurte intervenții. Două puncte vulnerabile are PNL : "Carol " și

"georgiștii "

După **CICBrătianu** (axat pe probleme economice) după **Demostene Botez** (cu apologia statului țărănesc) , după intervențiile lui **Vaida-Voevod** (în discursul lui Brătianu) , dar, mai ales , pentru "urechile" **MSRegelui** , **Iamandi**(parlamentar din 1922) rostește un discurs (cca 3 ore) fulminant, metodic, care-și propune, punctual : să respingă acuzele la adresa PNL ; să critice doctrina ,programul, etica și guvernarea PNT ; **să adjudece pentru PNL, guvernarea !**
Iamandi / 22 aug.'32

▣ **Guvernul Vaida - constituțional ?**

[.....]

S-a adus la cîrmă **un guvern "de alegeri "** ,compus în totalitatea lui ,**din fruntași** de mîna întîii sau de mîna a doua, toți militanți ai PNT ; i s-a spus "**guvern de alegeri "** , deși , în toată țara de la un capăt la altul,**întreaga administrație** a fost dată **pe mîna membrilor PNT** , începînd cu **prefecții** de județ și sfîrșind cu comunele rurale, în fruntea cărora au fost instalate **comisii "interimare"** , formate exclusiv din **partizanii PNT**.
(aplauze PNL)"Guvern de alegeri " cînd, în realitate, era **un guvern "de partid"** , dovedind că "pentru a vă apăra **interesele politicianiste** , știți să **mînuți ipocrizia** cu oarecare dexteritate. "
"E regretabil însă că **PNT** , care timp de un deceniu și mai bine, **a făcut atîta caz de constituționalism**, [...] a recurs la această **formulă ipocrită** , pentru a-și acoperi **lipsa de scrupule**. "**PNT** a fost acela care , care în chip persistent, și de la tribuna Parlamentului, și prin presă , și prin întruniri publice, declara că **un adevărat guvern constituțional**, nu era posibil decît după ce se vor fi efectuat **alegeri generale complet libere**, cu un **cabinet cu caracter absolut neutru**, de magistrați sau de funcționari cu **o administrație** scoasă de sub orice influențe politice ."
" Dvs , însă , **ați părăsit aceste directive** și reinstalîndu-vă la cîrmă, ați avut curajul să vă declarați "guvern de alegeri " , deși nu erați decît **un guvern pur al PNT**.Iată-vă, din prima zi, așezați pe linia unei **totale abjurări** a propriilor dvs opinii " Chestiunea s-a dezbătut la validări , care au validat "**comedia " pe care PNT a jucat-o** sub masca guvernului " de alegeri ".
[.....]
Iamandi / 22 aug.'32

▣ **Alegerile .**

[**LD : măcar Iamandi este sincer !**]

Se cunosc reciproc și, **în discuțiile particulare ... sunt de acord pe o serie întregă de considerații** privind practica alegerilor, obținerea adeziunilor cetățenești, **în faza inițială a aplicării votului universal**, cînd un partid deține puterea .Tocmai de aceea întrebă : **crede PNT** că aflarea sa la cîrmă nu a avut nici o influență la obținerea rezultatelor ? PNT a obținut **40 % din voturi**, coeficient care i-a dat drept la **prima majoritară**. **Cca 20-15 %** , în toate împrejurările, pentru toate guvernele, este dată de "**masa flotantă de alegători** " ,care, în limbaj consacrat ,dă "**zestrea guvernamentală**. " (**întrepereri la PNT**)

Iași -

Nu este vorba de Iași , capitala Moldovei, unde este **o tradiție de relativă libertate** păstrată sub toate regimurile. Să-l întrebe pe Costăchescu , care va confirma. **Controlul este mare**, iar **educația politică a alegătorilor nu permite experimentări** .
-ACCuza : cînd erați la putere, s-au petrecut multe lucruri neplăcute...
-Iamandi : în alegerile din 1927, **ați obținut 6000** de voturi, dar **nu ați avut cei 2 % pe țară** și

de aceea nu ați intrat .În alegerile recente , ați obținut **7.000 voturi ...**

Trebuie să conveniți și dvs că **15 % este "zestrea guvernamentală .**
Dvs ați mai fost în **cartel** și cu **alte minorități**, luând și de la ele **cca 10 %**
Coefficientul real al dvs , nu depășește 15 % .

" Nu reprezentați voința țării [...] partidul dvs care a făcut atîta zgomot pe chestiunea popularității ,

- popularitate ajunsă la maximum în 1928 - astăzi ați ajuns **din reprezentanți ai masselor, niște bieți miluiți**

ai unei prime electorale [...] pe care ați combătut-o cu strășnicie în opoziție , [...]
o minoritate electorală [...]"

[.....]

lamandi / 22 aug.'32

▣ **Guvern de "alegeri " -Vaida**

"Ce ați făcut atunci ? Ați venit în această Cameră cu **un mesaj** în care nu se face decît **apologia libertății alegerilor .**

- era doar vorba de un "guvern de alegeri " - și **pentru a salva aparențele acestei formule** , nu puteați proceda altfel."

[.....]

lamandi / 22 aug.'32

▣ **Legea electorală.**

"Se vorbește în acea **declarație -programatică** despre **modificarea legii electorale.**

D-lor deputați , **nici într-o chestiune** - să nu vă supărați - **duplicitatea și lipsa d-voastră de sinceritate**

nu au apărut mai clar și mai precis **decît în atitudinea pe care ați avut-o în chestiunea legii electorale.**

" Legea electorală am făcut-o noi, în 1926. Am făcut-o pentru că trebuia să se facă , conform Constituției ,

o lege electorală unitară , și am făcut-o pentru că **o consideram** în momentul acela **vitală ...**

Ciorovăială parlamentară [Vezi pe larg la fișier Regim electoral](#)

[.....]

Legea electorală noi am făcut-o .Ca toate legile , nu putea fi perfectă ,
iar **aplicarea ei** a dovedit că **trebuie modificată și adaptată** situației și intereselor reale ale țării .

Dvs, în 1928, recunosc, nu ați avut nevoie să beneficiați de avantajele primei electorale

și **ați anunțat** ,tocmai pentru aceea, **că veți aduce modificări acestei legi.**

La urma urmei, nu interesează modificarea legii în amănunt, ci **interesa un singur lucru** și anume,

suprimarea primei și a mecanismului practic al legii, dovedit defectuos, uneori absurd.

"Ați stat **3 ani la guvernare** , și nu ați făcut-o **.Anul trecut, în timpul guvernului Iorga,**

din **inițiativa parlamentară a actualului ministru al Comunicațiilor, dl Mirto,**

ați venit cu **proiectul** care s-a prezentat Camerei , și a căpătat **adeziunea primului-ministru** de atunci,

și **al tuturor partidelor și grupărilor politice.**[.....]

-lamandi : [...] a doua zi după ce ați ajuns la cîrmă , s-a făcut de către d.lorga

propunerea ,la care aderasem și noi, [...] **să se convoace** pentru **două zile Corpurile Legiuitoare** pentru a se vota **suprimarea primei electorale.**

Această modificare se putea vota , deoarece **toți fiind de acord, votul parlamentului era sigur .**

D-voastră însă **nici nu ați răspuns la această propunere** , dînd dovadă (**protestări, zgomot la PNT**) că **interesul dvs de partid , vă preocupa** infinit mai mult decît **necesitatea modificării legii ."**

"Dacă guvernul dvs ar fi acceptat suprimarea primei, **mulți dintre dvs. nu mai erați aici .**

Cu 40 % voturi , luați numai 152 mandate .Nu 275 , cît ați obținut prin beneficiul primei electorale ,

mai sunt 123 mandate. (**înreruperi, zgomot la PNT**) [...]

PNȚ , prin atitudinea pe care a avut-o, a fost **sincer în opoziție** - cînd îi convenea suprimarea primei - și ați fost **sinceri și la guvern** - ca să-și adjucece prima electorală.

[.....]

Sarjă parlamentară pro- și contra

- **Voce PNȚ** : se vorbește de ea în declarația -program !

- **IGDuca** : [...] D-lor, a fost un moment în care **frunțașii d-voastră afirmau** că dacă ar fi aduși la guvern

înainte de a se modifica legea electorală, **ei nu vor beneficia de primă** Vedeti cum s-au ținut de cuvînt !

- **Pompiliu Ioanițescu** : a fost guvern de alegeri, nu a fost un guvern de partid ! (**aplauze la PNȚ**)

- **R.Franasovici** : Va să zică legea electorală este bună cînd este guvern de alegeri, și este rea cînd este guvern de partid ?! (**aplauze la PNL**)

- **Ioanițescu** : Chiar dacă era guvern de partid, nouă nu ne era teamă [...] Știți bine că, **dacă la cîrmă ar fi fost**

guvern definitiv al PNȚ, cu totul altul ar fi fost rezultatul alegerilor .

[.....]

- **Ed. Mirto** : [...]prin legea electorală , ai căror autori sunteți pe deaîntregul, **ați dovedit cît ați crezut în votul universal**, printr-o lege în care în prim loc **n-ați luat nici o garanție pentru sinceritatea votului** (**aplauze la PNȚ**)

pentru ca, **la la adăpostul celor mai grozave fraude , să complectați printr-o dispoziție legală ,**

în care ați scris, cu un curaj de neiertat , **că 40 % din voturi, înseamnă 70 % din mandate .**

Aceasta dovedește pe deaîntregul sinceritatea și încrederea pe care ați avut-o în votul universal."

[.....]

- **Iamandi** : el a adus în discuție **oportunitatea modificarea legii electorale**, pentru că face parte și din **directivele PNL,**

dar și **dintr-o convingere personală.Partidele serioase** nu-și mai pot întemeia rostul lor politic, pe speculații demagogice sau popularități ce se cîștigă ușor."**Trebuie să intrăm [...] într-o fază de maturizare politică,** deoarece după aproape

15 ani de la punerea în aplicare a **votului universal**, trebuie să presupunem că **educația cetățenească** a cîștigat suficientă seriozitate pentru a face **inutile tentativele de escamotare a voinței populare** , prin demagogie sau legi de specială protecție.

Ex.La Ilfov, PNL a avut 31.000 voturi , iar PNȚ 38.000 .

Dacă se aplica Legea Mârzescu (1922) , care avea la bază circumscripția județeană, PNL ar fi avut 8 locuri, iar PNȚ , 9.

Partidele serioase trebuie să renunțe atît la demagogie , cît și la avantaje legale (explicabile în faza de provizorat ,

de normalizare) .[.....]

Vict.Iamandi / 22 aug.'32

36.) I.Mirescu (PSD) , **discurs la mesaj , 23 aug.'32**

(DAD, MO. 15. șed. Din 23 aug., pag. 375-378)

[**LD : un Mirescu care , an de an, prin exercițiul parlamentar , capătă un anume stil, independență în gîndire,**

nuanță în critici și moderație în revendicări.F.interessant p.d.v. privind politica antiliberală a PNȚ .]

Mirescu / 23 aug.'32

▣ **Alegerile**

Nu se arată surprins de nemulțumirea partidelor de opoziție privind alegerile , cu excepția PNL , căruia i-ar recomanda să facă numai atîtea alegeri libere , cît a făcut PNȚ !

(**aplauze la PSD și PNȚ**)

Nu contestă că autoritatea centrală a făcut toate sforțările pentru ca **alegerile să fie libere.**

A fost chiar "**un act de eroism** " al guvernului, pe care PNL nu l-ar fi făcut ! (**aplauze la PSD și PNȚ**)

Atrage atenția ca celelalte partide din opoziție să nu dea "polițe în alb" PNL-ului !
"Noi avem datoria **să recunoaștem cinstii**, în fața țării, pentru că numai **astfel vom face educație cetățenească**
acestui popor, ca atunci **cînd se face un act legal , cinstii, corect**, trebuie să-l mărturisim în măsura în care el s-a produs "
(**aplauze la PNȚ**) În unele județe, au fost oarecari presiuni , sau excese locale, din partea autorităților " putrede " ,
sau "nedeparazitate " .Mirescu / aug.'32

37.) **I.Hudiță** (PT-Lupu) , **discurs la mesaj, 24 , 26 aug.'32**

(DAD, MO 16 , 18, șed. din 24, 26 aug.'32, p.)

[LD : este și el unul din **istoricii de profesie** care s-a implicat în politică militantă.

Ar fi interesant dacă... ai emite vreo opinie despre **capacitățile politice ale istoricilor !**

Ca impresie generală, de sigur da ! (motivează, legitimează , decupează, compară, exemplifică, citează, încearcă

un "sistem") Iată : **Iorga, George Brătianu ,Al. Lapedatu, Iamandi, CCGiurescu , Hudiță** , sunt istorici - parlamentari .

I-a ajutat Istoria , sau sunt "dependenți " ?De la caz la caz .Istoria este aservită susținerii doctrinei în care sunt

înregimentați. În cazul lui Hudiță : "**Țărănismul lupist** "]

Hudiță / 26 aug.'32

▣ **Regimul electoral, alegerile .**

"Dacă în principiu, **PL admitea regimul parlamentar , în practică** însă el și-a permis o **oarecare libertate**

în ce privește "**supravegherea**" funcționării acestui regim.Și cînd zic " supraveghere" , folosesc un eufemism.

"**Li s-a reproșat , însă, prea mult liberalilor acest sistem de "supraveghere "** a

funcționării regimului parlamentar [...] acum, **după exemplele pe care d-voastră național-țărăniștii le-ați dat** , de a face alegeri mai libere decît d-voastră ; considerăm că **aceste reproșuri au fost prea multe** ,

ca să mai credem posibil de astăzi înainte , alegeri de cum s-au făcut în 1928, ar mai fi posibile. . (p. 445)

[.....]

[**PNR - partid liberal ! partid reacționar !**]

și-au făcut un **prea îndelungat stagi**u în cadrul unor **preocupări național șovine**,

[**!?!?**]

pentru **ca acest partid să se poată înțelege cu ramura țărănistă din Vechiul Regat. "**
El va aduce **două dovezi** privind această **deosebire fundamentală între cele două ramuri**.

/ Prima dovadă : De la război încoace , **PNL**, dispunînd de mijloace speciale "**a făcut încercări mari** "

să intre în Ardeal și n-au reușit să intre. De ce ?

Pentru că toate categoriile sociale din Ardeal , cari sunt echivalente categoriilor sociale din Vechiul Reegat ,

care stau în spatele PNL, **n-au găsit nici un moment necesar să părăsească aceste cadre ale Partidului Național** ,

în al cărui program și-au văzut bine susținute interesele ."

/ A doua dovadă **că PNR este un partid reacționar** : o luăm dintr-o observație plasată la stînga acestui partid .

PT a intrat în Ardeal , fără bani, fără organizație, fără oameni, dar .... **cu un program**.

Țăranii ardeleni au înțeles și **i-au dat votul și mandate**,

înțelegînd că interesele lor nu sunt apărate de vechii conducători...

Hudiță / aug.'32

---

38) **C.Toma** (PNL- georgist) , **discurs la Mesaj, 31 aug.'32**

(DAD, MO 20, șed. din 31 aug.'32, pag. 538 ; 549- 554)

[LD : este în PNL de 30 de ani, deci din... 1902 .Este ieșan.

[LD : absolut **nici o notă contrară , discordantă, adversă, față de PNL-ducist, în ce privește trecutul.**

Dimpotrivă .Prin discursul foarte documentat - inspirat fără nici o îndoială și de George Brătianu -

o mai bună punere la punct a PNȚ , fără menajamente .

[Dar nici nu se întrevide vreo tendință de reconciliere între cele două partide liberale.]

C.Toma-georgist / 31 aug.'32

▣ **Guvern de alegeri Vaida**

Vaida a propus PNL- g , participarea la acest guvern. De aceea se impune o explicație.PNL-g a considerat că **guvernul trebuia să fie " neutru " - compus din funcționari , magistrați sau militari.** Un asemenea guvern ar fi prezentat garanția obiectivității și a imparțialității. **Un asemenea guvern a fost , în 1919 , guv. gral Artur Văitoianu,**care a făcut **"cele dintii și cele din urmă "** alegeri libere.

(proteste la PNȚ)

- **Constantinescu -Bordeni** : Așa este, d-lor.**Ați avut atunci "guvernul federației "**

- **Beldie** : N-ați știut ce o să iasă , că nu le mai făceați libere ! Ați dovedit apoi la '22 de ce sunteți în stare.

Acesta a fost p.d.v. al PNL-g . PNȚ nu a acceptat, declarînd că-și rezervă pentru sine ministerele și întreaga administrației . "Am ținut să fac aceste precizări pentru a arăta că **între PNL-g și PNȚ n-au existat tîrguieii de portofolii sau de mandate.**Cine afirmă altfel, afirmă un neadevăr.

Cu regret trebuie să constat că d **prof. Nicolae Iorga** - cu siguranță în necunoștință decauză - afirmă, în broșura sa **" Doi ani de restaurație "** , că **d.Gheorghe Brătianu** voia **4 ministere și 100** de scaune în Parlament .**Este un neadevăr insolit .**Are o singură scuză d.prof. Iorga : că **broșura aceasta este scrisă într-o izbucnire de necaz."**

Guvernul Vaida a comis **o serie de abuzuri :**

Toată administrația țării, de sus pînă jos , a fost schimbată prin frunzații organizațiilor național-țărănistă.[.....] ca prin toate mijloacele , în unele părți violente, să asigure izbînda PNȚ ;

A mistificat deceretul de convocare a alegerilor, pentru ca candidații opoziției să nu-șui depună la timp listele ;

Ministerul de Justiție , print-ro circulară, **a încălcat legea electorală,** punînd primarii să împartă cărțile de alegători,

(nu judecătorii) (p. 550)

C.Toma -georgist / 31 aug.'32

▣ **Statistică parlamentară.**

▣ **Imoralitate electorală**

"Rezultatul alegerilor din 17 și 20 iulie, a dat PNȚ și forțelor cartelate cu el, puțința materială de a avea majoritatea în Cameră.

Putința aceasta materială **se datorește primei,** pe baza procentului electoral de **40,3 %** .Ce consecințe se pot trage din asta ?**Sunteți o minoritate parlamentară.**[...]

Grupările opoziției la un loc sunt majoritate față de dvs.

Dvs reprezentați 1.200.000 de voturi (40, 3 %);opozitia împreună reprezintă 1.700.000 de voturi (59, 6 %)

PNȚ nu avea dreptul să folosească exclusiv prima, trebuia să o împartă cu **cartelații ;**
-Armand Călinescu (Subsecretar Interne) : **ați fi vrut să împărțim "zestrea " ? (ilaritate)**

Procentul obținut s-a datorat aportului electoral al cartelaților ; se spune că d.**Roth (PNG) revendică 6 %**

În alegerile din 1922 , procentul germnailor a fost de 6 % .

-Armand Călinescu : Dovada este prescrisă ! (**ilaritate**)

Se adaugă **procentul bulgarilor, șvabilor, ucrainenilor...**

"Cu ce autoritate vă puteți declara grupare majoritară , ca dintr-însa să alcătuiți cîrmuirea țării , exclusiv pe seama PNȚ ?

[...] Parlamentul trebuie să fie expresiunea voinții țării , iar guvernul trebuie să fie expresiunea majorității.[...]

cu **30 % din voturi, pe ce drept vă mai bazați cîrmuirea ? "**

De la 1925 , de la votarea **Legii electorale**, PNȚ a întreprins o acțiune puternică împotriva acestei prime.

Folosirea primei, nu este un act de **imoralitate politică** ? (p. 551) [.....]
C.Toma / 31 aug.'32

39.)